

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

*O necesitate logică a progresului —
amplificarea rolului clasei muncitoare*

*În centrul preocupărilor — creșterea nivelului
de trai*

Generalizarea experienței înaintate

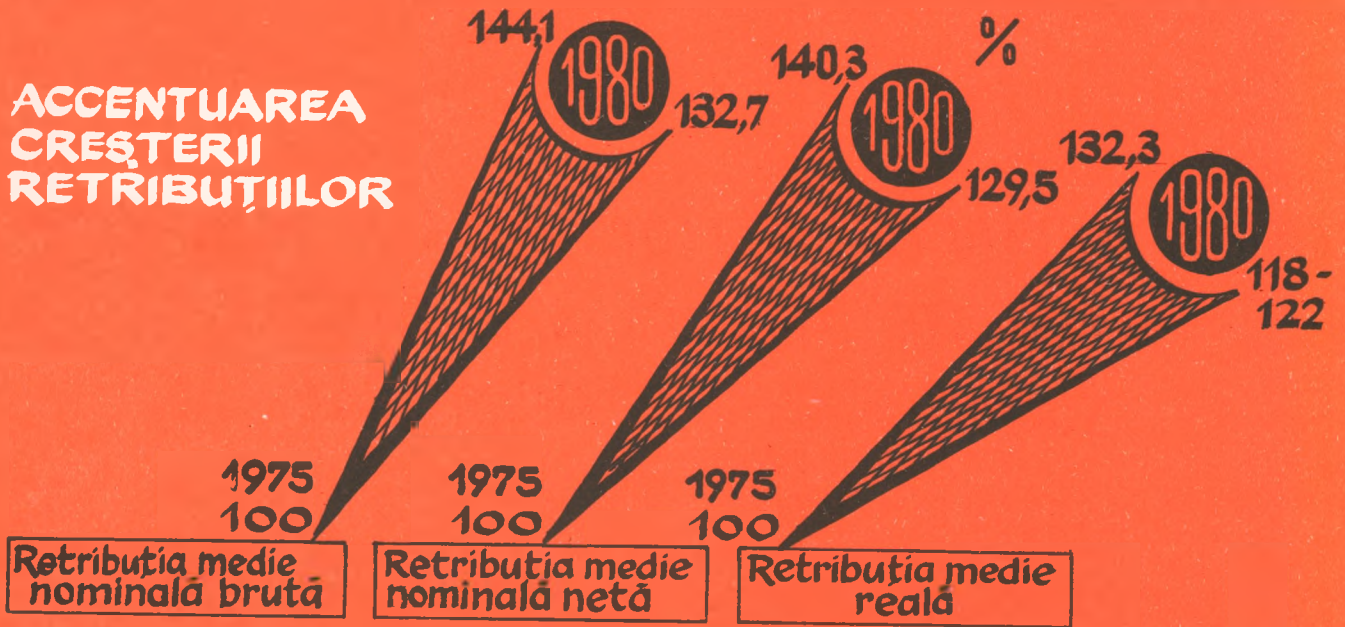
CALITATE

CANTITATE

în DINAMICA

dezvoltării

ACCENTUAREA CREȘTERII RETRIBUȚIILOR

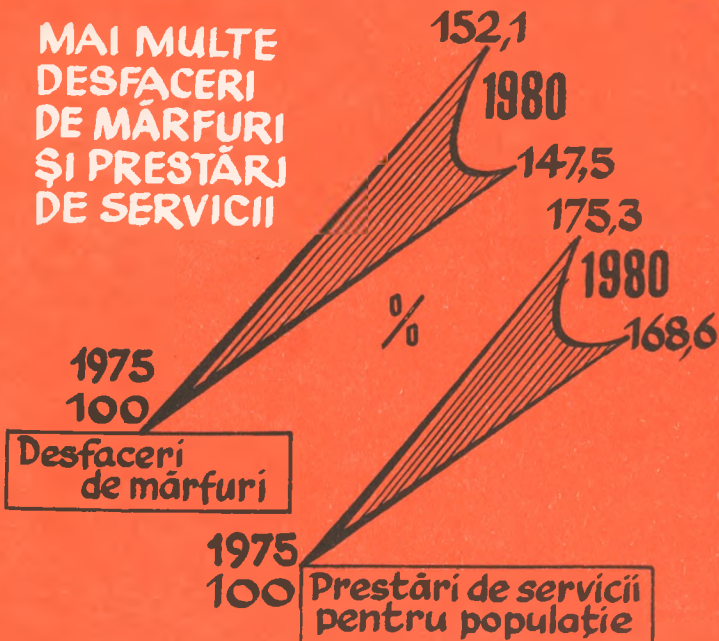

CREȘTEREA MAI MARE A VENITURILOR ȚĂRĂNIMII

ACCELERAREA CREȘTERII NIVELULUI DE TRAI IN ANII 1976-1980

MAI MULTE DESFĂCERI DE MĂRFURI ȘI PRESTĂRI DE SERVICII

DINAMICA CHELTUIELILOR SOCIAL - CULTURALE

ÎNTĂRIREA ROLULUI CONDUCĂTOR AL CLASEI MUNCITOARE — NECESITATE OBIECTIVĂ A CONSTRUIRII SOCIALISMULUI ȘI COMUNISMULUI

EVENIMENT de însemnătate deosebită pentru accelerarea progresului societății noastre pe drumul socialismului și comunismului, Conferința Națională a partidului se înscrie, totodată, ca un remarcabil moment în procesul de continuă dezvoltare și adâncire a democrației socialiste. Din raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, precum și din ansamblul lucrărilor Conferinței, din măsurile adoptate de Conferința Națională cu privire la perfecționarea în continuare a cadrului organizatoric de participare a clasei muncitoare, a întregului popor la conducerea societății, adâncirea democrației socialiste în toate domeniile vieții economice și sociale, se desprinde în acest sens o idee fundamentală: direcția principală a procesului de adâncire a democrației noastre socialiste este întărirea rolului conducător al clasei muncitoare în toate sferile și în toate domeniile vieții sociale, **participarea directă a clasei muncitoare la conducerea societății.**

Clasa muncitoare, fiind legată de cea mai avansată formă a producției materiale, de marea industrie, reprezintă forța hotărâtoare a progresului social atât prin mărimea scopului ei final, cât și prin faptul că în întreaga sa evoluție se manifestă ca cea mai revoluționară forță a societății. Eliberându-se pe sine, clasa muncitoare eliberează întreaga societate de asuprire și exploatare. Ea își îndeplinește misiunea istorică polarizând în jurul său toate forțele înaintate ale societății, deoarece interesele sale coincid cu năzuințele vitale, cele mai profunde ale maselor largi populare.

Rolul conducător al clasei muncitoare din țara noastră constituie rezultatul unui proces legic, obiectiv al întregii dezvoltări moderne și contemporane a societății românești. Acest rol nu se realizează în virtutea unui automatism; clasa muncitoare și-l câștigă prin lupta și activitatea sa de-a lungul întregii sale existențe.

Retrospectiva rolului istoric îndeplinit de clasa muncitoare din România în organizarea și unirea maselor populare în lupta împotriva regimului burghezo-moșieresc și pentru transformarea revoluționară a societății, pentru edificarea noii orânduiri, constituie o puternică confirmare, o concretă și originală întruchipare a legității istorice cu privire la misiunea acestei clase de principală forță revoluționară a societății, a capacității ei de organizare, conducere și dinamizare a poporului pentru progresul multilateral al patriei pe calea socialismului și comunismului. Încă în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea, odată cu dezvoltarea forțelor de producție naționale, a industriei, clasa muncitoare s-a manifestat ca o puternică forță revoluționară ce exprima, prin lupta sa, interesele vitale ale oamenilor muncii, cerințele obiective ale dezvoltării societății spre noi trepte de progres și civilizație, pentru făurirea și dezvoltarea

statului național unitar, cucerirea și apărarea independenței, pentru afirmarea liberă a națiunii noastre. „Se poate spune — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul consiliilor oamenilor muncii — că, încă de la apariția sa, mișcarea noastră muncitorească a fost prezentă în momentele hotărâtoare ale istoriei poporului român, ale evoluției sale pe calea progresului și civilizației“⁽¹⁾.

Sub conducerea Partidului Comunist Român, clasa muncitoare a constituit forța dinamică a luptei pentru dobândirea deplinei libertăți și independențe a țării, pentru preluarea în mâinile proprii, de către popor, a destinului său istoric, pentru prefacerea revoluționară a societății și înaintarea fermă a țării pe calea socialismului și comunismului. În alianță cu țărănimea, în unire cu toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, ea a asigurat, sub conducerea partidului comunist, dezvoltarea continuă a operei de construcție socialistă, avântul forțelor de producție, orientarea fermă spre ramurile moderne ale industriei — construcția de mașini, chimia, metalurgia — înflorirea continuă a proprietății socialiste și, pe această bază, progresul susținut al țării, al științei și culturii, ridicarea nivelului de trai al maselor. Înfăptuind neabătut politica partidului nostru, muncitorimea a purtat pe umerii săi principală răspundere, greul eforturilor, ducându-și cu cinste la bun sfârșit misiunea istorică, conducând întregul popor în opera eroică de înălțare a luminosului edificiu al socialismului. „În această activitate grandioasă — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — clasa muncitoare și-a demonstrat cu strălucire spiritul revoluționar, forța organizatorică, capacitatea creatoare, devotamentul neștrămutat față de cauza socialismului, înalta răspundere față de interesele supreme ale întregii națiuni“⁽²⁾.

În anii revoluției și construcției socialiste, odată cu întreaga societate și ca avanpost înaintat al prefacerii revoluționare a acesteia, s-a transformat în mod radical însăși clasa muncitoare. Ea a devenit o clasă cu totul nouă. Stăpână pe mijloacele de producție și principală producătoare a bunurilor materiale, clasa muncitoare este, totodată, forța socială conducătoare în societate, are rolul hotărâtor în întreaga dezvoltare economico-socială, în asigurarea progresului continuu, a independenței și suveranității țării. Creșterea ei numerică — de aproape cinci ori față de 1938 — este însoțită de ridicarea substanțială a conștiinței sale, a gradului ei de pregătire profesională, științifică și culturală, de distribuirea ei tot mai armonioasă pe teritoriul țării. Sporirea ponderii clasei muncitoare în ansamblul populației, ca și întărirea

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Expunere la Congresul consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi, Editura politică, București, 1977, p. 10.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Opera citată, p. 15.

continuă a rolului ei în conducerea societății reprezintă tendințe esențiale, definitorii ale României contemporane care, condiționate în mod obiectiv, exprimă faptul că ea este chemată să îndeplinească un rol hotărâtor în toate planurile vieții economico-sociale în condițiile înaintării spre comunism.

Participarea nemijlocită a clasei muncitoare la conducerea societății

REALITATE social-politică fundamentală a societății noastre socialiste, rolul conducător al clasei muncitoare întrunește în etapa actuală o serie de trăsături cu semnificații deosebite pentru definirea modului în care Partidul Comunist Român concepe și realizează participarea oamenilor muncii la conducerea vieții sociale. Este vorba, înainte de toate, de faptul că în actuala etapă de dezvoltare a societății o caracteristică esențială a rolului conducător al clasei muncitoare o constituie **participarea ei directă la conducerea tuturor domeniilor vieții sociale**. Este firesc și normal ca muncitorimea, clasă conducătoare, clasă majoritară a societății, să conducă nu numai prin reprezentanți, ci și direct, să ocupe funcții de conducere în toate domeniile și sferile vieții economice și sociale.

Conducerea de către partid a tuturor activităților sociale reprezintă expresia politică a misiunii istorice a clasei muncitoare, a poziției și rolului ei de clasă conducătoare în societatea socialistă.

De aceea, procesul legic al întăririi rolului conducător al clasei muncitoare în dezvoltarea societății socialiste se manifestă ca o necesitate obiectivă a creșterii rolului conducător al partidului în întreaga viață socială.

Caracterul de clasă al Partidului Comunist Român se exprimă atât prin ideologia și politica sa, cât și prin compoziția sa socială, prin asigurarea preponderenței elementului muncitoresc în rândurile sale. Aceasta, deoarece clasa muncitoare este singura clasă „democratică prin vocație”, singura clasă care nu-și propune permanentizarea dominației sale, unica clasă din istorie care, eliberându-se pe sine, eliberează toate clasele și categoriile sociale, oprimate, asuprite și exploatare. Or, eliberarea întregii societăți nu se poate face decât prin forme și metode profund democratice. **Exercitarea efectivă a rolului conducător al clasei muncitoare în cadrul partidului constituie premisa obiectivă a realizării rolului său conducător în cadrul statului, al societății.**

În lumina acestor considerente apar limpede preocuparea și grija permanentă a conducerii partidului nostru, a secretarului său general, de a asigura Partidului Comunist Român o compoziție socială corespunzătoare. Partidul nostru numără în prezent peste 2 700 000 membri, respectiv aproximativ 27 la sută din populația activă a țării, ceea ce ilustrează transformarea sa într-un partid de masă, care cuprinde în rândurile sale pe cei mai înalți oameni ai muncii din toate sectoarele de activitate. Caracterul preponderent al muncitorilor în

partid — peste 51 la sută — reprezintă un fapt deosebit de important pentru fizionomia și activitatea de ansamblu a partidului. Menționând compoziția bună a partidului și a cadrelor de partid, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** sublinia, totodată, la Conferința Națională, necesitatea preocupării permanente pentru promovarea în și mai mare măsură în diferite activități a comunistilor proveniți din rândurile clasei muncitoare, care „**trebuie să ocupe un loc mai însemnat în toate domeniile conducerii de partid, acesta constituind factorul de seamă al afirmării rolului clasei muncitoare în partid, în întreaga noastră societate. În aceasta constă și forța partidului nostru**”³⁾.

Realitatea zilelor noastre ne demonstrează că toate funcțiile de conducere socială sînt exercitate de către oamenii muncii. Grăitoare în acest sens este compoziția organelor puterii de stat — Marea Adunare Națională și consiliile populare — precum și a organelor administrației atât pe plan național, cât și local. Înfăptuind neabătut politica de cadre a partidului, organele de partid, organizațiile de masă și ministerele au asigurat promovarea în aparatul lor, în conducerea unităților economice și social-culturale a unor cadre competente, provenite îndeosebi din rîndul clasei muncitoare — români, maghiari, germani și de alte naționalități, cu o bună pregătire politică și ideologică, cu bogată experiență în organizarea și conducerea activității în diferite domenii. Cu toate acestea, conducerea partidului apreciază că trebuie să se acționeze în continuare pentru promovarea unui număr și mai mare de cadre corespunzătoare, provenite din rîndul oamenilor muncii care lucrează nemijlocit în producție.

„**Ținînd seama de noua etapă de dezvoltare a societății noastre socialiste — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului — consider că este necesară participarea într-o măsură mai mare, în diferite organisme de stat și obștești — în spiritul hotărîrilor adoptate — a oamenilor muncii care lucrează nemijlocit în producție**”⁴⁾. În acest spirit, Conferința Națională a hotărît sporirea numărului de muncitori care lucrează nemijlocit în producție în cadrul organelor de conducere centrale și locale. Prezența nemijlocită a muncitorilor în organele de conducere va da un puternic suflu înnoitor, revoluționar activității economico-sociale, va duce la îmbinarea mai armonioasă a experienței maselor cu cea a cadrelor de conducere, va dezvolta și mai mult unitatea dintre masele muncitoare și organele conducătoare. „**Aceasta constituie expresia cea mai elocventă a noii democrații muncitorești revoluționare ce se afirmă în patria noastră, a superiorității ei față de democrația din trecut**”⁵⁾.

Rolul clasei noastre muncitoare, ca cea mai înaintată clasă a societății, își găsește expresia pe plan economic în remarcabilele succese obținute în traducerea în viață a politicii partidului de industrializare, de dezvoltare im-

³⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a Partidului Comunist Român (7-9 decembrie 1977), Editura politică, București, 1977, p. 58.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, Opera citată, p. 42.

⁵⁾ Nicolae Ceaușescu, Opera citată, p. 43.

petuoasă a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării. După cum în trecut s-a situat în fruntea luptei pentru eliberarea națională și socială a patriei, astăzi, eroica noastră clasă muncitoare se află în fruntea bătăliei pentru progresul economic rapid, fiind principala făuritoare de venit național. În acest sens, un minunat exemplu îl constituie însuși faptul că adoptarea de către Conferința Națională a P.C.R. a Programului suplimentar de dezvoltare a economiei naționale în cincinalul 1976—1980, care prevede realizarea unei producții industriale suplimentare de 100—130 miliarde lei, a fost posibilă datorită eforturilor de identificare și valorificare a noi și noi rezerve ale economiei, datorită angajamentelor asumate de către colectivele din întreprinderi.

O neîntreruptă extindere și adâncire a democrației socialiste

ÎN PROGRAMUL PARTIDULUI, adoptat de cel de-al XI-lea Congres, este cristalizată concepția că înaintarea țării spre comunism presupune un numai dezvoltarea forțelor de producție, o creștere economică atât cantitativă cât și calitativă, ci și o permanentă perfecționare a relațiilor sociale, ceea ce implică o neîntreruptă extindere și adâncire a democrației socialiste. Or, direcția principală a procesului de adâncire a democrației noastre socialiste este tocmai întărirea rolului conducător al clasei muncitoare, afirmarea ei nemijlocită în conducerea întregii vieți sociale. De aceea, în ultimii ani, pe lângă dezvoltarea formelor democrației reprezentative, a fost creat un adevărat sistem de forme și structuri ale democrației directe, nemijlocite, între care: **adunările generale** ale oamenilor muncii ca for supremă de conducere muncitorească în întreprinderi și centrale, **consiliile oamenilor muncii, organismele controlului muncitoresc și unitățile de control** al oamenilor muncii, **consfăturile** de lucru pe ramuri de activitate, **congresele**, cu caracter național, pe principalele domenii ale vieții sociale. Este cunoscut faptul că după Congresul al XI-lea al P.C.R., au fost instituționalizate Congresul consiliilor populare, Congresul agriculturii, Congresul educației și culturii socialiste, Congresul consiliilor oamenilor muncii. De asemenea, au fost create organisme noi, pe plan național: Camera Legislativă a Consiliilor Populare, Consiliul Național al Agriculturii, Consiliul Național al Oamenilor Muncii.

Așadar, dispunem de un sistem organizatoric, instituțional optim, unic în felul său, de participare efectivă a clasei muncitoare la conducerea societății, pentru realizarea autoconducerii muncitorești. Esențial este acum ca toți factorii să acționeze cu toată perseverența și energia pentru buna funcționare a acestor structuri, pentru folosirea deplină a condițiilor și posibilităților existente, pentru că toate organismele autoconducerii muncitorești să capete un conținut tot mai profund, să funcționeze cât mai armonios, să devină adevărate tribune eficiente de dezbateri și soluționare de către clasa muncitoare a problemelor conducerii întreprinderilor, a unităților teritorial-administrative, a întregii societăți.

Subliniind că, în același timp cu sporirea numărului de muncitori cu activitățile de conducere, trebuie să se acorde o deosebită grijă participării la conducere și a țărânimii, a intelectualității și a celorlalte cate-

gorii de oameni ai muncii, secretarul general al partidului nostru atrage atenția că măsurile de afirmare a rolului conducător al clasei muncitoare trebuie înțelese în sensul încheșării tot mai strinse a alianței dintre muncitori, țărani și intelectuali, al participării lor comune, în frunte cu clasa muncitoare, la guvernarea societății noastre, sub conducerea partidului comunist. De altfel, una din caracteristicile fundamentale ale rolului conducător al clasei muncitoare este **consensul național general**, alianța și unitatea clasei muncitoare cu țărânimă, intelectualitatea și celelalte categorii sociale, înfruntarea hotărâtoare pe care o exercită clasa muncitoare prin politica și concepția ei despre lume și viață, idealul social care unește pe toți oamenii muncii. Acest fenomen social-politic de maximă însemnătate pentru sudura și dinamica societății noastre socialiste nu e un produs spontan, ci rodul întregii opere revoluționare conduse de partid, de făurire și dezvoltare a noii orânduiri. Sub impulsul activității politice, sociale și ideologice a partidului au loc continua apropiere între clasele și categoriile sociale de oameni ai muncii, creșterea răspunderii acestora pentru destinul și idealurile societății noastre. Expresia cea mai înaltă a acestui consens constă în faptul că întreaga politică a partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism reprezintă voința și năzuințele întregii noastre națiuni, că Programul partidului e considerat, pe drept cuvânt, Programul poporului român de ridicare a patriei pe culmile luminoase ale civilizației comuniste.

Elementul formativ hotărâtor al **unității sociale socialiste a poporului** îl reprezintă partidul comunist, care constituie nucleul unității social-politice a națiunii, a întregului popor. Cuprinzând în rîndurile sale partea cea mai înaintată a oamenilor muncii, provenită din toate categoriile sociale și profesionale și întruchipind unitatea lor ideologică, programatică și organizatorică, partidul este el însuși cel mai înalt model de unitate socialistă, prefigurează și promovează această unitate în rîndul poporului.

În conformitate cu cerințele obiective ale legilor sociale proprii socialismului, Partidul Comunist Român desfășoară o neobosită activitate de asigurare a tuturor condițiilor pentru adâncirea proceselor ce conduc la dezvoltarea unității socialiste a națiunii noastre. Pe această linie se înscriu toate măsurile de perfecționare a organizării conducerii și planificării economiei naționale, a conducerii întregii vieți sociale, în rîndul cărora la loc de frunte se situează perfecționarea relațiilor sociale socialiste.

Dezvoltarea forțelor de producție și perfecționarea continuă a relațiilor de producție duc la omogenizarea treptată a societății, la apropierea dintre clasa muncitoare, țărânimă, intelectualitate și celelalte categorii sociale, la dispariția deosebiri esențiale dintre munca industrială și cea agricolă, dintre munca fizică și munca intelectuală, la făurirea unei societăți unitare a tuturor oamenilor muncii, indiferent de naționalitate. „**În acest context, va crește și mai mult rolul clasei muncitoare — clasa conducătoare a societății noastre —, înțelegând prin clasa muncitoare... oameni ai muncii de tip nou, clasă care se deosebește acum fundamental de clasa muncitoare din regimul burghezo-moșieresc, pentru că este conducătoarea societății, ea fiind aceea care în fond întruchipează națiunea noastră socialistă. În această nouă clasă muncitoare se vor uni — și așa putea spune — se vor contopi treptat toate celelalte categorii sociale.**”⁶⁾

Marin NEAGU

Academia „Ștefan Gheorghiu”

⁶⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 6, Editura politică, București, 1972, p. 509

ÎN CENTRUL PREOCUPĂRILOR — CREȘTEREA CONTINUĂ A NIVELULUI DE TRAI Dimensiuni ale îmbunătățirii calității vieții

CREȘTEREA veniturilor oamenilor muncii a fost și este concepută în condițiile amplificării posibilităților industriei, a economiei în general, de a pune la dispoziția celor ce muncesc un volum tot mai mare și mai diversificat de bunuri de consum.

Consumul — tot mai aproape de exigențele civilizației moderne

DE-A LUNGUL ANILOR populația a consumat un volum în creștere de bunuri materiale. Această creștere este oglindită de dinamica accelerată a vânzărilor de mărfuri prin unitățile comerciale cu amănuntul (vezi tabelul nr. 1).

În anul 1976 s-au vândut, mărfuri de 159,4 miliarde lei, iar pentru anul 1978 se prevede un volum de 182 miliarde lei. În perioada 1965—1976 desfacerile de mărfuri alimentare au crescut de 2,2 ori, în alimenta-

ția publică de 2,5 ori, iar de mărfuri nealimentare de 2,5 ori. În aceeași perioadă la produsele de bază, desfacerile de mărfuri au crescut astfel: de 2,1 ori la carne și de 3,1 ori la preparate din carne, de 2,5 ori la slănină — untură, de 2,4 ori la lapte și produse lactate proaspete, de 4,6 ori la ouă, de 2,3 ori la legume proaspete, de 3,9 ori la fructe proaspete, de 1,2 ori la țesături și confecții de bumbac și de 1,6 ori la țesături și confecții de lână, de 1,8 ori la încălțăminte, de 2,5 ori la frigider, 2,4 ori la televizoare, de 2,0 ori la mașini electrice de spălat rufe, de 4,4 ori la mașini de gătit cu gaze, de 6 ori la autoturisme, creșteri înregistrând și alte produse alimentare și nealimentare, satisfăcându-se astfel multiplele cerințe ale populației, expresie a vieții tot mai bune, tot mai aproape de cerințele civilizației moderne pe care o duce poporul nostru.

Pledează în favoarea acestei aprecieri și faptul că — așa cum se arată în Programul de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980, adoptat de Conferința Națională, desfacerile de mărfuri prin unitățile comerțului socialist vor însuma, pe întregul cincinal, 916,5 mld. lei, fiind în 1980 cu 52,1% mai mari decât în 1975; ele vor înregistra importante sporuri la carne și produse din carne, lapte, unt, brânzeturi, zahăr, ulei comestibil, legume de câmp, fructe proaspete, confecții textile, tri-

cotaje, încălțăminte, frigider, mașini de spălat rufe, autoturisme de oraș și alte produse.

Au fost prevăzute, de asemenea, creșteri însemnate la livrările pentru fondul pieței la sortimentele de mărfuri cu prețuri mici, care să corespundă diferitelor categorii de cumpărători, precum și la articolele pentru copii, ca de pildă la preparate de carne cu preț de pînă la 22 lei/kg cu 115,7%, la lapte praf pentru sugari cu 129,5%, la confecții textile pentru copii cu 77,7%, la camere de dormit cu preț pînă la 6.000 lei garnitura cu 12,8% etc.

Asemenea dinamici au dus și duc la creșterea, an de an, a **consumului alimentar și nealimentar de produse, la înzestrarea tot mai ridicată a populației cu bunuri de folosință îndelungată**. În anul 1976, consumul alimentar, în medie pe locuitor, a crescut, față de 1950, de 2,9 ori la carne și produse din carne (în echivalent carne proaspătă), de 3,5 ori la grăsimi, de 1,3 ori la lapte și produse lactate (în echivalent lapte), de 4 ori la ouă, de 3,6 ori la zahăr și produse zaharoase (în echivalent zahăr), de 1,9 ori la cartofi și de 1,9 ori la legume. Odată cu creșterea mai mare a consumului mediu anual pe locuitor la produsele cu valoare calorică și nutritivă superioară, consumul populației s-a diversificat și se diversifică prin sporirea însemnată și diversificarea producției industriale de produse de panificație, zaharoase, lactate, preparate și conserve de carne și pește, conserve de legume și fructe, precum și alte produse, asigurându-se, astfel, atenuarea sezonalității consumului în cursul anului și îmbunătățirea calitativă a compoziției calorice și nutriționale a acestuia.

Trebuie remarcat că modificările cantitative și calitative care au avut loc în anii socialismului, în evoluția consumului alimentar se înregistrează atît la familiile de personal muncitor din întreprinderi și instituții, cît și la familiile de țărani. Schimbările calitative în alimentația populației au dus la **îmbunătățirea continuă a stării de nutriție, care, concomitent cu îmbunătățirea condițiilor de muncă, odihnă și locuit au asigurat și asigură o dezvoltare armonioasă a organismului copiilor și tineretului, modificări pozitive în starea sănătății populației, cu influențe directe asupra scăderii substanțiale a mortalității generale și infantile și prelungirii simțitoare a duratei medii a vieții**.

Modificările intervenite în nivelul și structura veniturilor populației s-au reflectat și în nivelul de înzestrare a populației cu bunuri de folosință îndelungată, destinate sporirii gradului de confort și satisfacerii unor nevoi spirituale. Comparativ cu anul 1955, în 1976 înzestrarea populației (înzestrare calculată ca număr de obiecte de folosință îndelungată ce revine la 1.000 de locuitori) a crescut la aparate de radio de 5,7 ori, la frigider de 268 ori, la mașini aragaz de 12 ori, la mașini de spălat rufe de 148 ori, la aspiratoare de praf de

Tabelul nr. 1
Creșterea volumului desfacerilor de mărfuri

Anii	Miliarde lei (prețurile fiecărui an)
1955	28,6
1960	41,5
1965	67,6
1970	96,7
1975	145,6

Prima parte a acestui articol a apărut în numărul 50 al revistei

53 ori ; comparativ cu anul 1960, în anul trecut aceeași înzestrare a crescut la televizoare de 47 ori și la autoturisme de 81 ori.

Pe de altă parte la 100 gospodării vor reveni în 1980 față de 1975 cu 23,3% mai multe, aparate de radio, cu 34,8% mai multe televizoare, cu 58,1% mai multe frigider, cu 86,7% mai multe autoturisme de oraș etc.

Înzestrarea mai bună a populației cu astfel de bunuri, în general realizarea unui consum tot mai aproape de exigențele civilizației de astăzi **constituie mijlocul un efect social de mare amploare al politicii științifice a partidului de industrializare accelerată și calitativă a României.** Pornind de la programul dezvoltării în perspectivă a țării, de la transformarea accentuată în toate sectoarele a cantității în calitate, necesitate subliniată de recenta Conferință Națională a partidului ca imperioasă în actuala etapă, oferind condiții majore pentru satisfacerea tot mai deplină a cerințelor oamenilor muncii, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al partidului, arată că : „**Se vor asigura un consum alimentar la nivelul normelor fiziologice optime, satisfacerea în bune condiții a necesităților de îmbrăcăminte și încălziminte, atingerea unui înalt grad de înzestrare a populației cu produse de folosință îndelungată, extinderea serviciilor**“.

În anii socialismului s-a dezvoltat în mod simțitor rețeaua prestatoare de servicii. Populația utilizează astăzi o gamă largă de servicii de confecționat și reparat îmbrăcăminte, încălziminte, mobilă, bunuri de folosință îndelungată și obiecte de uz casnic, servicii de gospodărie comunală și servicii legate de activitatea turistică. Volumul serviciilor prestate populației prin unitățile socialiste a fost mai mare în anul 1975 cu 68,6% față de anul 1970, iar în actualul cincinal se prevede să crească cu 75,3% față de 1975. Față de prevederile inițiale ale cincinalului această dinamică este superioară cu 6,7 puncte, creștere ce urmează să fie acoperită prin utilizarea mai bună a capacității existente, diversificarea mai accentuată a serviciilor, prin dezvoltarea în ritm mai mare a activităților mai mult solicitate de populație. Se are în vedere, de asemenea, îmbunătățirea bazei materiale prin asigurarea unor investiții suplimentare.

Locuința — componentă de bază a sporirii nivelului de trai

O COMPONENTĂ ESENȚIALĂ a creșterii nivelului de trai o constituie **îmbunătățirea condițiilor de locuit.**

Tabelul nr. 2

Evoluția numărului de apartamente construite în perioada 1951—1980

Anii	Numărul de apartamente construite din fondurile și cu sprijinul statului — mii —
1951—1955	46
1956—1960	104
1961—1965	220
1966—1970	333
1971—1975	513
1976—1980	peste 1 000
1981—1985	cca 1 300

Creșterea nivelului de trai, asigurarea sănătății populației în întregul ei, crearea condițiilor prielnice de dezvoltare a copiilor și tinerețului impun îmbunătățirea condițiilor de locuit prin construcții de locuințe — spațioase, luminoase, înzestrate cu un confort corespunzător.

Pentru rezolvarea acestei probleme de importanță majoră statul a făcut un efort considerabil care, pe măsura creării resurselor necesare, a sporit în intensitate an de an (tabelul nr. 2).

Rezultatele recensământului populației și al locuințelor din 5 ianuarie 1977 reflectă semnificativ îmbunătățirea substanțială a condițiilor de locuit ale populației din țara noastră (tabelul nr. 3). Aceasta se re-

Tabelul nr. 3

Îmbunătățirea condițiilor de locuit ale oamenilor muncii

	15.III 1966	5.I 1977	1977 1966 %
Nr. camerelor de locuit mii	10 872,8	13 969,8	128,5
Nr. persoanelor ce revin pe o cameră de locuit	1,73	1,53	88,4
Suprafața camerelor de locuit — mii mp	148 454	188 041	126,7
Suprafața camerelor de locuit pe o persoană — mp			
— din care :	7,9	8,8	111,4
— în municipii și orașe	3,4	9,6	114,3

fectă în faptul că față de recensământul din anul 1966, la 5 ianuarie 1977 numărul locuințelor alimentate cu apă din rețeaua de distribuție a crescut de 1,9 ori, a locuințelor cu instalație electrică de 2,1 ori, iar a celor dotate cu încălzire prin centrală termică sau termoficare de 4,3 ori.

Iată, deci, exprimată cifric, o imagine care reflectă un mod de viață superior, un tip de civilizație avansată, fapte care exprimă concludent creșterea calității vieții oamenilor muncii din România socialistă.

Sănătate și cultură — atribute definitorii ale omului zilelor noastre

GRIJA pentru **sănătatea populației**, preocupare majoră a partidului și statului nostru este oglindită, în primul rând, prin sporirea, an de an, a mijloacelor puse în slujba ocrotirii sănătății membrilor societății, a creșterii unor generații bine dezvoltate din punct de vedere fizic și intelectual.

Este semnificativ în acest sens faptul că nivelul cheltuielilor de la bugetul de stat pentru sănătate a fost în anul 1976 de peste 17 ori mai mare decât în anul 1950, iar în anul 1978 se prevede un volum de 11,9 miliarde lei. Asistența medicală a populației s-a îmbunătățit prin darea în folosință de noi unități spitalicești, precum și de noi policlinici, dispensare și alte unități sanitare. Numărul paturilor de asistență medicală a crescut de la 69,2 mii în 1950 la 198,4 în 1976, iar al paturilor de asistență profilactică de la 13,1 mii la 56,2 mii.

Indicile de asigurare a populației cu paturi de asistență medicală a fost de 9,2 la 1 000 locuitori în anul 1976, față de 4,2 în 1950, iar de paturi de asistență profilactică de 2,6 față de 0,8 paturi. An de an **unitățile sanitare au fost înzestrate cu aparatură modernă** și li s-au asigurat condiții superioare de tratament. Rețeaua sanitară dispunea la sfârșitul anului 1976 de 35,1 mii medici și 125,4 mii cadre medii sanitare. Dacă în anul 1938 la un medic revenea un număr de 1895 locuitori, în anul 1976 reveneau 611 locuitori, de 3 ori mai puțini.

O grijă deosebită acordă statul condițiilor de creștere a celor mici. Dacă în anul 1938 ponderea născuților vii în unități de ocrotire a sănătății era de numai 2,20%, în anul 1976 ponderea acestora ajunsese la 97,60%. Numărul locurilor în creșe a sporit simțitor în anii socialismului, ajungând în 1976 la 81,1 mii față de 5,2 mii în 1950.

Măsurile economice, sociale și sanitare au determinat o continuă îmbunătățire a stării de sănătate a populației. Astfel, față de nivelul anului 1938, mortalitatea generală a fost redusă cu mai mult de jumătate, iar mortalitatea infantilă de aproape 6 ori. Sînt procese ce se reflectă în mod sintetic în creșterea duratei medii a vieții la circa 70 ani (42 ani în 1932), nivelul caracteristic țărilor avansate, încadrîndu-se în cea mai înaltă cotă înregistrată pe plan mondial. Ce salt uriaș, cu ce anvergură socială, față de vechea Românie, cunoscută pe plan mondial pentru mortalitatea sa, dintre cele mai ridicate! Faptul că prin acțiunile și măsurile inițiate Conferința Națională a partidului accelerează dezvoltarea țării, imprimîndu-i o notă pregnant calitativă, conferă, neîndoielnic, noi calități sporirii bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor, creșterii națiunii noastre.

Grija pe care partidul și statul nostru o acordă **perfecționării învățămîntului și asigurării unor condiții tot mai bune pentru desfășurarea sa**, precum și eforturile pe care întregul popor le face pentru pregătirea tinerei generații își au izvorul în aprecierea rolului social important al învățămîntului ca factor deosebit de civilizație și cultură. Înflorirea continuă a societății socialiste multilateral dezvoltate presupune nu numai crearea și consolidarea bazei tehnico-materiale, creșterea susținută a forțelor de producție, dar în aceeași măsură formarea conștiinței socialiste a întregului popor, ridicarea nivelului de instruire generală și profesională, educarea membrilor societății după principiile eticii comuniste pentru a participa cu entuziasm și competență la desăvîrșirea noii orînduiri. „**Dacă vrem să construim socialismul și comunismul, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să avem oameni pricepuți, stăpîni pe cuceririle științei moderne, capabili să minuiască tehnica avansată**“.

Pornindu-se de la o asemenea concepție complexă și încheată asupra dezvoltării, în anii socialismului s-a dezvoltat și diversificat învățămîntul de toate gradele și, ca urmare, s-a ridicat nivelul de instruire al întregii populații și s-au asigurat cadrele necesare pentru dezvoltarea în ritmuri înalte a tuturor domeniilor

de activitate, situînd țara noastră pe noi trepte de cultură și civilizație. Este semnificativ că în învățămîntul de toate gradele erau cuprinși în anul școlar 1976/1977 un număr de 4,5 milioane de elevi și studenți, adică aproape a 5-a parte din populația țării. Baza materială a învățămîntului s-a amplificat continuu, prin constituirea de noi școli și săli de clasă, facultăți, laboratoare, biblioteci, cămine, cantine etc.

În anii socialismului s-au obținut realizări remarcabile în domeniul culturii și artei, pe planul mai general al formării omului nou. Cultura și arta noastră au căpătat noi dimensiuni, s-a îmbogățit orizontul de cuprindere a creației, s-a valorificat și se valorifică moștenirea culturală națională și universală. Cultura, arta și știința își aduc astfel aportul într-o măsură tot mai mare la formarea omului nou.

Limbaajul cifrelor este cît se poate de semnificativ în această direcție, exprimînd grăitor saltul de la neștiință sau puțină știință de carte pentru o parte importantă din populația țării la omul de astăzi, cu un larg orizont cultural-științific. Dacă în 1938 nu existau case de cultură municipale și orașenești, iar numărul căminelor culturale era de 3 467, în anul 1976 numărul lor a fost de 206 și respectiv 8 023. Numărul volumelor existente în bibliotecile de toate felurile a fost în anul 1976 de 144,6 milioane, față de 22,7 milioane în 1950. Cinematograful, mijloc important de răspundere a culturii în masă a fost amplasat uniform în cuprinsul țării. De la 338 cinematografe și instalații cinematografice existente în 1938, numărul lor a crescut la 5 955 în anul 1976. Un locuitor al țării a vizionat în medie, în anul 1976, 9 spectacole de cinema față de mai puțin de 3 spectacole în anul 1938. Numărul de teatre și instituții muzicale a fost în anul 1976 de 7,4 ori mai mare ca în anul 1938. Un abonament de radio și radioficare revenea în anul 1976, la 7 locuitori, față de 62 locuitori în anul 1938, iar un abonament la televizor la 7 locuitori. În anul 1976, în condițiile existenței a numeroase titluri, s-au editat 89 milioane exemplare de cărți și broșuri, 1081 milioane exemplare ziare de informare generală, 194,5 milioane exemplare reviste și alte publicații periodice.

Toate acestea relevă în mod concludent că în anii socialismului s-au lărgit posibilitățile și s-au creat noi și multiple condiții materiale pentru dezvoltarea multilaterală a omului contemporan, a crescut simțitor calitatea vieții și a omului. Sînt remarcabile realizări care, pentru noi toți, trebuie să constituie remarcabile imbalduri pentru înfăptuirea întocmai a hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului, a căror îndeplinire va ridica țara noastră, pe toate planurile — economic, social, cultural — pe trepte dintre cele mai importante de progres și civilizație.

dr. Ioan RĂVAR
director general adjunct
Samoilă MUNTEAN
director
Direcția Centrală de Statistică

„Pe linia preocupărilor pentru creșterea mai accentuată a nivelului de trai al întregului popor, Conferința Națională își însușește măsurile expuse în Raport cu privire la reducerea treptată a săptămânii de lucru de la 48 de ore la 44 de ore, începând cu 1 ianuarie 1978, subliniind că pentru punerea ei efectivă în aplicare este necesară realizarea exemplară a tuturor indicatelor de plan.”

(din Rezoluția Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român)

COMPRIMAREA TIMPULUI PRIN CREȘTEREA CALITĂȚII MUNCII Reducerea săptămânii de lucru

DECURÎND a fost dat publicității Programul de reducere a duratei săptămânii de lucru, adoptat de Conferința Națională a partidului. Cifrele și prevederile acestui program sînt cunoscute, desigur. Reamintim însă câteva elemente :

a) eșalonarea trecerii la săptămîna de lucru redusă în două etape : în etapa I 1978—1980, se va introduce, succesiv pe ramuri și sectoare ale economiei, săptămîna de lucru de 46 ore, cu ziua de muncă de 8 ore, asigurîndu-se în fiecare lună, în afara sărbătorilor legale, o zi liberă (de regulă prima sîmbătă a lunii) ; în etapa a II-a, 1981—1983, care va avea loc în condițiile acumulării unei experiențe în această direcție, se va introduce, de asemenea succesiv, săptămîna de lucru de 44 ore, cu ziua de muncă de 8 ore, programele de lucru fiind astfel întocmite încît să se asigure în fiecare lună două sîmbete libere sau alte două zile.

Remarcăm în cadrul acestui prim aspect profundul umanism al recentului program, ce decurge din preocuparea partidului de a asigura creșterea, în mai mare măsură decît fusese stabilit inițial, a timpului liber al oamenilor muncii chiar în condițiile de accelerare a dezvoltării țării, ca și din grija față de personalul de muncă feminin, evidențiată de prioritatea acordată în reducerea duratei săptămînii de lucru ;

b) faptul că programul de reducere treptată a duratei săptămînii de lucru asigură nu numai condiții pentru creșterea timpului liber, ci și pentru îmbunătățirea activităților cultural-educative, a serviciilor populației, realizîndu-se astfel cadrul necesar pentru o mai bună dezvoltare a omului pe multiple planuri.

Sînt doar unele considerente care fac ca reducerea treptată a duratei săptămînii de lucru să se înscrie ca un obiectiv însemnat al politicii partidului nostru de ridicare pe o treaptă superioară a gradului de civilizație materială și spirituală a întregului popor, realizîndu-se prin aceasta condiții mai bune de muncă și viață, posibilități mai mari pentru dezvoltarea capacității creatoare a oamenilor.

Așa cum sublinia secretarul general al partidului la Conferința Națională, „Programul de măsuri pentru creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor atestă în mod grăitor faptul că tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră este destinat omului, satisfacerii cerințelor de viață ale celor ce muncesc, înfloririi multilaterale a personalității umane. În acest cadru se înscriu și măsurile privind trecerea, începînd cu 1 ianuarie 1978, la reducerea treptată a săptămînii de lucru — de la 48 ore la 44 ore”.

Cu toată importanța socială pe care o prezintă, reducerea timpului de lucru nu poate fi acceptată de oamenii muncii, deveniți stăpîni pe destinele lor, decît în condițiile cînd aceasta se realizează concomitent cu creșterea mai susținută a producției și a productivității muncii, a venitului național pe locuitor și a avuției naționale — elemente fundamentale ale dezvoltării și creșterii în continuare a țării, bază de ridicare pe o treaptă superioară a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. Stabilindu-se expres condițiile de producție și calitative ce trebuie îndeplinite în fiecare unitate pentru a avea loc reducerea duratei săptămînii de lucru — creșterea susținută a productivității, îndeplinirea cantitativă și calitativă, precum și fizică a planu-

lui de producție, încadrarea în numărul de personal și în fondul de retribuție planificat, în prevederile de eficiență — în programul menționat sînt subliniate largi acțiuni în acest scop. La aceasta relație de interferență între îndeplinirea planului și reducerea duratei săptămînii de lucru ne vom referi în continuare.

CALCULELE ARATĂ că trecerea de la săptămîna de lucru de 48 de ore la cea de 44 ore, celelalte condiții de producție rămînd neschimbate, are ca efect o diminuare a productivității săptămînale a muncii cu 8,33%, precum și o scădere, în aceleași procente, a coeficientului de folosire a mașinilor și utilajelor. Acceptarea unei asemenea situații fără îmbunătățirea necesară a rezultatelor producției ar fi în totală contradicție cu țelurile noastre fundamentale, ar fi un pas înapoi în lupta hotărîtă a oamenilor muncii pentru scoaterea României din situația de țară socialistă în curs de dezvoltare și trecerea ei în rîndul țărilor socialiste dezvoltate din punct de vedere economic, ar constitui o frînă puternică în creșterea avuției naționale, a nivelului de trai al celor ce muncesc. Tocmai din acest motiv, ca o expresie a intereselor fundamentale economico-sociale ale poporului nostru, urmărindu-se creșterea stabilită a veniturilor oamenilor muncii și ale statului socialist, Programul de măsuri suplimentare de dezvoltare economico-socială a țării pînă în 1980, adoptat de recenta Conferința Națională a partidului, prevede sporirea suplimentară a producției industriale cu 100—130 miliarde lei, creșterea mai accentuată a productivității muncii, — în industrie, de pildă, cu 9,2% în medie anual pe perioada 1976—1980 com-

parativ cu 3,5⁰/₀ cît s-a prevăzut în cincinal — realizarea la 1 000 lei fonduri fixe a unei producții de cel puțin 1 200 lei ș.a.

Rezultă așadar, cu claritate că trecerea la săptămîna de lucru redusă impune **perfecționări structurale ale condițiilor de producție**, care trebuie nu numai să compenseze influența negativă asupra productivității muncii determinată de reducerea timpului de lucru, dar să și asigure o creștere suplimentară a acesteia. În raportul prezentat la Conferința Națională tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a subliniat încă odată „**necesitatea ca fiecare cetățean să înțeleagă faptul că programele privind creșterea suplimentară a producției și a nivelului de trai constituie un tot unitar**”. Se degajă deci foarte limpede concluzia că odată cu reducerea timpului de lucru, **volumul producției nu trebuie să scadă, ci să crească**, aceasta fiind unica soluție rațională care poate satisface atât interesele personale ale fiecărui om al muncii de a primi o retribuție în continuă creștere, cît și interesele generale ale societății de a asigura dezvoltarea rapidă a forțelor de producție, a întregii activități economico-sociale.

Ne aflăm în prezent în ajunul unui nou an de muncă, în perioada pregătirilor pentru experimentarea trecerii la reducerea duratei săptămîinii de lucru, într-un număr de întreprinderi. Este neîndoielnic că în cadrul acestor pregătiri un loc central trebuie să-l ocupe **elaborarea măsurilor economice și organizatorice** care să asigure creșterea la nivelul planificat al producției, productivității muncii, retribuției, beneficiului și gradului de utilizare a fondurilor fixe.

Posibilități largi de reducere a timpului de lucru se află în acțiunile inițiate și întreprinse pentru mai buna organizare a întregii activități de gospodărire a mijloacelor materiale, bănești și a forței de muncă, prin descoperirea și valorificarea tuturor rezervelor existente de creștere a productivității muncii. Transformarea cantității într-o nouă calitate — cerință primordială, pentru progresul pe mai departe al economiei noastre, formulată de secretarul general al partidului la Conferința Națională, trebuie să-și găsească deplina aplicare și în pregătirea condițiilor necesare trecerii la reducerea treptată a săptămîinii de lucru, în îmbunătățirea folosirii timpului de muncă, mai mic cantitativ, dar

care să devină superior din punct de vedere al calității.

Este un adevăr îndeobște recunoscut de noi toți că în economie există încă mari rezerve de a produce mai mult, mai bine, într-un timp mai scurt, fapt demonstrat cu prisosință de realizările peste plan ale mării majorități a unităților economice. S-au făcut și se fac mari eforturi pentru înzestrarea tehnică superioară a economiei, pentru a se asigura o calificare superioară a forței de muncă, iar acestea se cer cît mai deplin fructificate. „Secretul” valorificării rezervelor interne existente în activitatea de producție este de fapt cunoscut. Concretizînd direcțiile de acțiune menționate, el constă în elaborarea și aplicarea acelor măsuri menite să conducă la intensificarea progresului tehnic, la asigurarea ritmicității producției, folosirea integrală și cu eficiență sporită a utilajelor, instalațiilor și suprafețelor de producție, a materiilor prime, combustibilului și energiei, a timpului de lucru.

Principala rezervă pentru obținerea de rezultate superioare într-un timp de lucru redus o constituie, desigur, **impulsionarea activității de concepție a produselor și proceselor tehnologice, concomitent cu scurtarea ciclului cercetare-proiectare-producție**. De aceea, în cadrul căutărilor ce se impun pentru trecerea la reducerea săptămîinii de lucru, conducerile ministerelor, centralelor și întreprinderilor vor trebui să așeze în prim-planul activității lor elaborarea și realizarea acțiunilor de cercetare, de promovare a progresului tehnic și a tehnologiilor avansate, menite să ridice nivelul calitativ al produselor, să asigure reducerea consumurilor specifice de materii prime, combustibil și energie, creșterea mai accentuată a productivității muncii. Viața a arătat că prin îmbunătățirea muncii de concepție, de planificare, organizare și conducere, fără fonduri de investiții suplimentare, se pot obține creșteri deosebit de importante ale eficienței întregii activități.

Unele neajunsuri și greutăți cu care se mai confruntă o parte din unitățile noastre economice își au de cele mai multe ori originea tocmai în **deficiențele existente în organizarea producției și a muncii**, în cauze aparent exterioare procesului de producție propriu-zis, cum ar fi faptul că nu sînt livrate la timp unele materii prime, utilaje, subansamble și piese de schimb.

Asemenea cauze, care provoacă salturi și perturbații în folosirea capacităților de producție și a forței de muncă, impun în cele din urmă eforturi mai mari, inclusiv ore de muncă suplimentare, cu influențe negative asupra calității produselor. Or, dacă aprovizionarea tehnico-materială s-ar organiza cum trebuie, s-ar putea evita aceste neajunsuri.

O puternică influență pozitivă asupra îmbunătățirii aprovizionării tehnico-materiale exercită **economisirea energiei, reducerea consumurilor specifice, folosirea înlocuitorilor, valorificarea deșeurilor, recondiționarea pieselor de schimb uzate, intensificarea procesului de autoutilare și de producere în atelierele proprii a pieselor de schimb deficitare**. Sînt obiective precise în procesul dezvoltării noastre, condiții de echilibru ale resurselor existente cu cerințele creșterii economiei. Potrivit sarcinilor stabilite de Conferința Națională a partidului, materialele secundare și deșeurile, de exemplu, vor trebui să acopere în măsură însemnată necesarul de materii prime și materiale al economiei naționale. Pe asemenea căi, pe lângă o mai bună aprovizionare a producției cu cele necesare, se asigură și o utilizare mai bună a capacităților de producție și a forței de muncă, precum și reducerea cheltuielilor de producție — condiție de seamă pentru trecerea la săptămîna de lucru redusă.

O mare răspundere pentru asigurarea trecerii în bune condiții la săptămîna de lucru redusă revine cadrelor din compartimentele funcționale și mai ales celor investite cu asigurarea aprovizionării tehnico-materiale. Acestea trebuie să conceapă planul de aprovizionare în **perspectivă** și să fundamenteze mai temeinic necesarul de materii prime, combustibil și energie, să perfecționeze cooperarea și colaborarea cu întreprinderile furnizoare, să încheie din timp contractele și să urmărească respectarea termenelor de livrare a tuturor mijloacelor materiale necesare procesului de producție.

În prevenirea și în soluționarea neajunsurilor ce mai apar, un rol important revine **ministerelor și centralelor**, care trebuie să manifeste mai multă receptivitate față de solicitările întreprinderilor, mai ales să asigure o corelare mai ju-

dr. Ion DINU

(Continuare în pag. 20)

O EXPRESIE A SALTULUI DE LA CANTITATE LA CALITATE

Ancheta
„R.E.”**Creșterea volumului
producției la 1 000 lei
fonduri fixe**

UNA DIN PREOCUPĂRILE de ordin calitativ, care trebuie să se aple în centrul atenției fiecărui colectiv de muncă, așa după cum se subliniază în documentele Conferinței Naționale a partidului, este creșterea rapidă a eficienței fondurilor fixe. Înfăptuirea acestui imperativ presupune punerea și mai intensă în valoare a întregului potențial tehnic și uman, reducerea continuă a costurilor pe unitatea de produs, ieftinirea investițiilor, îmbunătățirea structurii producției etc. Deosebite eforturi se cer depuse, de asemenea, pentru sporirea ritmului de creștere a productivității, astfel încât acesta să devanseze în timpul cel mai scurt pe cel al înzestrării muncii cu fonduri fixe. Așadar, o acțiune complexă prin care să se mobilizeze din plin rezervele din întreprinderi, printr-o judicioasă organizare a activității în toate sectoarele de activitate, prin promovarea continuă a progresului tehnic și ridicarea nivelului competitiv al fiecărui produs fabricat. Realizarea unui spor de producție mai mare cu același volum de investiții, cu cheltuieli mai reduse, este de natură să asigure creșterea beneficiilor, sporirea venitului național de pe urma fiecărei unități valorice de fonduri fixe utilizate.

În legătură cu acțiunile ce au loc și cele care se preconizează în viitor în scopul sporirii valorii producției la 1 000 lei fonduri fixe, „Revista Economică” a întreprins o anchetă, cu sprijinul comitetului județean Cluj al P.C.R., în unele întreprinderi din județ, ale cărei concluzii le publicăm în paginile de față.

Dinamica producției — în devans față de cea a fondurilor fixe

DISPUNÎND de o înzestrare modernă cu fonduri fixe, de un valoros potențial uman, întreprinderile județului au obținut, mai ales în anii actualului cincinal, producții sporite, realizate îndeosebi prin folosirea la un grad înalt a zestrei tehnice din dotare. Realizările din 1977 confirmă faptul că, în întreprinderile analizate, există o permanentă preocupare pentru sporirea continuă — cantitativă și calitativă — a valorii producției obținută la 1 000 lei fonduri fixe.

● În dinamică, față de anul 1976, cele mai însemnate creșteri (între 5 și 9,3%) ale indicatorului producție la 1 000 lei fonduri fixe sînt localizate la întreprinderea „Armătura”, Întreprinderea de cazane mici și arzătoare și la „Metalul roșu”. Interesant de subliniat este faptul că aceste ritmuri

înalte se vor menține și se vor amplifica în continuare și în 1978, astfel că sporurile față de 1976 se vor situa între 13 și 26 de procente.

● Creșteri mai moderate, situate între 0,1 și 4,0% au fost înregistrate la Întreprinderea de reparații auto, la „Carbochim” și la „Terapia”. La aceste unități creșterile din anul viitor se vor menține, în general, la un nivel situat între 0,3 și 11,1 procente. O situație aparte întîlnim la Întreprinderea de reparații auto, unde sporul valorii producției la 1 000 lei fonduri fixe față de anul trecut se diminuează de la 4 procente în 1977 la 0,3 în anul viitor, deoarece unitatea respectivă va intra în acțiunea de sistematizare.

● Analiza în dinamică pune în evidență și anumite situații (la „Tehnofrig”, „16 Februarie”, „Farmec” etc.) în care valoarea producției la 1 000 lei fonduri fixe scade în 1977 și 1978 față de anul 1976

La întreprinderea „Tehnofrig” specialiștii au arătat că situația este determinată de faptul că se pun în funcțiune noi capacități de producție care, deși intră în calculul valorii fondurilor fixe, nu realizează o producție situată la nivelul parametrilor proiectați. La întreprinderea „Farmec”, diminuarea are drept cauză existența unor activități a căror producție, deși realizată cu importante fonduri fixe, nu se include în calculul producției globale.

● Dacă analizăm indicatorul valorii producției globale prin prisma realizărilor față de plan pe primele 11 luni din acest an, în fruntea întreprinderilor analizate se situează „Metalul roșu” (cu o depășire de 7,7 procente), urmată de „Carbochim” (+6,6%) și de „Terapia” (+5,9%). Neîndeplinirea prevederilor de plan la Întreprinderea de reparații auto este explicată de către specialiștii de aici, prin aceea că, în 1977, fondurile fixe au crescut, fără a conduce însă implicit la sporuri cantitative de producție, efectele lor manifestându-se, cu prioritate, în îmbunătățirea calității produselor (prin realizarea de bancuri de rodaj, standuri de probe etc.). O asemenea explicație nu este însă satisfăcătoare, dacă avem în vedere că, în perioada analizată, nu a fost realizat nici indicatorul producției marfă vindută și incasată. Firește, este de înțeles că achiziționarea fondurilor fixe amintite a condus, poate, la neîndeplinirea indicatorului producției la 1 000 lei fonduri fixe, dar este de neînțeles de ce o asemenea investiție nu a dat roadele așteptate în domeniul sporirii calității activității prestate, care să-și găsească o recunoaștere în solicitări sporite ale beneficiarilor.

Sporirea producției cu cheltuieli reduse — prin efort propriu

RADICGRAFIA principalelor acțiuni întreprinse în întreprinderile clujene analizate pentru creșterea indicatorului producției la 1 000 lei fonduri fixe evidențiază

că cele mai eficiente și cu posibilitate de generalizare, sînt următoarele :

1 Perfecționarea organizării producției și a muncii, creșterea volumului producției prin efort propriu organizatoric, tehnologic și inovațional. La întreprinderea „Metalul roșu“, de pildă, în condițiile unei creșteri a fondurilor fixe situată sub 1%, producția globală la 1 000 lei fonduri fixe crește cu 5,3% în 1977 și cu 21,2% în 1978, în principal, pe seama perfecționării fluxului tehnologic, redistribuirea utilajelor care nu aveau un grad de încărcare la nivelul planului și prin extinderea schimburilor II și III. Reorganizarea în condiții de productivitate sporită a circuitului producției a condus și la Întreprinderea de cazane mici și arzătoare la obținerea, în primele 11 luni din 1977, a unui spor de producție de 23 milioane lei. În fine, o mărire substanțială a producției s-a realizat în acest an și la întreprinderea „Terapia“ pe seama îmbunătățirii procesului tehnologic în unele secții. Pînă la sfîrșitul anului, la fabrica de medicamente se va obține o producție suplimentară de circa 15 milioane de lei.

Ideea care se cere reținută este aceea că asemenea acțiuni nu trebuie să se materializeze în orice fel de producție globală. Așa după cum ne arată situația rezultatelor obținute pe primele 11 luni din 1977, în cele 3 întreprinderi sporurile obținute se materializează în produse fizice necesare, solicitate mult de beneficiari.

2 Sporirea (relativ redusă) a fondurilor fixe din dotare prin realizarea noilor obiective de investiții cu un volum de construcții restrins la strictul necesar prin amplasarea a noi utilaje, cu mare randament productiv, în spațiile de producție disponibile). Acționînd în acest fel, la întreprinderea „Armătura“, la o creștere cu numai 1,8 procente a valorii fondurilor fixe instalate, la atelierul de forjă pentru producția de fittinguri s-a obținut un spor al producției globale la 1 000 lei fonduri fixe de 9,3 procente.

3 Îmbunătățirea structurii sortimentale a producției, asimilarea unor produse noi cu parametri tehnico-funcționali superiori, cu o valoare de întrebuințare și o valoare mai ridicată. La

întreprinderea „Carbochim“, de pildă, îmbunătățirea structurii sortimentale la abrazivi — suport a permis, alături de alte măsuri, să se obțină, la nivelul anului 1977, un spor de producție de 10% realizat practic cu aceleași fonduri fixe.

4 Utilizarea la indici ridicați a capacităților de producție și a timpului de lucru. În majoritatea întreprinderilor cuprinse în anchetă, indicii planificați de utilizare a capacităților de producție și a timpului de lucru au fost sensibil depășiți. Sînt însă și unități unde lucrurile se prezintă altfel. La întreprinderea „Tehnofrig“ există însemnate rezerve de producție insuficient valorificate atît în utilizarea capacităților de producție, cît și în ce privește timpul de lucru. Atragerea cît mai rapidă a acestora în circuitul economic (completarea schimburilor II și III, promovarea unor tehnologii de mare randament, întărirea disciplinei, îmbunătățirea întreținerii și utilizării mașinilor și instalațiilor extinzînd lucrului în acord global etc.), acordarea unui sprijin mai susținut întreprinderii din partea centralei industriale de care aparține — toate acestea ar crea condiții pentru obținerea unui salt calitativ pe linia sporirii eficienței.

Necesitatea unor perfecționări metodologice

În cadrul anchetei au fost depistate unele situații în care se fac simțite anumite neajunsuri ale metodologiei actuale de calcul al indicatorului producției la 1 000 lei fonduri fixe :

● La întreprinderea „Farmec“, specialiștii au semnalat că lărgirea nomenclatorului de producție cu includerea în fabricație a dozelor spray și a ambalajelor din mase plastice pentru produsele cosmetice casnice a dus la diminuarea creșterii producției la 1 000 lei fonduri fixe, deoarece valoarea acestor produse, deși fabricate în sectoare dotate cu importante fonduri fixe, nu este luată în calculul producției globale. Dat fiind că volumul producției obținute la 1 000 lei fonduri fixe a devenit un indicator de primă însemnătate în aprecierea eficienței cu care se desfășoară procesul productiv, sîntem de părere că se impune o analiză a

acestei probleme, în așa fel încît indicatorul să oglindească în mod cît mai veridic și integral efortul propriu al întreprinderii, calitatea reală a efortului ei productiv.

● Introducerea sistemului raportării producției globale în prețuri curente, în loc de prețuri comparabile, a generat unele probleme rămase pînă în prezent nesoluționate. Interlocutorii noștri de la întreprinderea „Terapia“ au precizat că realizările la acest indicator apar diminuate, din această cauză, cu circa 35%, iar producția globală la 1 000 lei fonduri fixe cu 439 lei. Este cunoscut modul în care acționează schimbarea metodologică : datorită micșorării cheltuielilor de producție se reduc corespunzător prețurilor de producție în care se face raportarea la produsele cu pondere majoritară în valoarea producției întreprinderii, ceea ce conduce la o scădere accentuată a indicatorului analizat. Desigur, introducerea raportării producției globale în prețuri curente a reprezentat o necesitate impusă de evoluțiile înregistrate în economia românească. Aplicarea acestei măsuri trebuie însă astfel efectuată încît, printr-o corelare mai adecvată a prevederilor din toate secțiunile de plan ale întreprinderii, eforturile reale ale colectivelor de oameni ai muncii să fie cît mai fidel reflectate.

● Neincluderea în calculul producției globale a valorii materialelor asimilate în fabricație prin concepție proprie pentru a se renunța la importuri, a condus de asemenea — așa după cum au arătat specialiștii — la diminuarea valorii producției obținute la 1 000 lei fonduri fixe atît la întreprinderea „Farmec“, cît și la „Terapia“. Prin urmare, dacă respectivele întreprinderi ar fi apelat la importuri, realizările la indicatorul analizat ar fi fost superioare. Ținînd seama de faptul că un asemenea mod de a privi și rezolva problemele nu stimulează căutările întreprinderilor, gîndirea creatoare a colectivului pentru găsirea unor soluții proprii, originale, se impune necesitatea perfecționării de urgență a criteriilor și a acțiunilor care stau la baza calculului producției realizate la 1 000 lei fonduri fixe.

V. BOESCU
B. PĂDURE

(Continuare în pag. 32)

ECONOMISIREA COMBUSTIBILILOR ȘI A ENERGIEI

UNA DINTRE sarcinile calitative prioritare ale actualei etape de dezvoltare o constituie gospodărirea rațională a resurselor de combustibil și energie electrică. „In mod deosebit trebuie să acordăm atenție asigurării și gospodării raționale a combustibililor și energiei — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului — problemă vitală pentru însăși dezvoltarea în continuare a economiei, a întregii noastre societăți“.

De mai mulți ani această problemă a făcut obiectul unor preocupări stăruitoare ale conducerii partidului și statului nostru, în care scop au fost elaborate măsuri și acțiuni obligatorii pentru toate sectoarele de activitate. Aplicarea lor în viață a permis unităților productive să obțină reduceri însemnate, materializate în economii de combustibil și energie la fiecare unitate de produs. Realizări meritorii în acest domeniu au fost obținute și de colectivul **Întreprinderii de produse refractare Alba Iulia**; prezentarea acestora, a căilor prin care s-a acționat, precum și a unor rezerve nefolosite formează obiectul acestui articol.

Ridicarea gradului de gospodărire a resurselor disponibile

PRIN SPECIFICUL său de producție, Întreprinderea de produse refractare Alba Iulia se numără printre marii consumatori de energie electrică și de combustibili. Produsele sale — întreprinderea furnizează aproape 25% din producția internă de cărămizi refractare și produse termoizolante pentru nevoile industriei siderurgice, materialelor de construcții, constructoare de mașini etc. — înglobează o pondere însemnată de cheltuieli cu energia electrică și gazul metan. Acționând hotărât și responsabil, în sensul indicațiilor trasate de partid cu privire la utilizarea rațională a combustibililor și energiei, întreprinderea a obținut îndeosebi din anul 1973, economii însemnate: **ponderea consumurilor energetice în totalul cheltuielilor de producție s-a redus de la peste 13% în 1970, la 9% în acest an.**

Tabelul prezentat ilustrează sintetic rezultatele obținute în lunile

ianuarie-noiembrie 1977: consumul de combustibil (în principal de gaz metan) s-a redus cu 14% față de cota stabilită inițial, iar de energie electrică cu 12%. Diminuarea acestor consumuri (alături și de alți factori), a făcut posibilă **reducerea cheltuielilor la 1000 lei producție marfă la 98,2% din nivelul stabilit pentru această perioadă.** Care au fost principalele măsuri, pe ce căi s-a acționat?

Consumul de combustibili și energie (%)

	1977 (11 luni)		
	Planificat	Realizat	Economii
Combustibil	100	86	14
Energie electrică	100	88	12
Ponderea combustibililor și energiei în cheltuielile de producție	1970	1977	
	13	9	

1 Căutări perseverente, creații, au condus la **raționalizarea tuturor rețetelor de fabricație** prin folosirea șamotelor neînobilate, fapt ce a determinat reducerea consumului de energie electrică și a celui de gaz metan.

Astfel, prin folosirea maselor caolinoase la fabricarea produselor aluminoase și superaluminoase a rezultat o economie de aproximativ 615 m³ gaz metan, iar utilizarea bauxitelor în același scop a dus la economisirea a 1,775 mil m³ gaz metan. Acestea sînt, fără îndoială, rezultate importante, care confirmă stăruința și ingeniozitatea creatoare a specialiștilor pentru reducerea accentuată a consumurilor specifice, pentru economisirea energiei și combustibilului.

2 Acțiunile de stăvilire a risipei, de gospodărire mai judicioasă a resurselor și mobilizare a rezervelor s-au materializat și prin **recuperarea prafului de șamote** de la camerele de praf și turnurile de răcire și folosirea lui la fabricarea mortarelor refractare, ceea ce înseamnă o economie de circa 7000—8000 t/an, cu reducerea corespunzătoare a consumurilor de energie și combustibil.

3 Alte măsuri au vizat **utilizarea unor resurse energetice secundare** în scopuri tehnologice: recuperarea căldurii de la un cup-tor de ardere a produselor și preîncălzirea aerului primar de combustie la unul din cuptoarele rotative care produce șamote superioare; eliminarea unei mari părți din pierderile de căldură la cuptoarele tunel prin termoizolarea acestora, reducerea cu 40% a presiunii aerului comprimat la transportul pneumatic și regrouparea consumatorilor pe nivele de presiuni. Eficiența economică a acestor măsuri se cifrează la 1500 tcc/an și 898 MWh/an energie electrică.

Introducerea graficelor de iluminat și de furnizare a agentului termic pentru încălzit a condus, de asemenea, la economisirea ener-

giei electrice și a gazului metan. Mai multă atenție s-a acordat îmbunătățirii activității de planificare și urmărirea a consumului până la nivel de ateliere și agregate și stabilirii de responsabilități concrete la locurile de muncă, fapt ce a avut efecte pozitive notabile în acest domeniu.

Rezerve insuficient valorificate

ÎN BILANȚURILE energetice ale întreprinderii sînt înscrise numeroase măsuri menite să conducă la gospodărirea la un grad înalt a tuturor resurselor energetice și de combustibili folosite în procesul de fabricație. Înfăptuirea unora dintre acestea prezintă dificultăți, în special **recuperarea căldurii gazelor arse de la cuptoarele rotative de șamotizare și reducerea excesului de aer-combustibil la cuptoarele tunel etc.** Atragerea în circuitul economic a acestor resurse depășește posibilitățile de rezolvare ale întreprinderii.

În **primul** caz, deși sînt puse în evidență circa 6400 tcc/an. resurse conținute în gazele care se ard. pînă în prezent nu s-a realizat nici un studiu de valorificare a acestora. Institutul de proiectări metalurgice din București, care a primit comandă fermă încă din 1974. amină elaborarea studiului necesar și a tehnologiei adecvate. Probabil că studiul solicitat nu prezintă prea mare interes tehnologic și mai ales financiar pentru institutul respectiv, dar amînarea peste măsură a realizării acestuia nu poate fi acceptată. Ținînd seama că atît **întreprinderea, cît și institutul sînt în subordinea aceluiași minister — al industriei metalurgice.** — este de așteptat și necesar ca problema să primească o **rezolvare cît mai operativă**, cu atît mai mult cu cît Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială pînă în 1980 are în vedere și introducerea în producție a unor tehnologii noi și perfecționate de ardere a produselor ceramice pentru construcții cu consum redus de combustibil.

În al **doilea** caz este de menționat că arderea în cuptoarele tunel se face cu exces de aer, care ridică consumul de gaz metan cu 10—15% peste nivelul tehnologic pre-

văzut. O stabilire mai judicioasă din partea Centralei industriei de produse refractare din Brașov, în cadrul întreprinderilor din subordinea sa, a structurii produselor refractare — atît din punctul de vedere al refractarității, cît și al dimensiunii formatelor — ar permite încărcarea cuptoarelor respective la capacitatea optimă, modificînd favorabil raportul dintre secțiunea utilă de circulație a gazelor arse și secțiunea liberă și reducînd astfel substanțial consumul de combustibil.

O altă cauză care generează deficiențe în utilizarea cu maximă eficiență a resurselor energetice ține de **existența în dotarea întreprinderii a unor utilaje** (presele de cărămidă K.N.P. de 500 t.f. și de 2000 t.f.) care sînt **uzate fizic și moral**, cauzînd importante pierderi prin rebuturi. Este de aceea necesar ca centrala să sprijine mai ferm dotarea întreprinderii cu utilaje de presare modernizate, care să înlăture rebuturile și, prin aceasta, risipa de materiale și combustibili. Faptul că unitatea din Alba Iulia dispune, totuși, de o dotare tehnică superioară altor întreprinderi similare nu justifică menținerea utilajelor necorespunzătoare cerințelor și nevoilor actuale de introducere a progresului tehnic.

Valoarea economică a perfecționărilor organizatorice

PENTRU ANUL 1978, cotele repartizate de energie și combustibil se situează la nivelul realizărilor anului 1977, în condițiile în care indicatorii producție globală și producție marfă cresc cu circa 12%, iar cheltuielile de producție vor fi reduse în continuare. Principalele rezerve pe care întreprinderea le are în vedere pentru a se încadra în cotele repartizate au fost cuprinse într-un program de măsuri prin care se urmărește economisirea a minimum 1000 tcc și 800 MWh energie electrică.

Acțiunile vizînd încadrarea în cotele alocate și de micșorare a consumurilor privesc reducerea

opririlor accidentale pe fluxul de șamotizare la cuptoarele rotative, creșterea încărcăturii la cuptoarele tunel, ridicarea productivității la morile cu bile și la morile de uscat și măcinat argilă, reducerea pierderilor de aer comprimat și altele. Efectele acestor acțiuni se vor concretiza în :

- la cuptoarele rotative, prin reducerea opririlor accidentale, indicele de utilizare va spori cu 20%, iar prin scurtarea timpului de reparare a defecțiunilor la grupurile de antrenare a benzilor transportoare se va obține o economie de 600 tcc ;

- reducerea duratei reviziilor și reparațiilor la instalațiile aferente fluxului de preparare a amestecului aluminos va duce la economisirea a 200 tcc ;

- diminuarea stagnărilor la instalațiile de zdrobit argile va însemna o reducere a consumului cu 200 tcc ;

- exploatarea mai judicioasă și funcționarea optimă a unor utilaje vor conduce la reducerea consumului de energie electrică după cum urmează ;

— lamorile cu bile : 300 MWh.

— la morile de uscat și măcinat argilă : 300 MWh ;

- prin înlocuirea distribuitorilor de aer comprimat cu altele perfecționate se va realiza o economie de 200 MWh.

Întreprinderea de produse refractare din Alba Iulia, prin colaborarea stabilită cu catedra de fizică a Institutului politehnic din Timișoara, va experimenta, începînd din 1978, **utilizarea energiei solare** la treapta a I-a de uscarea a produselor fasonate plastic și, ulterior, va extinde această sursă la uscarea materiilor prime pe o suprafață de circa 8000 mp. Introducerea acestui procedeu și confecționarea instalațiilor respective sînt relativ simple, ieftine și se vor realiza prin autoutilare.

Gh. DRĂGHICI

CITITORII AU CUVÎNTUL

Decontări

NORMELE METODOLOGICE nr. 2/1977 ale Băncii Naționale au adus multe îmbunătățiri pe linie de decontare. Banca de Investiții, prin circulara nr. 1099/C din 8 octombrie a.c. — având ca obiect precizări în aplicarea normelor amintite — completează circuitul și prelungește termenul de acceptare cu încă 2-3 zile. Astfel, se precizează că, pentru facturile privind importurile de mașini, ansamble, subansamble, instalații complexe și piese, beneficiarii de investiții trebuie să depună acceptul scris prin care confirmă că valoarea în lei a fost obținută prin aplicarea coeficientului prevăzut de Decretul 394/1976, precum și faptul că taxa vamală a fost calculată conform Decretului 395/1976. În acest scop termenul de accept poate fi prelungit cu 2-3 zile, perioadă în care beneficiarul de investiții va stabili dacă întreprinderile importatoare au ținut seama de prevederile legale respective.

Or, pentru a stabili dacă întreprinderile importatoare au respectat prevederile legale amintite, este nevoie în primul rând ca beneficiarul să facă o verificare. Practic, nu este posibil ca un număr atât de mare de reprezentanți ai beneficiarilor să se prezinte la întreprinderea de comerț exterior respectivă ca să facă verificările impuse la fiecare import. Aproape că nici nu se poate imagina o asemenea activitate. De asemenea, întreprinderile de comerț exterior sunt ele însele obligate — ca și celelalte unități socialiste — să respecte într-un tot altelele normative. De ce am putea avea o mai mare încredere în beneficiarii de investiții decât în întreprinderea de comerț exterior? Dacă Banca de Investiții consideră necesar, s-ar putea face verificări tematice la întreprinderile importatoare. Dispozițiile date recent, fără analiza posibilităților concrete de a se pune în practică, s-au transformat, după părerea mea, într-un formalism care conduce la încetinirea decontărilor.

Constantin COLEA

director adjunct comercial
Baza de aprovizionare pentru
construcții și montaje energetice
București

Stocuri

DINTR-O ANALIZĂ a stocurilor reflectate în imobilizări la bazele de aprovizionare, am desprins și unele căi de prevenire și eliminare a acestora. Măsurile sînt, în primul rînd, de competența organelor de decizie economică și financiară din bazele de aprovizionare, dar la acest proces își pot aduce contribuția și organele ierarhice superioare și cele bancare. Asemenea măsuri privesc fundamentarea corespunzătoare a planului de aprovizionare, care este de natură să prevină formarea unor stocuri peste necesități; organizarea unei aprovizionări în funcție de volumul, structura și frecvența necesităților consumatorilor de mijloace de producție aprovizionați prin baze, care poate să prevină formarea în baze a unor stocuri cu mișcare lentă; asigurarea unor condiții corespunzătoare de păstrare a stocurilor în baze și de exercitare a unui control adecvat asupra acestora, care poate duce la prevenirea degradării valorilor materiale și a unor aprovizionări peste necesar; luarea unor măsuri de valorificare a unor stocuri provenite din renunțări și reșalonări la contracte și repartiții pe care

le cer unii beneficiari, de valorificare a stocurilor disponibile etc., care poate avea ca efect reducerea sau lichidarea unor asemenea stocuri; evidențierea completă a stocurilor necorespunzătoare prin sistemul informațional economico-financiar al bazelor, cunoașterea acestora determinînd și măsurile pentru lichidarea lor.

În acest proces de cunoaștere un rol deosebit revine și organelor bancare, a căror sarcină trebuie să fie și depistarea tuturor stocurilor cu caracter de imobilizări. Acestea nu trebuie să se mărginească numai la constatarea unei anumite evidențieri a imobilizărilor de către baze, ci, pe baza cunoașterii aprofundate a fenomenelor și proceselor economice din aceste unități să descopere ele asemenea imobilizării, iar pe parcursul creditării să capaciteze bazele de aprovizionare în găsirea unor soluții de reducere și lichidare a lor.

lector univ. Teodor ROȘCA
Cluj-Napoca

ECOURI

Cooperare

REFERITOR la materialul publicat în nr. 36 al revistei sub titlul „Îndeplinirea planului fizic la toate sortimentele”, vă informăm că pentru recuperarea restanțelor la piesele de schimb, piesele și subansamblele pentru cooperări și crearea condițiilor de realizare a planului pe anul 1978, s-au luat o serie de măsuri care să conducă la îmbunătățirea activității întreprinderii. Astfel, s-au format echipe care s-au deplasat la furnizorii care ne creează greutăți în aprovizionare, iar compartimentul C.T.C. a stabilit delegații care s-au deplasat la întreprinderile furnizoare pentru rezolvarea și înlăturarea tuturor problemelor privind calitatea pieselor și materialelor aprovizionate. De asemenea, s-a prevăzut un program special care să asigure menținerea stocului, livrarea ritmică și formarea stocului acolo unde nu există pentru piese și semifabricate turnate și forjate, care să permită recuperarea restanțelor la piesele de schimb auto și de tractor.

Măsurile pentru pregătirea în bune condițiuni a planului pe anul 1978 s-au referit, în principal, la acoperirea cu contracte a întregului volum de producție, asigurarea necesarului de semifabricate, forjate, ce trebuie realizate prin cooperare cu alte întreprinderi și cuprinderea lor în balanța C.I.A.T. și M.I.C.M., încadrarea în indicatori economico-financiar planificați. De asemenea, pentru asigurarea capacităților de producție necesare realizării planului pe anul 1978, pe sortimente, s-a urgentat livrarea utilajelor necesare completării capacităților de producție, darea în funcțiune a turnătoriei de fontă maleabilă, dezvoltarea producției de piese de schimb mașini-unelte pentru întreținere și reparații.

Cu toate măsurile luate, întrevădem unele greutăți în realizarea planului pe anul 1978 din partea unor furnizori ca: C.A.T.C. Pitești, Întreprinderea de șuruburi Brașov, Întreprinderea Electrobanat Timișoara, Întreprinderea de autocamioane Brașov etc., care n-au trimis proiectele de contract nici pînă în prezent, aceste între-

prinderi înregistrînd restanțe importante și la contractele economice pe anul 1977.

ing. Ion GIUVELCĂ
director adjunct tehnic
și de producție
Întreprinderea de autoturisme
Pitești

Hirtie

REFERINDU-NE la nota publicată în nr. 29, sub titlul „1:2 nu înseamnă întotdeauna 1:2”, vă comunicăm că întreprinderile ministerului nostru contractează și livrează la fondul pieței hirtie de scris și imitații pelur format A4. Acesta este cel mai mic format solicitat pînă în prezent de Ministerul Comerțului Interior. Din punct de vedere tehnic este posibil să se producă și topuri de hirtie la format A5 (aceasta ar necesita însă un consum suplimentar de manoperă și hirtie la ambalare). În cazul în care Ministerul Comerțului Interior ne va solicita hirtie și la acest format noi putem include în planul de producție cererea respectivă.

Cristina NISTOR
director în M.E.F.M.C.

Dialog

PENTRU PERFECȚIONAREA continuă a raporturilor între producție și cerere, a metodelor de studiere a cererii de consum și fundamentarea pe această bază a contractelor care se încheie între industrie și comerț, probleme ridicate în articolul „Consumatorii își exprimă opțiunile pentru produsele anului viitor”, Ministerul Industriei Ușoare, în colaborare cu Ministerul Comerțului Interior, au întreprins o serie de acțiuni, printre care și sondajele de opinie în cadrul Tîrgului de mostre de bunuri de consum. Ca urmare a culegerii informațiilor pentru produsele cuprinse în sondaj (34 produse și grupe de produse din sectorul mărfurilor textile-incălțăminte și 9 produse și grupe de produse din sectorul mărfurilor de uz gospodăresc), a consultărilor efectuate și a sugestiilor vizitatorilor, întreprinderea industriei ușoare a purtat un dialog constructiv cu reprezentanții comerțului, privind tendințele cererii consumatorilor, aducînd îmbunătățiri necesare colecțiilor de mostre expuse la tîrg. În aceste condiții, au fost preluate comenzi unităților comerciale la tîrg, iar pe baza recomandărilor făcute, acestea au fost prezentate cu priiejul acțiunii de încheiere a operațiunilor de contractare pe sem. I 1978.

În afara exponatelor prezentate la tîrg, au mai fost create, ca urmare a testării preferințelor consumatorilor în cadrul tîrgului, un număr de 5945 modele care au fost contractate pentru sem. I 1978. Cantitățile contractate prezintă creșteri la principalele familii de produse.

I. FARCAȘ
director general adjunct
în M.I.U.

Tribuna „R. E.” Generalizarea experienței înaintate

SURSE IMPORTANTE DE CREȘTERE A PRODUCTIVITĂȚII

„Consiliile camenilor muncii trebuie să dezbată și să soluționeze toate problemele activității economice și de producție din unitățile respective, să elaboreze planurile de dezvoltare și de producție, planurile financiare și bugetele unităților respective; practic, nu trebuie să existe nici un aspect al vieții acestora — inclusiv de ordin social — care să nu stea în atenția organismelor de conducere colectivă ale oamenilor muncii, care să nu fie soluționate în comun de cei ce muncesc.”

NICOLAE CEAUȘESCU

**ACȚIUNI ALE CONSILIILOR OAMENILOR MUNCII
PENTRU FOLOSIREA OPTIMĂ
A POTENȚIALULUI UMAN**

Amplu și însuflețitorul program de creștere suplimentară a producției, de dezvoltare economico-socială mai accentuată a României în perioada 1978-1980, adoptat de recenta Conferință Națională a partidului, pune în fața organelor de conducere colectivă din unitățile economice sarcina fundamentală de a concentra atenția oamenilor muncii din fiecare întreprindere asupra laturilor de cîdin calitativ ale activității. Rolul și răspunderea cu care au fost investite impune, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca ele „să determine ridicarea spiritului de răspundere al fiecărui muncitor, tehnician, inginer, pentru bunul mers al producției, îndeplinirea sarcinilor de plan, buna gospodărie a mijloacelor încredințate, sporirea eforturilor pentru apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste, a avuției naționale — baza creșterii continue a bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor”.

Făcînd din paginile sale o tribună a generalizării experienței înaintate în toate ramurile economiei naționale, în toate problemele de care depinde accelerarea progresului economico-social al țării, „Revista economică” își propune să accentueze, în acest amplu portret colectiv al inițiativei, capacității creatoare și responsabilității, contribuția consiliilor oamenilor muncii — preocu-

pările lor, metodele pe care le folosesc, rezolvările adoptate și rezultatele pe care le obțin, rolul crescînd în aceste organe de conducere al muncitorilor, al camenilor muncii care lucrează nemijlocit în producție, adîncirea democrației muncitorești, a auto-gestunii și autocontrolului, perfecționarea continuă a formelor în care ea se manifestă.

Dorim ca această rubrică să aparțină muncitorilor, maștrilor, tehnicienilor, oamenilor muncii, indiferent de specialitate, din întreprinderi și centrale, care prin intermediul revistei să realizeze un cuprinzător schimb de experiență, să-și exprime părerea asupra neajunsurilor care apar, opiniile și propunerile asupra direcțiilor de îmbunătățire a muncii și conducerii colective.

Exemplele prezentate în continuare ilustrează ce valoare au pentru economia de muncă stimularea inițiativei și alegerea de către consiliul camenilor muncii a soluțiilor și căilor celor mai eficiente pentru creșterea productivității, întemeierea rezolvărilor deopotrivă pe metodele moderne de organizare, pe aportul specialiștilor, pe consultarea largă a celor direct vizai — muncitorii, interesați în cel mai înalt grad în corelația dintre randamentul muncii lor și roadele ei pentru întreprindere, pentru societate, pentru ei înșiși.

**Resursele economice
ale polideservirii mașinilor**

MĂRIREA GRADULUI de mecanizare și automatizare urmărește, desigur, ușurarea efortului fizic al muncitorului, dar efectul ei este trunchiat dacă nu se obține în paralel și economie de muncă, dacă nu se reduce necesarul de personal pentru un volum dat al producției.

Pornind de la hotărîrea adunării generale a oamenilor muncii de la începutul acestui an și ținînd seama de exigențele legate de atribuirea statutului de unitate-model în acțiunea de creștere suplimentară a productivității, consiliul camenilor muncii de la Întreprinderea de strunguri Arad a întreprins o amplă analiză a modului cum se realizează, în condițiile dotării actuale, echilibrul de potențial om-mașină. Serviciul organizarea producției și a muncii a fost însărcinat cu întocmirea — pe baza unor observări minuțioase — a cite unui grafic pentru fiecare executant și mașină, în care au fost înscrși, pe parcursul schimbului, timpii de funcționare utilă a mașin-

nii-unelte, respectiv timpii de intervenție a muncitorului și timpii morți. Întrucît atunci cînd muncitorul lucrează (schimbarea piesei, a sculelor) mașina stă și viceversa, orice perfecționare a mașinii (automatizare), a S.D.V.-urilor, orice creștere a îndemînării executantului echivalează cu reducerea gradului de ocupare al acestuia.

Concluzia firească a fost **extinderea deservirii simultane a mai multor utilaje de către același muncitor**, posibilă acolo unde timpul de funcționare al fiecărei mașini fără intervenția executantului este mai mare decît timpul de intervenție al acestuia. (La mașina de frezat came, de pildă, gradul de ocupare al frezorului este de 28% din durata schimbului; el crește pînă la 60% prin amplasarea unei a doua mașini în zona de deservire.)

În întreprinderea noastră se aplică trei forme de **polideservire**:

— **individuală** (un executant deserveste, de exemplu: 2 ferăstraie alterna-

tive de debitat; 2 mașini de rabotat dantura conică; 2 mașini de rectificat dantura la roți dințate cu talere; 2 strunguri de copiat; 2 strunguri revolver; 3 ferăstraie circulare de debitare; 3 mașini de frezat caneluri la axe canelate; 4 mașini de frezat dantura din rostogolire sau mortezare; 6 strunguri automate);

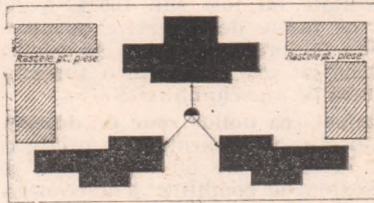
— **colectivă** (doi sau mai mulți executanți deservesc 3 sau mai multe mașini — de exemplu, 2 executanți la 3 mașini de rectificat dantura);

— **prin supraveghere** (unui executant, pe lîngă mașina de bază, i se încredințează spre supraveghere și o mașină cu ciclul automat, la care intervine numai la reglare și la înlocuirea pieselor executate — cum ar fi: o mașină de frezat universală și o mașină-automat de frezat dantura la cremaliere).

Măsurile stabilite de consiliul oamenilor muncii, în urma unei largi consultări a personalului din sectoarele de prelucrare, au fost pe deplin însușite de către muncitorii, care s-au străduit să-și ridice calificarea pentru a răspunde cit mai bine noilor exigențe. Normele de timp acordate celor ce lucrează la mai multe mașini au fost

Măsurile de extindere a polideservirii, aplicate la întreprinderea de strunguri Arad, au avut în vedere asigurarea următoarelor condiții de bază :

- amplasarea mașinilor în așa fel, încât distanțele între ele și pînă la rastelurile de depozitare a pieselor să fie cît mai mici (figura alăturată prezintă un grup de 3 mașini de frezat caneluri, deservite de un singur executant) ;
- dotarea mașinilor cu sisteme de decuplare automată a avansului de lucru în momentul terminării operației ;
- simplificarea și reducerea acțiunii executantului în perioada opririi mașinii, încredințarea lucrărilor auxiliare altor muncitori, mecanizarea operațiilor grele ;

- introducerea unor dispozitive care să înlesnească intervenția executantului (de pildă, se utilizează acum freze-melc pentru danturare cu lungime dublă, care, avînd o durată de serviciu de circa 3 ori mai mare decît cele folosite anterior, reduc timpii totali de schimbare a sculei ; de asemenea, s-au aplicat dispozitive de fixare rapidă a pieselor pentru operații de danturat pe mașini de frezat și rectificat).

corectate cu coeficienți de deservire, avînd valori diferențiate în funcție de numărul și complexitatea mașinilor, pe această bază sporînd cîștigurile individuale.

În prezent, la parcul total de circa 500 de mașini-unelte ale întreprinderii, revin în medie 1,20 mașini la un executant, ceea ce echivalează cu o economie relativă de 28 de oameni. Polideservirea contribuie cu 4,70 din cele 11,80 procente, cît reprezintă sarcina creșterea a productivității muncii în 1977 pe întreaga unitate.

Potrivit programului adoptat de consiliul oamenilor muncii, polideservirea

se va extinde în continuare, astfel, încît în anul 1980 va cuprinde 313 mașini cu 130 de executanți, devenind principala formă de lucru. Împreună cu perfecționarea organizării liniilor tehnologice mecanizate, cu introducerea a noi tehnologii bazate pe utilizarea unor mașini de mare complexitate — centre de prelucrare, cu generalizarea programării producției pe mașini-unelte, ea va contribui la atingerea unei productivități fizice la nivelul înregistrat de fabrici similare din țările cu industrie dezvoltată.

ing. Ioan ROȘU
Întreprinderea de strunguri
Arad

Mai buna utilizare a personalului de deservire

LA ÎNTREPRINDEREA de tricotaje „Someșul” din Cluj-Napoca, redimensionarea zonelor de deservire pentru electricienii de întreținere și reparații, în urma stabilirii unor consumuri reale de manoperă, a avut ca rezultat :

- creșterea productivității muncii electricienilor cu 25% și reducerea în aceeași proporție a necesarului numeric la această categorie de personal ;
- obținerea unei producții suplimentare de peste un milion de lei anual ;
- economisirea a aproape 200 000 de lei pe an la fondul de retribuție ;
- crearea condițiilor pentru aplicarea acordului global și, ca urmare, creșterea retribuției medii a electricienilor cu 10%.

UTILIZAREA deplină a timpului de muncă și planificarea numărului strict necesar de personal indirect productiv și de deservire generală, după norme sau normative de muncă judicioasă întocmite, constituie o sursă de creștere a productivității muncii și a eficienței economice a unităților de producție.

În măsurarea muncii și stabilirea unor consumuri reale de manoperă pe lucrare, ținînd seama de situația concretă de la fiecare loc de muncă, deosebit de utilă s-a dovedit metoda

„observărilor instantanee”, întrucît ea prezintă numeroase avantaje :

- este simplă, în sensul că înregistrarea datelor și prelucrarea lor se fac cu multă operativitate ;
- un număr redus de specialiști culeg date pentru un număr mare de utilaje, persoane, obiecte ale muncii, ceea ce prin metode clasice (fotografierea zilei de lucru, cronometrarea) nu ar fi posibil de realizat ;
- rezultatele obținute permit luarea unor decizii operative pentru înlăturarea

rea deficiențelor constante în procesele de producție și de muncă.

Consiliul oamenilor muncii de la întreprinderea de tricotaje „Someșul” din Cluj-Napoca a hotărît aplicarea metodei pentru corectă dimensionare a efectivului electricienilor de întreținere și reparații, care dețin o pondere de 15% în personalul secției de întreținere. În acest scop, C.O.M. a însărcinat colective de specialiști din compartimentele organizarea producției și a muncii, întreținere, producție, care au antrenat cadre din secții și ateliere, precum și muncitori din formațiile de lucru. Acțiunea a fost în prealabil discutată cu electricienii, explicîndu-li-se scopul efectuării observărilor, necesitatea unei mai bune organizări a muncii, posibilitatea ce va rezulta pentru ei, de a-și mări cîștigul.

AU FOST minuțios analizate atribuțiile de muncă, zonele de deservire existente, complexitatea utilajelor (de tricostat, confecționat, bobinat), gradul lor de uzură.

Pe baza unor studii de organizare efectuate într-o primă fază, s-a stabilit ponderea diferitelor elemente ce compun timpul de muncă al unui electrician :

- lucrează (efectuarea reparațiilor accidentale și planificate, înlocuirea tuburilor fluorescente, punerea în funcțiune a instalației de forță etc.) — 80% ;
- opriri pentru aprovizionarea locurilor de muncă, deservirea tehnico-organizatorică a locurilor de muncă etc. — 12% ;
- opriri pentru pregătirea și încheierea lucrului, pentru odihnă etc. — 8%.

Au fost determinate numărul total necesar de observări (ținînd seama de posibilitatea verosimilă și de eroarea admisibilă verosimilă), frecvența acestora și numărul de circuite — rezultînd că în perioada de 4 zile afectată studiului urmau să se efectueze zilnic 100 de observări (cite 20 la cele 5 locuri de muncă), după un circuit logic și scurt, cu o durată de parcurgere de 15 minute. Au fost pregătite de asemenea fișe zilnice de observare (înregistrare) și fișe centralizatoare.

Folosindu-se simboluri (litere) pentru fiecare electrician în parte, în coloanele fișei zilnice s-au înscris : 1 — locul de muncă ; 2 — simbolurile celor care în momentul observării lucrau ; 3 — nr. total col. 2 ; 4, 5, 6 — simbolurile celor care în momentul observării nu lucrau — fie că efectuau alte lucrări (4), lipseau de la locul de muncă (5) sau stăteau (6) ; 7 — total col. 4+5+6 ; 8 — total observații (col. 3+7) ; 9 — din care activitate productivă (col. 3:8) ; 10 — din care activitate neproductivă (col. 7:8).

DIN ANALIZA datelor obținute după prima zi de observare instantanee a locurilor de muncă s-au putut trage mai multe concluzii. O primă concluzie se referea la ponderea elementului urmărit, care inițial, la calcularea numărului de observări, era de 80%. Acest factor se referea la ponderea timpului cînd electricianul „lucrează”. Ponderea lucrărilor legate

de întreținerea electrică a fost de 68%, iar cea a altor lucrări efectuate (reparate) de 13%, deci în total 81% — ceea ce arată că ponderea stabilită la calcularea numărului de observări era corectă, astfel că nu s-a considerat necesară recalcularea. Efectuarea altor lucrări s-a înregistrat în coloana „nu lucrează”, pentru că la stabilirea atribuțiilor de serviciu și a noilor zone de deservire s-au luat în considerare numai lucrările de întreținere și reparare electrică a utilajelor.

La efectuarea observărilor instantanee, pe baza unui instructaj temeinic, s-a asigurat ca observatorii ;
 — să înregistreze fidel faptele, fără nici o interpretare personală ;
 — să respecte întocmai programul observărilor (orele de începere a observării și circuitele stabilite) ;
 — să cunoască lucrarea executată, pentru a încadra corect momentul observat ;
 — în cazul când muncitorul observat stă sau lipsește de la locul de muncă etc., să treacă și motivul, în coloana „notații”.

În vederea prelucrării finale a rezultatelor, s-au utilizat :

— fișa centralizatoare de observări instantanee pe zile și locuri de muncă : aceasta a dat posibilitatea analizei rezultatelor pe un loc de muncă în zilele observate. Atunci când s-au constatat anumite nereguli privind indisciplina tehnologică, nerespectarea programului de lucru, s-au luat măsuri operative pentru ca studiul de organizare a muncii să se desfășoare fără perturbări ;

— fișa centralizatoare de observări instantanee pe locuri de muncă — adaptată în funcție de specificul meseriei analizate și al unității. Unele coloane au fost subîmpărțite în elemente de detaliu (de exemplu, la coloana „stă” au fost cuprinse motivele : lipsă de aprovizionare cu piese de schimb ; așteaptă îndrumarea tehnică din partea inginerului ; vina muncitorului). Această fișă permite stabilirea gradului de ocupare pe electrician și loc de muncă și trasarea, pe această bază, a noi zone de deservire și a noi atribuții de lucru.

Cu ocazia efectuării observărilor au fost notate și alte aspecte privitoare la organizarea conducerii, producției și a muncii — de exemplu : subordonarea electricienilor, aprovizionarea cu materiale, amplasarea locurilor de muncă, formele stimulativе de retribuire.

Finalizarea — studiul unde intervine eficiența organizării

PENTRU FINALIZAREA studiului de organizare și pentru stabilirea de noi sarcini care să ducă la utilizarea integrală a timpului de muncă, s-a procedat apoi la :

— stabilirea gradului de ocupare — raportul dintre timpul productiv și timpul de odihnă și necesități firești și

timpul normal de muncă pe un schimb. Având în vedere că gradele de ocupare rezultate au fost sub 100%, a rezultat că fazele de deservire existente trebuiau majorate, pentru a se asigura utilizarea cât mai completă a timpului de muncă pe un schimb :

— calcularea noilor zone de deservire, respectiv a numărului de utilaje ce pot fi deservite de un electrician, ținând seama de condițiile tehnico-organizatorice îmbunătățite la locurile de muncă, în urma studiilor efectuate. S-a utilizat relația : $Z_{dn} = Z_{de} \cdot (1 - G_o) + Z_{de}$, în care : Z_{dn} — zona de deservire nouă, G_o — grad de ocupare, Z_{de} — zona de deservire existentă la data studiului. Exemplificativ, zona stabilită pentru un electrician de întreținere, într-un schimb — ținând seama de caracteristicile utilajelor deservite — cuprinde, după caz : 100 mașini de bobinat ; 106 aparate de finisaj chimic ; 185 mașini de tricostat rectilinii tip Tg. Mureș ; 100 mașini de tricostat rectilinii tip VKTM ; 78 mașini de tricostat circular ; 363 mașini de confecționat ; 250 mașini automate de confecționat (cusut butoniere, nasturi, cheițe etc.). Cu adaptarea cerută de particularitățile organizării locurilor de muncă, aceste zone de deservire pot fi aplicate și în alte unități din industria tricotajelor și a confecțiilor ;

— aprobarea normelor de muncă (zone de deservire). În această etapă s-a elaborat și o nouă fișă a postului.

Normele de muncă stabilite, împreună cu întreaga documentație, au fost prezentate spre analiză și aprobare comisiei pentru normele de muncă și consiliului oamenilor muncii, apoi au fost comunicate în secții, prin afișare la fiecare loc de muncă. După o aplicare experimentală timp de trei luni, ele au devenit definitive.

Merită a fi menționat faptul că între măsurile tehnico-organizatorice aplicate pe baza propunerilor din studiul de normare a fost cuprinsă și înlocuirea motoarelor cu turații variabile, cu motoare asincron cu 2 turații. Ca urmare, efectelor privind creșterea productivității muncii și reducerea necesarului de personal indirect productiv și de deservire li s-a adăugat și economia de energie electrică.

Andrei PUGNA

economist, șeful compartimentului organizarea producției, muncii, protecția muncii de la întreprinderea de tricotaje „Someșul” Cluj-Napoca

Inițiativă — organizare — eficiență

DOUĂ STUDII de organizare a muncii, întreprinse în unități ale Centralei pentru utilaje și piese de schimb a Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, evidențiază ce rezultate se pot obține când participanții direcți la procesele de producție sînt antrenați la soluționarea unor probleme de concepție, de organizare, beneficiind de contactul lor permanent și nemijlocit cu tezaurul de inițiativă al muncitorilor.

● Abordînd pregătirile de ordin organizatoric în vederea unei viitoare dezvoltări a capacității de producție, consiliul oamenilor muncii de la Uzina mecanică din Cluj-Napoca a aprobat și a trecut la aplicarea studiului muncii elaborat de tehnicianul Vasile Vasilechi, privind specializarea formațiilor de lucru din principala secție — cea de construcții metalice. Situația actuală, în care operațiile de debitare a semifabricatelor și de sudură se efectuează de către formații complexe, a fost supusă unei analize critice prin metoda interogativă, rezultînd că ea prezintă dezavantajul unei încărcări neuniforme a muncitorilor, la care se adaugă aglomerația spațiilor de lucru în hală, blocarea căilor de acces, transporturi încurcate.

Potrivit soluției propuse, lucrătorii care lucrează la debitare, respectiv sudorii vor fi cuprinși în formații specializate, pe schimburi, în cadrul unei organizări centralizate (într-un spațiu special amenajat pe suprafața de producție existentă). Aceasta va descongiona hala, va permite pregătirea în avans a semifabricatelor, va asigura continuitatea în lucru a sudurilor și o bună folosire a aparatelor de sudură. Din calculele estimative rezultă posibi-

litatea creșterii productivității fizice a muncii cu circa 40%.

● Dezvoltarea rapidă a producției tractoarelor articulate forestiere TAF-650 la Întreprinderea de utilaje și piese de schimb din Reghin, care în prezent a ajuns la nivelul de serie medie, nu a fost însoțită de o adaptare la noile condiții a organizării montajului ; ordinea operațiilor o dicta aprovizionarea cu subansamble, din care cauză se înregistrau timpuri morți, producție neritmică, tractoarele fiind terminate, de obicei, în a treia decadă a lunii. Volumul mare al producției neterminate determina imobilizări de fonduri, dobânzi bancare.

Pe lângă alte măsuri pentru îmbunătățirea situației, consiliul oamenilor muncii a introdus în practică și propunerile din studiul de organizare întocmit de șeful de secție Beniamin Fodor. Ele se referă la amenajarea în flux a liniei de montaj general, comportînd dublarea numărului locurilor de muncă (prin folosirea la maximum a spațiilor existente), reducerea numărului de operații la fiecare din ele și sincronizarea lor. Rezultatele de pînă acum confirmă posibilitatea de a se obține, la implementarea completă, avantajele estimate : reducerea timpului de așteptare al muncitorilor de la 10% la 2,3% din fondul total de timp consumat la montarea unui tractor, specializarea mai avansată a executanților, creșterea cu peste 50% a productivității fizice (număr de tractoare montate ce revine pe un muncitor). Se apreciază că recuperarea cheltuielilor de amenajare a liniei nu va dura mai mult de 3—4 luni.

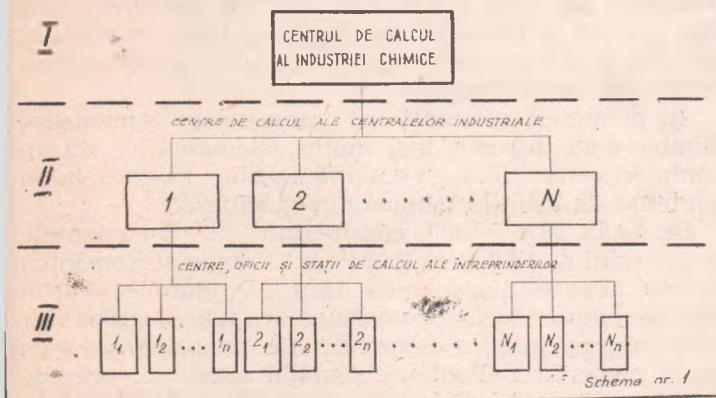
Dan CONDREA

Introducerea metodelor moderne de conducere a producției

EDIFICAREA SISTEMULUI INFORMATIC AL INDUSTRIEI CHIMICE ROMÂNEȘTI (I)

INFORMATICA în industria chimică îmbracă, cu necesitate, amprente specifice — tehnice, tehnologice și economice — ale ramurii. În chimie, informatica, configurată pe 3 niveluri ierarhice, ca în schema de mai jos, se dezvoltă pe 3 direcții principale.

CONFIGURAȚIA GENERALĂ A SISTEMULUI INFORMATIC
ÎN INDUSTRIA CHIMICĂ

- I (nivelul I) Dezvoltă informatica pentru conducere a ramurii și, împreună cu colectivele de informatică din institute de cercetare și proiectare, informatica pentru inginerie chimică. Proiectează implementarea calculatoarelor de proces tehnologice în întreprinderile chimice.
- II (nivelul II) Dezvoltă în special informatica pentru conducere (gestiune) a subramurilor (centralelor industriale).
- III (nivelul III) Dezvoltă informatica pentru conducere (gestiune) și informatica industrială (pentru procesele tehnologice).

I. Informatica pentru ingineria chimică și proiectarea tehnologică

DOCUMENTELE programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R., precum și orientările generale cu privire la întocmirea planului cincinal de dezvoltare economico-socială a României în perioada 1981—1985 arată că cercetarea în chimie va continua să se desfășoare în scopul soluționării unor probleme de mare complexitate științifică și de înaltă eficiență, cum sunt: producerea gazelor sintetice energetice; elaborarea unor noi surse de energie sau de înlocuitori, catalizatori etc.; producerea de noi sortimente de cauciuc, fire și fibre, polimeri și copolimeri; îngrășăminte organo-minerale; noi produse organice; noi tipuri de medicamente etc., concomitent cu elaborarea unor noi tehnologii de prelucrare primară și secundară a țigăii și de procedee de reducere a consumului de materiale și energie.

La nivelul ultimilor ani, 25% din producția chimică românească (ocupăm acum locul 10 în lume din punctul de vedere al volumului acestei producții) a fost realizată pe baza unor cercetări și tehnologii elaborate numai la ICECHIM. Împreună cu tehnologiile proprii, elaborate la

celelalte institute din cadrul Institutului Central de Chimie, aportul este mult mai mare.

În industria chimică, tehnologiile noi ce se aplică în perioada 1976—1980 reprezintă peste 30% din totalul tehnologiilor noi și perfecționate pe economie.¹⁾

Din cele 600 de capacități noi ce se vor proiecta și pune în funcțiune în industria chimică (în 400 poziții de investiții) din 1976 până în 1980, baza tehnologică este asigurată în proporție de 86% de cercetarea proprie. În aceeași perioadă se vor executa și lucrări necesare pregătirii bazei de realizare a capacităților de producție din cincinalul 1981—1985, care vor implica studii privind celelalte probleme privind introducerea progresului tehnic, aprobate de Conferința Națională a P.C.R.

Aceste mari sarcini pe care și le asumă cercetarea noastră chimică, în particular, și în general dezvoltarea ramurii nu mai sînt realizabile fără utilizarea tehnicii de calcul moderne (care oferă precizie absolută, timpi de răspuns extrem de scurți, posibilități de simulare diversă și complexă și de testare operativă practic inepuizabile) și cu ajutorul căreia putem să contribuim la îndeplinirea sarcinii trasată de secretarul general al partidului nostru, la recenta Conferință Națională a P.C.R.: „să impulsționăm activitatea de cercetare în toate sectoarele, să asigurăm scutirea ciclului cercetare-proiectare-produție“.²⁾

În ingineria chimică dispunem în prezent de cca 16 sisteme de calcul electronic de mică medie și mare capacitate, avînd un număr de peste 250 de programe, din care cca. 30 programe complexe, care se folosesc curent în proiectare la dimensionarea utilajelor chimice și la calcule de construcții industriale etc. Sînt în curs de aplicare unele programe de simulare și modelare a proceselor tehnologice pentru determinarea parametrilor optimi de funcționare a instalațiilor noi și existente.

A. În activitatea de cercetare-proiectare în chimia industrială românească calculatoarele electronice au și vor avea sarcini în următoarele domenii:

1. Contribuții la dezvoltarea de tehnologii noi pe bază de cercetări proprii (studiul fezabilității tehnico-economice și planificarea de perspectivă, elaborarea de procese tehnologice în stadii de laborator și pilot etc.), rezolvînd lucrări ce urmăresc:

- prelucrarea optimă a datelor experimentale;
- stabilirea indicatorilor tehnici și economici pe baza simulării funcționării instalațiilor;
- înlocuirea unor faze de cercetare prin simularea unor operații unitare cu baze teoretice cunoscute (trans-

¹⁾ Directivile Congresului al XI-lea al P.C.R., cu privire la Planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economice și sociale a României pentru perioada 1981—1990, Ed. politică, București, 1974, p. 57.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a P.C.R. (7—9 decembrie 1977), Scinteia, 8.XII.1977.

ter de masă și moment) sau modelarea unor utilaje pentru care transpunerea la scară industrială a datelor din cercetare nu este posibilă (reactoare chimice, cupatoare de tip special);

— preluarea și prelucrarea informațiilor necesare proiectării instalațiilor chimice.

2. Rezolvarea unor lucrări privind proiectarea tehnologiilor noi sau a tehnologiilor cunoscute :

— studiul unui număr mare de variante de scheme tehnologice și de soluții de proiectare a utilajelor fiecărei variante de schemă, în vederea alegerii soluției optime pentru indicatorii tehnico-economici ;

— studiul profilului și amplasamentului optim ;

— simularea funcționării instalațiilor proiectate, cu determinarea bilanțurilor de energie și materiale ale schemelor complexe ;

— proiectarea de utilaje izolate de complexitate mare sau de agregate de tip special (reactoare chimice, sisteme de coloane interconectate pentru separare prin distilare etc.) ;

— calculul sistemelor de conducte, calcule de rezistență, dimensionări optime de diametre, izolații termice ;

— calculul mecanic al utilajelor complexe de tip coiloană și tubulare ;

— calculul indicatorilor tehnico-economici optimi cu mai multe criterii de optimizat.

B. În domeniul modernizării și măririi capacității instalațiilor existente calculatoarele vor fi utilizate în scopul :

1. simulării funcționării unor instalații, în vederea măririi randamentelor, reducerii consumurilor de materii prime și energie și îmbunătățirii calității produselor ;

2. determinării regimului optim de funcționare pentru fiecare variantă de modernizare sau dezvoltare.

Avându-se în vedere sarcinile mari și complexe ce stau în fața cercetării și proiectării tehnologice chimice, sarcini ce nu mai pot fi îndeplinite și ținute sub control decât utilizând mijloace și tehnici de modelare și calcul electronic, institutele prin care se realizează activitățile de inginerie chimică urmează să-și dezvolte unitățile de informatică și să utilizeze noi capacități de calcul electronic — atât noi echipamente, cât și noi programe și modele referitoare la aplicațiile informatice specifice.

Prin informatică, în ingineria chimică obținem elemente de eficiență cum sînt : scurtarea duratei cercetării și a elaborării documentației de proiectare, îmbunătățirea calității acestora și a fundamentării investiției, creșterea gradului de siguranță în funcționare și a fiabilității unor instalații pentru a căror cercetare și proiectare s-a utilizat calculatorul, micșorarea unor eforturi de investiții ca și determinarea unor producții suplimentare, costuri mai reduse și beneficii mai mari în acele unități pentru a căror profilare și amplasare s-a utilizat calculatorul etc.

II. Informatica pentru conducerea proceselor tehnologice chimice

ÎN 1976—1980, un ritm rapid de creștere vor înregistra ramurile menite să asigure valorificarea superioară a resurselor materiale — construcțiile de mașini și

chimia, care în 1980 vor însuma aproape jumătate din producția industrială a țării. În același an industria chimică va fi de 2,2 ori mai mare decât în 1975, iar în cadrul ei va continua dezvoltarea intensă a petrochimiei, menită să prelucere superior țițeiul, gazele și celelalte materii prime, precum și a industriei de prelucrare cauciuc — mase plastice, a celor de îngrășăminte chimice, de sinteză fină și mic tonaj etc.³⁾

În condițiile creșterii capacităților de producție și a rapidității proceselor tehnologice, automatizarea convențională începe să fie depășită, simțindu-se tot mai mult necesitatea utilizării unor mijloace de conducere a proceselor capabile ca, în timp real, să controleze și să coreleze un număr mare de parametri și să indice sau să asigure regimurile optime de funcționare. Aceasta, ca și necesitatea sporirii producției și productivității muncii sociale, a reducerii consumurilor materiale și energetice, care în industria chimică au o pondere însemnată, a creșterii acumulărilor și a eficienței activității economico-productive, impun trecerea rapidă de la etapa de automatizare pe bază de tablou de comandă, la etapele de automatizare pe bază de calculator.

Acest lucru se are în vedere nu numai la nivelul instalațiilor, dar și la nivelul unor întregi platforme, mai ales în ceea ce privește distribuția optimă a materiilor prime și a utilităților în cazul unor perturbații interuzinale sau extrauzinale.

În domeniul automatizării proceselor tehnologice chimice s-au introdus mai multe calculatoare : la un combinat petrochimic, la o uzină de fibre chimice, la un combinat de articole tehnice din cauciuc etc.

Perioada 1976—1980, considerată în documentele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român ca cincinal al revoluției tehnico-științifice, marchează și în domeniul automatizării cu calculator a tehnologiilor chimice progrese masive; demne de o asemenea apreciere a etapei respective. Pentru cincinalul actual se prevede introducerea unui număr foarte mare de calculatoare de proces, fabricate în țară, astfel că în anul 1980 procesele tehnologice principale din ramură vor fi automatizate prin calculator (în prelucrarea țițeiului și fabricarea etilenei, polietilenei, fibrelor și firelor chimice, clorosodicelelor, îngrășămintelor, prelucrarea cauciucului și maselelor plastice etc.).

Studiile tehnico-economice elaborate de institute specializate au evidențiat că utilizarea calculatoarelor în conducerea proceselor tehnologice chimice are o eficiență ridicată, recuperarea investițiilor din beneficiile suplimentare obținute înscriindu-se între 1,5 și maximum 6 ani. De exemplu, utilizarea calculatorului la conducerea unei instalații de polietilenă de înaltă presiune cu o capacitate de 60 000 t/an aduce un beneficiu suplimentar de circa 10% pe an, rezultat din creșterea producției, a calității și din reducerea consumurilor, iar la o instalație de piroliză de 100 mii t/an un beneficiu de circa 16% pe an, rezultat din reducerea pierderilor de etilenă cu 50%, producție suplimentară de 2,8% pe an etc., calculatorul efectuând și alte operații de analiză și control al parametrilor (se efectuează calcule cromatografice pentru secția de acrilonitril, reducându-se timpul de răspuns de la 4 ore la 1 oră) ; pentru sectorul mecano-energetic se efectuează controlul și verificarea la 100 utilaje termo și electroenergetice ; de asemenea s-au efectuat calculele necesare elaborării unui nou proces tehnologic de fabricare a polietilenei.

dr. Eugeniu NICULESCU-MIZIL

³⁾ Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. cu privire la Planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990, Ed. politică, București, 1974, p. 15, 25.

Mic dicționar economic

DEZVOLTAREA INTENSIVĂ A AGRICULTURII

IN CADRUL dezvoltării generale a economiei României, paralel cu creșterea și modernizarea susținută a industriei, a celorlalte ramuri, o atenție deosebită se acordă agriculturii — considerată ramură de bază a economiei — pentru obținerea unor producții tot mai mari, corespunzător cerințelor actuale și de perspectivă ale societății noastre. Obiectivul central al politicii agrare a statului nostru îl constituie **realizarea unei agriculturi intensive, moderne, de înaltă productivitate**. Această orientare este izvorită din necesitățile creșterii și dezvoltării economico-sociale și se înscrie în tendințele progresului tehnico-științific contemporan în această ramură a producției materiale.

Prin dezvoltarea intensivă a agriculturii înțelegem **procesul de creștere a producției vegetale și animale pe unitatea de suprafață și de reducere a costurilor de producție pe unitatea de produs, pe baza folosirii cu maximă eficiență economică a rezultatelor revoluției științifico-tehnice contemporane, a variatelor condiții pedoclimatice și a forței de muncă existente în agricultură, precum și a avantajelor care decurg din superioritatea organizării, conducerii și planificării agriculturii pe baza proprietății socialiste**.

Creșterea în continuare a producției agricole vegetale și animale reprezintă o condiție esențială pentru dezvoltarea în ritm înalt și în mod armonios a economiei naționale, pentru îndeplinirea programului de ridicare a nivelului de trai al poporului. În acest scop se depun eforturi apreciabile pentru atragerea în circuitul agricol a noi suprafețe de teren. Astfel, în perioada 1976—1980, suprafața arabilă efectiv utilizată trebuie să sporească cu cel puțin 125 000 ha prin amenajarea și valorificarea unor terenuri neproductive, intensificarea măsurilor de apărare și conservare a solului, înlăturarea oricărei risipe de teren agricol etc. Întrucît însă rezervele de astfel de terenuri sînt limitate, calea principală pentru sporirea producției în agricultură o reprezintă dezvoltarea intensivă, sporirea producției medii la unitatea de suprafață. Dezvoltarea intensivă a agriculturii este posibilă datorită calității deosebite a pămîntului de a-și spori potențialul productiv prin investiții suplimentare, mijloace tehnice, metode tehnologice, aplicarea rezultatelor cercetării științifice.

Dezvoltarea intensivă a agriculturii depinde de o serie de factori. Astfel, ea se bazează pe **sporirea simțitoare a investițiilor alocate agriculturii**. Avînd în vedere rolul principal pe care îl deține pămîntul ca principal mijloc de producție în agricultură și faptul că este limitat ca suprafață, **extinderea lucrărilor de îmbunătățiri funciare — și în primul rînd a celor destinate extinderii suprafețelor irigate — ocupă un loc prioritar în ansamblul factorilor de dezvoltare intensivă a agriculturii**.

Înzestrarea agriculturii cu tehnica înaintată, dezvoltarea parcului de tractoare și mașini-unelte în vederea mecanizării complexe a lucrărilor agricole, folosirea pe scară largă a îngrășămintelor chimice, îmbunătățirea materialului biologic, respectiv crearea și utilizarea unor soiuri și hibridi de plante, precum și a unor rase de animale cu randament ridicat constituie preocupări prioritare. Dezvoltarea intensivă a agriculturii impune, de asemenea, **dezvoltarea cercetării științifice**, în vederea soluționării problemelor pe care le ridică producția.

În sfîrșit, dezvoltarea intensivă a agriculturii este

condiționată în mod hotărîtor de **nivelul pregătirii profesional-științifice și politice a cadrelor, de perfecționarea continuă a organizării și conducerii agriculturii la nivel micro și macro-economic**.

TÎNÎND SEAMA de posibilitățile de care dispune agricultura României, precum și de condițiile care s-au creat prin industrializarea socialistă și prin constituirea și dezvoltarea unităților agricole socialiste partidul orientează ferm agricultura noastră pe calea dezvoltării intensive în vederea asigurării unor producții înalte și stabile. În vederea realizării acestei orientări, agricultura beneficiază în actualul cincinal de 120 de miliarde de lei din investiții din fondurile statului la care se adaugă circa 20 de miliarde de lei investiții din fondurile proprii ale cooperativelor agricole de producție.

Aceste investiții sînt îndreptat în principal spre realizarea unui amplu program de îmbunătățiri funciare în cadrul cărora locul principal îl ocupă amenajarea suprafețelor în vederea irigațiilor, factor hotărîtor în combaterea efectelor negative ale secetei și una din cele mai importante sarcini pentru progresul agriculturii — deoarece creează condiții pentru utilizarea superioară a potențialului de fertilitate a solului, pentru mai buna valorificare a celorlalți factori de intensificare a agriculturii, contribuind astfel la obținerea unor recolte stabile și substanțial mai mari decît pe suprafețele neirigate. Suprafața amenajată pentru irigat se va ridica în 1980 la 3 000 000 ha, față de 1 424 000 ha în 1975, reprezentînd aproximativ 60% din suprafața ce se pretează acestui scop. Concomitent se intensifică eforturile pentru combaterea eroziunii solului, exceselor de umiditate, pentru valorificarea terenurilor nisipoase, ameliorarea solurilor acide și sărăturoase.

INZESTRAREA AGRICULTURII cu tehnică înaintată, dezvoltarea parcului de tractoare și mașini în vederea mecanizării complexe a lucrărilor agricole implică eforturi deosebite. În prezent asistăm la accelerarea ritmului mecanizării lucrărilor agricole. Potrivit prevederilor planului cincinal, agricultura va dispune în 1980 de aproximativ 130 000 de tractoare de tipuri diferite și de putere unitară sporită, urmînd să crească ponderea tractoarelor de 180 CP. Totodată, se va asigura întregul set de mașini agricole într-o gamă diversificată și cu un grad înalt de universalitate. Pe această bază are loc reducerea suprafeței arabile ce revine pe un tractor fizic la 76 ha, diminuîndu-se decalajul care ne desparte de țările în care agricultura este mai bine înzestrată cu mijloace tehnice avansate.

PINTRE CELE MAI IMPORTANTE DIRECTII ale intensificării agriculturii și creșterii producției figurează și folosirea îngrășămintelor chimice, biostimulatorilor și a altor produse chimice. Actualul cincinal marchează o îmbunătățire simțitoare a situației în domeniul chimizării agriculturii prin creșterea cantităților de îngrășămintă chimice livrate agriculturii de la 928 700 de tone (substanță activă) în 1975 la 3 030 000 de tone în 1980. Aceasta echivalează cu utilizarea a 250 — 280 kg de îngrășămintă (substanță activă) la un hectar de teren arabil, vii și livezi. Pentru combaterea bolilor și

dăunătorilor din culturi, agricultura va primi importante cantități de insectofungicide și erbicide.

PROGRESUL AGRICULTURII NOASTRE este indisolubil legat de dezvoltarea cercetării științifice, care este chemată să soluționeze cele mai importante și urgente probleme ale producției. Cercetările în domeniul producției agricole sînt orientate spre ameliorarea și producerea de semințe la toate culturile, spre crearea de noi hibrizi de plante și rase de animale și păsări. Extinderea rapidă a culturilor irigate impune preocuparea pentru stabilirea unor tehnologii adecvate și urmărirea aplicării lor. În domeniul mecanizării agriculturii, cercetarea științifică este orientată spre extinderea și diversificarea lucrărilor efectuate în mod mecanizat în toate sectoarele producției agricole, și în primul rînd a celor care creează un vîrf mare de muncă. În domeniul chimizării eforturile cercetării științifice sînt concentrate în direcția creării de noi tipuri de îngrășăminte, insectofungicide și erbicide, optimizării repartizării îngrășămintelor pe zone ecologice și unități de producție. Cercetările din domeniul creșterii animalelor au în vedere trecerea la folosirea unor metode moderne pentru crearea de noi linii, tipuri și hibrizi de animale și păsări, care să realizeze producții superioare și eficiente de exploatare intensivă; perfecționarea tehnologiilor de însămînțări artificiale și alte metode pentru îmbunătățirea indicilor de natalitate, sporirea prolificității; folosirea la reproducție a animalelor cu cel mai ridicat potențial genetic.

UNA DIN LATURILE esențiale ale intensificării agriculturii noastre o constituie creșterea numărului de specialiști și a nivelului de pregătire a tuturor lucrătorilor din agricultură. Concomitent cu crearea cadrelor pentru agricultură, cu lărgirea orizontului de cunoștințe agrozootehnice ale cooperativelor, mecanizatorilor, ale tuturor lucrătorilor din agricultură se impune folosirea mai rațională a forței de muncă, atît în întreprinderile agricole de stat, cît și în cooperative, creșterea personalului direct productiv pe seama reducerii celui auxiliar și administrativ.

Ca urmare a dezvoltării intensive a agriculturii noastre producția agricolă cunoaște o creștere rapidă, ritmul mediu anual ridicîndu-se în cincinalul actual la 6,9—9%.

Pe baza creșterii producției agricole sporesc posibilitățile de acoperire a nevoilor în continuă creștere ale populației. Aceasta va face posibilă asigurarea îmbunătățirii consumurilor alimentare pe baza normelor fiziologice optime: pentru perioada 1976—1980 se estimează o creștere a consumului pe locuitor cu 50—60% la carne, 80—90% la pește, 35—40% la lapte, 55—70% la fructe. Totodată, agricultura va rămîne un important furnizor de produse pentru export.

În viitorul cincinal, potrivit orientărilor generale stabilite de Conferința Națională a partidului, agricultura va înregistra noi progrese. „În perioada 1981—1985 — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Conferință — va trebui să dezvoltăm o agricultură de mare productivitate — atît în sectorul vegetal, cît și animal — la nivelul rezultatelor celor mai avansate din lume“.

prof. dr. Marin POPESCU

REDUCEREA SĂPTĂMÎNII DE LUCRU

(Urmare din pag. 8)

dicioasă a indicatorilor de plan, să sprijine unitățile subordonate în încheierea contractelor de aprovizionare și cooperare în producție, să intervină mai prompt în cazurile de nerespectare a obligațiilor contractuale, să asigure deci crearea tuturor condițiilor materiale necesare, astfel încît fiecare unitate să-și poată desfășura nestîngerit activitatea.

Este necesară în acest sens **sporirea capacității de gîndire novatoare a cadrelor de conducere și a colectivelor de oameni ai muncii pentru îndeplinirea ritmică a sarcinilor de plan**, găsirea de noi soluții privind perfecționarea organizării producției și a muncii, introducerea în producție a progresului tehnic, a mecanizării și automatizării, îndeosebi a proceselor care necesită un mare volum de muncă, urmărindu-se permanent ca **reducerea duratei săptămînii de lucru să se facă pe seama sporirii productivității muncii și nu pe seama creșterii numărului de personal muncitor**. În realizarea acestui deziderat un rol important îl are — așa cum de altfel secretarul general al partidului a subliniat că este imperios necesar — atragerea inginerilor și specialiștilor din sectoarele funcționale în activitatea

nemijlocită de concepție și producție, organizarea calificării muncitorilor din sectoarele auxiliare și trecerea lor în munci direct productive, ridicarea pregătirii profesionale a tuturor lucrătorilor, întărirea ordinei și disciplinei.

Una din condițiile trecerii la reducerea săptămînii de lucru o constituie realizarea producției planificate de către toate întreprinderile în cadrul programului de lucru stabilit, **excluderea cu desăvîrșire a orelor de muncă suplimentare**. Trebuie luate măsuri mai ferme pentru prevenirea întreruperilor în procesul de producție, a întîrzierilor la program, reducerea absențelor și folosirea integrală a timpului de lucru la fiecare loc de muncă.

În prevenirea întreruperilor cauzate de apariția unor defecțiuni tehnice ale utilajelor și instalațiilor un rol însemnat îl are **executarea în timpul stabilit și de bună calitate a lucrărilor de întreținere și reparații**. În această direcție consider că unele întreprinderi, în care procesul de producție nu are un caracter continuu, odată cu trecerea la săptămîna de lucru redusă, vor putea să-și organizeze mai bine lucrările de revizii tehnice și reparații la mașini și utilaje în zilele devenite libere, urmînd ca personalului însărcinat cu aceste lucrări

să i se asigure timpul liber în alte zile ale săptămînii.

Folosirea rațională a timpului de lucru planificat poate avea loc și prin **policalificarea muncitorilor**, acțiune deosebit de însemnată pentru realizarea exemplară a sarcinilor și creșterea productivității muncii. Cunoașterea de către lucrători a mai multor meserii înrudite oferă o mai mare mobilitate a forței de muncă în funcție de cerințele producției, posibilități sporite pentru trecerea acesteia în caz de nevoie la executarea unor lucrări devenite prioritare sau rămase în urmă ș.a.

Desigur că cele arătate sugerează direcții și posibilități de acțiune. **O analiză a condițiilor concrete de producție existente în fiecare întreprindere, la fiecare loc de muncă va permite însă stabilirea acelor măsuri tehnico-economice și politico-organizatorice care să permită trecerea efectivă la săptămîna de lucru redusă**. În cadrul măsurilor stabilite un loc principal trebuie să-l ocupe cele referitoare la intensificarea activității politice pentru ca toți membrii colectivelor de muncă să înțeleagă că stă în puterea lor să lucreze un timp mai scurt și să obțină rezultate economice mai bune, să beneficieze de posibilități mai largi de instruire și de odihnă, precum și de o retribuție în continuă creștere.

„Este necesar să se acorde o atenție deosebită folosirii raționale a materiilor prime, creșterii randamentului lor, diminuării pierderilor în prelucrare, re proiectării produselor, aplicării tehnologiilor celor mai avansate. Să punem capăt cu hotărâre risipei, lipsei de răspundere în folosirea materiilor prime și a materialelor. Se cere schimbată radical concepția cu privire la materialele secundare și la deșeurile, acestea trebuind să acopere în măsură însemnată, uneori în proporție de 30-40 la sută, necesarul de materii prime și materiale al economiei naționale.

În mod deosebit trebuie să acordăm atenție asigurării și gospodăririi raționale a combustibililor și energiei — problemă vitală pentru însăși dezvoltarea în continuare a economiei, a întregii noastre societăți”.

NICOLAE CEAUȘESCU

IPOTEZE

ASUPRA UNUI PROCES CIRCULAR ACTIV DE VALORIFICARE COMPLEXĂ A RESURSELOR DIN AGRICULTURĂ

CONSIDERĂM că nu greșim cu nimic dacă afirmăm că în cadrul rezolvării problemelor vitale cu care se confruntă economia, un rol strategic deosebit îl îndeplinește producția agricolă. Agricultură cere tot mai mult de la industrie, de la economie în general, oferind în schimb economiei, omului, mult mai mult decât a luat. Asigurarea populației fiecărei țări, în orice împrejurări istorice ori conjuncturale cu alimentele esențiale este o problemă vitală. Nu pot fi subestimate, de asemenea — ba dimpotrivă, trebuie apreciate cât mai mult — efectele comerțului cu produse agroalimentare asupra balanțelor de plăți ale statelor — indiferent de nivelul lor de industrializare. Sint constatări ce se desprind din învățămintele istoriei economice a secolului nostru, când unele din statele cele mai dezvoltate industrial au devenit și cele mai mari exportatoare de produse agricole (S.U.A., Canada, Franța). Să ne gândim, totodată, la prognozele mondiale pe termen lung care indică, pe baza estimațiilor asupra creșterii demografice, o cerere certă de produse alimentare în continuă creștere și cu tendințe de permanentizare, ceea ce iarăși aduce pe prim plan problema producției agricole, a agriculturii, în general.

Referindu-se la efectele crizei economice contemporane, autorii cărții „Azi și miine criza” *) apreciază — și nu lipsit de sens — că „Puterea nu mai aparține numai celor care au o armată importantă sau mari venituri, ci, de asemenea, și celor care dețin resurse agricole sau minerale de care alții au nevoie”. Ca atare, ei consideră că economia mondială se află din nou în plină „revoluție industrială”, că petrolul, minele, oțelul, locomotivele, agricultura **redevin** activități nobile și dinamice, ceea ce anunță mutații importante.

Țara noastră dispune de condiții favorabile pentru dezvoltarea, modernizarea și valorificarea superioară a resurselor agroalimentare. Prin politica sa consecventă de folosire rațională a fondului funciar, prin investițiile importante destinate programelor de irigații și ameliorări funciare, programelor de dotare cu tehnica modernă și de aprovizionare cu îngrășăminte, fungicide și alte produse chimice, statul nostru asigură condiții tot mai bune pentru ridicarea producției agricole la un nivel înalt de productivitate și eficacitate. Succesele dobândite în acest domeniu — în ultimul deceniu, îndeosebi — atestă atât justțea politicii de dezvoltare generală a economiei, de industrializare, justțea politicii agricole a partidului și statului nostru, cât și importanța potențialului de dezvoltare, intensivă cu înalt randament, a agriculturii românești. Întrucât în zilele noastre **producția agricolă** vegetală și animalieră a

dobândit caracteristicile unei veritabile producții industriale prin mijloacele tehnice și chimice pe care le utilizează, prin cuceririle științei pe care se bazează, prin modul de organizare de tip tot mai asemănător cu cel din industria propriuzisă, prin consumul tot mai mare de energie etc., exigențele, restricțiile și orientările Conferinței Naționale a partidului spre **accentuarea laturilor calitative ale activității economice**, spre valorificarea superioară a materiilor prime și economisirea energiei constituie obiective de bază și pentru acest important domeniu.

În mod deosebit pentru agricultură accentuarea laturilor calitative implică **ridicarea nivelului calitativ al muncii și întărirea disciplinei** în producție și a disciplinei tehnologice. Întregul randament economic al mijloacelor tehnice și chimice utilizate este strict determinat de timpul și modul de executare a lucrărilor. Nici o tehnică sau tehnologie nu poate elimina daunele provocate de neexecutarea corectă și la timp a lucrărilor.

Saltul de la cantitate la calitate — o realitate nouă a vieții noastre economice

ÎN LUMINA prețioaselor indicații cuprinse în „Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, cu privire la realizarea hotărârilor Congresului al XI-lea, a Programului Partidului Comunist Român și la sarcinile de viitor”, și pe baza unor experiențe practice deosebit de valoroase, ne îngăduim să prezentăm unele ipoteze referitoare la **o posibilitate** de atingere a unora din exigențele acestui obiectiv, o metodă de concepere și organizare a producerii și prelucrării resurselor solului într-un proces circular activ.

Înainte de prezentarea acestei ipoteze, se impune o reflectare critică asupra unor aspecte mai puțin cercetate ale aplicării tipului de producție industrială în agricultură. Introducerea tehnologiilor industriale, cu mari consumuri de energie în domeniul agriculturii în ultimele decenii a condus la creșterea productivității muncii și realizarea unor cantități tot mai mari de produse, a dus la adâncirea diviziunii muncii. Deși a permis realizarea mai rapidă a unor cantități tot mai mari de produse, aplicarea principiului specializării în agricultură a condus la conceperea unor procese de producție selective, adesea simplificatoare care nu țin seama de lanțul de corelații și interdependențe specifice circuitului materiei și energiei din substanța mine-

*) Philippe Heymann, Bernard Bertelot „Aujourd'hui et demain la crise”, Ed. J. C. Lattès, Paris, 1974.

rală în cea vegetală și animală. Oare nu acest fel de concepere și aplicare a tehnicilor industriale în agricultură a condus la limitarea posibilităților de utilizare completă a tuturor resurselor vegetale și animale, la consumuri mari de energie electrică, la acumularea de deșeuri și reziduuri care poluează apele și solul? În atari condiții s-a relevat faptul că, cu cât capacitățile de producție sînt mai mari — bunăoară, în crescătoriile de bovine, porcine, păsări, cu atît cresc consumurile de materii prime și energie, cresc cheltuielile pentru transportul și depozitarea lor și se amplifică cantitățile de reziduuri a căror evacuare implică noi și ridicate cheltuieli de transport, depozitare etc., și periclitează echilibrele ecologice.

Problema **dimensiunilor optime** ale unităților productive de tip industrial din agricultură a profilării, specializării și cooperării, dobîndește — în lumina noilor exigențe — implicații și consecințe noi. Reevaluarea concepției referitoare la dimensiunea optimă este cerută de necesitatea economisirii energiei electrice, de necesitatea economisirii carburanților necesari pentru transportul uriașelor cantități de materii prime și apoi de reziduuri. Limitele investițiilor în tehnologiile agricole — îndeosebi în zootehnie — sînt determinate atît de randamentul acestora cît și de costurile de producție pe care le implică.

Confruntarea întregii omeniri cu criza energetică a scos și mai pregnant în evidență asemenea implicații și dezavantaje ale tehnologiilor de tip industrial — strict specializate și adesea supradimensionate, care nu au fost și nu puteau fi luate în considerare în alte condiții. Sînt împrejurări care explică de ce încă de pe acum în Canada și S.U.A., unele mari sisteme de creștere industrială automatizată a animalelor mari și păsărilor au început să treacă la sisteme mai raționale de creștere a acestora, în zone de pășunat natural, la lumina solară pentru a evita consumul de electricitate și de materii prime a căror producere implică, de asemenea, consumuri energetice importante. În ceea ce privește culturile vegetale, se remarcă tendința spre limitarea consumurilor de substanțe fertilizante chimice și adoptarea unor metode de cultură a porumbului în rotație cu plante ca lucerna, trifoiul, mazărea etc., care acumulează și fixează în sol azotul din aer, precum și o atenție deosebită acordată utilizării, în mai mare măsură, a îngrășămintelor naturale.

O orientare deosebit de judicioasă și o experiență valoroasă au vădit unele crescătorii de animale din județul Iași îndeosebi, care au trecut la utilizarea dejecțiilor pentru producerea de biogaz, drojdii și îngrășăminte. Tehnologiile deja puse la punct s-au dovedit și multilateral eficiente. Ele permit nu numai simpla evitare a poluării mediului, ci, vădindu-și valențele productive deosebit de prețioase întrucît asigură energia atît de necesară azi, contribuind, în același timp — prin îngrășămintele rezultate — la înlocuirea consumului de energie ce ar fi necesar producerii acestora pe cale chimică. Prin faptul că răspunde concomitent unei game largi de comandamente ale actualității — economia de energie, valorificarea integrală a materiilor prime, deșeurilor și rezidurilor, evitarea poluării — apare necesar ca dotarea cu aceste tehnologii să constituie un element de strictă actualitate pentru toate unitățile economice similare.

Pe baza unor experiențe ca aceasta și a altora similare s-ar putea desprinde întrebarea dacă nu cumva specializarea strictă a depășit în zilele noastre limitele optimului economic și în conformitate cu exigențele calitative de azi și de mîine nu ar apare ca necesare modalități noi, mai complexe și mai raționale de concepere și organizare a proceselor productive în agricultură.

Procesul circular activ — răspuns comandamentelor calitative

O **METODĂ NOUĂ** de organizare a proceselor productive agricole este chemată să **răspundă concomitent** unui număr mai mare de exigențe și restricții.

- 1) Creșterea susținută a producției vegetale și animale.
- 2) Valorificarea superioară și integrală a tuturor materiilor prime, deșeurilor, rezidurilor.
- 3) Utilizarea economică a energiei, utilizarea energiei secundare, terțiare, diversificarea surselor de energie, îndeosebi prin folosirea mai intensă a energiei solare, eoliene, geotermice.

4) Respectarea legităților circuitului complex al elementelor constitutive ale vieții, a hidrogenului, carbonului, azotului, oxigenului, mineralelor, a energiei solare, sursa însăși a vieții.

O metodă care să răspundă unui asemenea mare număr de comandamente calitative, care au și efecte cantitative deosebit de importante, nu se poate inspira decît din modelul ce vădește cea mai înaltă și rațională economicitate: **natura**.

După cum se știe, organismele vii, pentru a se menține în viață, întrețin un perpetuu schimb de materie și energie cu mediul înconjurător. Procesul metabolic de oxidare-reducere se petrece la nivelul „uzinei metabolice” a celulei, a cărei structură și componență chimică permite **conversia energiei** cu randamente mult superioare celor realizate de dispozitivele tehnice cele mai moderne. Evoluția materiei pe calea complexării gradate cu schimbări calitative ca urmare a creșterii cantitative a condus la elaborarea de sisteme de comandă și transfer din ce în ce mai perfecționate. Asupra acestor sisteme și aparate a acționat selecția naturală, care le-a „impus” pe cele mai **eficiente ca randament, viabilitate și economicitate**.

În esență, în natură are loc perpetuu un proces circular de transformare activă, în care se țin interacțiuni între oameni și tehnică pe de o parte, care depind de animalele și vegetalele cu care se alimentează, de oxigenul produs de plante, care ele însele depind, pe de altă parte, de ciclurile geotermice, de radiațiile solare.

Este firesc ca și orice proces productiv să își propună să răspundă aceluiași comandament de eficiență ca randament, viabilitate și economicitate și să urmărească să se înscrie într-o relație organică cu mediul. Dar pentru a putea atinge asemenea performanțe, metodele de concepere și organizare a proceselor productive trebuie să se bazeze pe o **viziune nouă**, mai realistă asupra posibilităților, dar și a limitelor pe care le are acțiunea omului cu mijloace tehnice și chimice asupra naturii pentru a obține cele necesare traiului. Asemenea metode sînt menite să **situeze acțiunea omului cu mijloace tehnice într-o relație organică cu mediul, realizînd o veritabilă și firească solidaritate cu elementele universului**.

Un model tip de organizare a unui asemenea proces circular activ, general valabil pentru orice condiții, este imposibil de imaginat datorită marelui diversității de particularități și posibilități, de împrejurări pe care le oferă domeniul atît de complex al industriei agricole.

Organizarea unor procese circulare active va trebui să se bazeze pe o metodă aptă să asigure — pe cît posibil — transformarea **tuturor elementelor** și particulelor de materie și energie în produse utile și în felul acesta să se încadreze în legitățile naturii în cadrul căreia **nimic nu se pierde ci totul se transformă**.

Cîteva considerații privind caracteristicile acestui proces

a) Procesul circular activ reprezintă o metodă de concepere și organizare multidimensională a proceselor de producție cu **finalități multiple**. Este **circular** în sensul că pe baza respectării lanțurilor biologice normale fiecare proces productiv conduce la anumite produse finale dar și la alte produse care constituie materii prime pentru noi procese productive care, la rîndul lor, oferă atît diferite produse finale cît și alte produse ce pot alimenta procesele anterioare lor. Este **activ** ca urmare a posibilităților pe care le oferă această metodă de a valorifica superior întreaga varietate de substanțe și energii ce sînt atrase în procese de transformare al căror rol este să le asigure o utilizare efectivă.

b) Pornește de la complexitatea fizică urmărind folosirea integrală a tuturor elementelor materiale și energetice.

c) Elimină specializarea unilaterală devenind proces desfășurat care reunește într-un ansamblu organizat procese de transformare a tot ceea ce prin specializare s-ar fi dispersat, irosit.

d) Ține seama de faptul că acțiunea omului asupra naturii retroacționează în mod complex asupra devenirii umanității și ca atare urmărește ca procesele productive să nu afecteze echilibrele naturii.

e) Finalitatea umană a procesului circular activ se relevă :

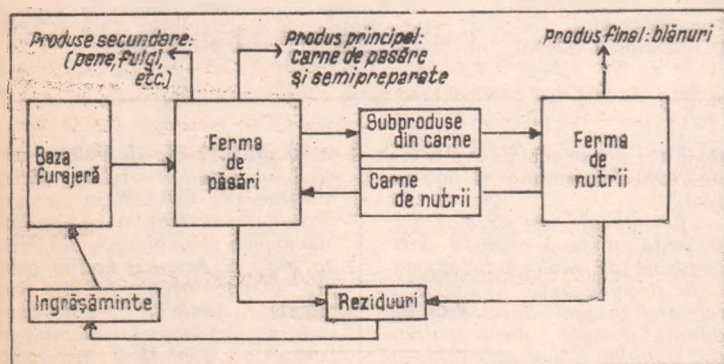
- prin aportul sporit de produse
- prin consumul redus de energie
- prin productivitatea sporită
- prin asigurarea mediului ambiant favorabil.

Criteriile caracteristice metodei de concepere a procesului circular activ, îmbogățite și sistematizate vor putea constitui o bază de pornire pentru întocmirea unor schițe de organizare a unor asemenea procese adaptabile diversității de activități agricole. Sugerăm pe scurt câteva ipoteze ce se cer evident completate și finalizate de specialiști.

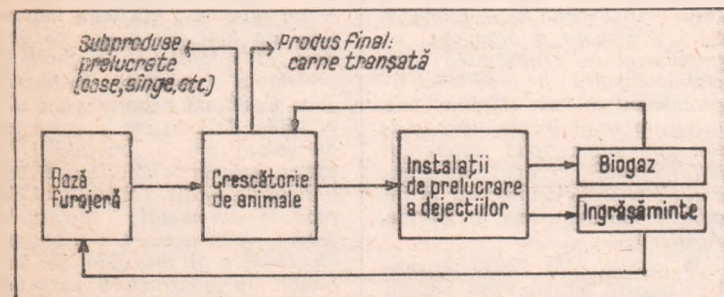
A) Un proces circular activ ar putea fi dezvoltat pe structura unei unități avicole. În primul rând, s-ar putea eventual găsi soluții de creștere — în sezonul cald (7—8 luni pe an) în aer liber, eliminând consumul de energie. Complexul respectiv ar putea dispune de o bază proprie de aprovizionare cu furaje și ar putea polariza din zona din imediată apropiere toate sub-produsele pasibile de a deveni surse de alimentare. Ținând seama de complementaritățile ce se creează între diverse viețuitoare s-ar putea organiza crescătoriile de nutrii (cum pe alocuri există). În felul acesta ceea ce se înlătură de la produsul final de la păsări ar alimenta nutriile, iar ceea ce rămâne după valorificarea blănurilor — carnea ar putea intra sub diverse forme în alimentația păsărilor. S-ar putea organiza ateliere de semipreparate pe lângă abatoare, ateliere de prelucrare a penelor, singelui etc. Gunoaiele se pot folosi drept îngrășăminte pentru baza furajeră, pentru pomicultură și viticultură. În crescătoriile de animale mari dejecțiile, cum am mai subliniat, pot fi transformate și în energie. Oasele și alte sub-produse pot fi transformate în gelatină, făină de oase, cărbune animal etc.

Analizând cu luciditate toate substanțele și elementele ce se irosesc în condițiile specializării stricte, toate cheltuielile cu energia, transportul, evitarea poluării etc. se pot găsi surse de valorificare și economisire deosebit de valoroase.

Schema circuitului materiei și energiei într-un proces circular activ — pe structura unei unități avicole.

Schema circulației materiei și energiei într-un proces circular activ — pe structura unei unități de creștere a animalelor.

B. O unitate viticolă poate să se dezvolte într-un proces circular activ asigurând prelucrarea și valorificarea tuturor elementelor. Astfel, coardele ce se tund primăvara — în unitățile

mari în cantități apreciabile — pot fi sursă de materie primă pentru plăci aglomerate, celuloză, pot găsi de asemenea, numeroase alte utilizări. La prelucrarea strugurilor, în afară de vinuri și alte băuturi alcoolice se pot obține cantități însemnate de drojdii, îngrășăminte etc. Este semnificativ că semințele de struguri în Franța se folosesc pentru extragerea unui ulei pentru avioane, iar neprețate se folosesc în alimentație — cele prăjite servesc la învelirea unor sorturi de brânzeturi fine.

O multitudine și mare diversitate de activități productive pot fi polarizate și în jurul unor asemenea unități.

C. În ceea ce privește crescătoriile de pește sau unitățile de exploatare piscicolă posibilitățile de creare a unor procese circulare active sînt și mai numeroase. În privința surselor de furajare pot fi adoptate soluții mult mai economice. Bunăoară, asociind acestor activități creșterea găștelor și rațelor se asigură o sursă de alimentare practic gratuită. Abatoarele, atelierele de prelucrare a cărnii de gîscă (ficat, pastramă, afumături etc.) ar oferi și ele reziduurile drept sursă de alimentare cu peștilor. Nu trebuie uitat că aceste păsări oferă și penele atît de căutate la export cît și pielea de pe labe care prelucrată devine materie primă pentru marochinărie. De asemenea, prelucrarea în produse semipreparate — pește sărat, afumat etc. ar permite valorificarea superioară a produselor și o utilizare mai completă a forței de muncă feminină din zonele respective.

D. Am lăsat la sfîrșit problemele referitoare la producția vegetală și aici există multiple posibilități de asigurare a unor modalități mai raționale, mai eficiente, mai economice pe de o parte de concepere a asolamentului culturilor pentru a le face pe cît posibil să-și asigure reciproc fertilizarea solului și pe de altă parte, organizarea unor complexe în cadrul cărora culturile vegetale și creșterea animalelor să respecte complementaritățile firești dintre ele.

Procesul circular activ poate constitui o metodă aptă să răspundă exigențelor și restricțiilor timpurilor noastre. Realizarea acestuia nu poate fi considerată o întoarcere la trecut, o renunțare la produsele tehnicii moderne ci o modalitate **calitativ superioară** de orientare a aportului tehnologic spre inspirarea din procesele complexe, firești și optime ale vieții, spre respectarea regulilor de eficiență ridicată și de echilibru proprii naturii și care să poată contribui la asigurarea satisfacerii în mai mare măsură a nevoilor materiale ale oamenilor, dar tot pentru oameni a celor de mediu ambiant favorabil.

Prin completarea cu procese de prelucrare industrială a produselor, subproduselor, reziduurilor, etc. devine și mai important rolul industrializării în realizarea procesului circular activ în domeniile agriculturii. Aplicarea acestei metode de organizare a producției — inspirată de înseși modelele naturii — în activitatea agricolă este cu atît mai necesară cu cît agricultura este domeniul în care natura însăși reprezintă un factor de producție de importanță esențială.

Concepția nouă e inseparabilă de activitatea de valorificare a totalității substanțelor și energiilor puse în acțiune, privite ca un tot unitar și inseparabil. Așa cum sublinia un filozof francez „Problema este de altfel de a transforma descoperirea complexității în metodă a complexității” (**). De fapt, în metoda de organizare a complexității.

Dar întrucît înțelegerea limitelor și dezavantajelor pe care le vădește stricta specializare — atît în știință cît și în practica productivă — nu trebuie sub nici un motiv să ne conducă la subestimarea cuceririlor sale — se cuvine să subliniem că toate aceste reflecții și ipoteze de natură interdisciplinară nu pot fi concretizate în metode practice, eficiente, decît printr-o colaborare strînsă a unor echipe pluridisciplinare alcătuite, în primul rînd, din specialiști în diversele discipline agricole, biologice, tehnice și din economiști.

Chemarea lansată de Conferința Națională a partidului nostru oamenilor de știință, specialiștilor, de a contribui la accentuarea laturilor calitative ale economiei românești, la realizarea saltului de la cantitate la calitate, este de natură să îndreptățească speranța că ipotezele avansate vor putea sugera noi soluții și modalități practice de rezolvare a problemelor acute cu care se confruntă producția agricolă, economia în zilele noastre.

dr. Maria D. POPESCU

** Edgar Morin „La méthode“ I. La Nature de la Nature“, Ed. Seuil, 1977.

CONCEPTUL ROMÂNESC de nouă ordine economică și politică internațională, atât de apreciat astăzi în lume și la a cărui elaborare rolul esențial îl are gândirea fertilă, creatoare, originală, novatoare și realistă a secretarului general al partidului nostru, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, izvorăște din cunoașterea temeinică a legităților dezvoltării vieții economice, sociale și politice interne și internaționale, din analiza temeinică a realităților lumii contemporane. El constituie, totodată, sinteza superioară a unui proces cumulativ de cunoaștere profundă a evoluțiilor mondo-economice complexe și decurge din aspirațiile seculare de echitate socială și națională ale poporului român, din valorificarea, în chip progresist, a tradițiilor înaintate ale gândirii românești din trecut. „Ne prănuțăm pentru o nouă ordine economică, care să așeze relațiile dintre toate statele pe principii noi, de egalitate și echitate, să asigure accesul țărilor slab dezvoltate și în curs de dezvoltare la tehnologiile moderne, să creeze condițiuni pentru o evoluție echilibrată a diferitelor zone ale lumii, a întregii economii mondiale, pentru stabilitate economică pe plan internațional. Aceasta corespunde năzuințelor marii majorități a popoarelor, cauzei progresului și păcii în lume⁽¹⁾” sublinia secretarul general al partidului la Conferința Națională.

Adinc resimțită de poporul român care a fost de-a lungul veacurilor împilat și împiedicat să se dezvolte liber, ideea de schimbare a relațiilor economice și politice din lume a evoluat continuu, conturându-se cu tot mai multă vigoare ca imperativ al

TRADIȚII ÎNAINȚATE ALE GÎNDIRII MARXISTE ROMÂNEȘTI

vremurilor noi. În cercetarea noastră ne vom referi la exprimarea acestei năzuințe în literatura marxistă a perioadei interbelice. După înființarea Partidului Comunist Român, eveniment care a imprimat mișcării marxiste fermitate revoluționară și cutezanță, ridicând-o pe o bază superioară, gânditori marxști dintre cele două războaie, folosind cu pricepere și chiar cu virtuozitate metoda dialectică de cercetare, au explicat racilele și inegalitățile existente în domeniul relațiilor economice și politice ale vremii prin prisma determinismului și istorismului științific. Ei au reușit să dezvăluie că locul umil pe care îl ocupa România în diviziunea internațională a muncii nu se datora numai unor condiții vitrege de natură politică, ci și unui proces istoric profund economic, accentuat de apariția și dezvoltarea imperialismului, colonialismului și neocolonialismului.

Literatura marxistă a timpului a relevat,

cu deosebire, elemente conceptuale și idei valoroase din punct de vedere cognitiv și normativ privind relațiile economice și politice ale lumii de atunci, acestea fiind dispersate în cele peste 500 de titluri de ziare și reviste marxiste ca și în unele lucrări. Asemenea elemente și idei, care, de bună seamă nu puteau fi de natură să se constituie în formulări conceptuale de amploare, profunzimea, pregnanța și rezonanța de marcă a celor de astăzi, privind noua ordine economică și politică mondială, a semnificațiilor majore ale acestui concept, îmbrățișează totuși o gamă interesantă de aspecte ale problematicii relațiilor dintre state, începând cu analiza conținutului epocii, a cauzei de zordinii economice și politice internaționale și terminând cu prefigurarea dimensiunilor și căilor de făurire a unei lumi mai drepte și pașnice.

Multe referiri ale gânditorilor marxști vizează, în primul rînd, **coordonatele economice ale relațiilor dintre state și, înainte de toate, lipsa unor structuri economice echilibrate ca izvor al unor decalaje mari existente între nivelurile de dezvoltare economică a țărilor.** Și aceasta se datora, în principal, **lipsei de industrie din unele țări.** Tocmai de aceea, gânditorii marxști au fost unanimi în susținerea ideii că industrializarea României se impune nu numai prin „legea dură” a motivațiilor interne, ci și prin considerații externe. „O țară care introduce sistemul capitalist și instituțiile adiacente lui — scria bunăoară Petre Pandrea —, dacă nu poate deveni in-

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a partidului, 7-9 decembrie, „Știința” din 8 dec. 1977.

FIȘE

PETRU PANZARU

CONVINGERI ȘTIINȚIFICE ȘI POLITICE

EDITURA ALBATROS

● O carte de eseuri trezește întotdeauna interesul. Și cu atât mai mult cu cât se ocupă de problema raporturilor dintre știință, politică și viața cotidiană. Și din nou cu atât mai mult cu cât Petru Pânzaru — autorul acestui volum Convingeri științifice și politice, recent apă-

rut în Editura Albatros — își alege drept titlu al capitolului introductiv „Dilemele cititorului și ale autorului el însuși cititor”.

Omul transformă societatea, omul transformă lumea. Dar omul este o ființă economică, o ființă socială, o ființă care vrea să cunoască mereu, care acționează, el are un univers de gânduri și sentimente. El trebuie să înțeleagă politic pentru a acționa politic, să aibă convingeri. Ce raport există între cunoașterea comună și cunoașterea științifică, ce semnificații particulare îmbracă rațiunea de „a fi” a economicului, între ce dimensiuni se înscriu și ce determinări îmbracă asemenea trăsături ale omului? Iată întrebări cărora lucrarea amintită caută să le ofere răspuns, dovedind sensuri și reflecții noi în folosul îmbogățirii spiritului și al acțiunii umane.

Sesiuni științifice

● Colectivul de prognoză al Academiei Republicii Socialiste România a început vineri 17 decembrie a.c. un ciclu de dezbateri pe probleme globale de mare actualitate. Prima ședință

de lucru din această serie a fost dedicată Alimentației și agriculturii.

Comunicările au rezumat experiența de pînă acum și perspectivele de evoluție în alimentație și agricultură, în următoarele trei decenii. Specialiștii din diferite domenii și-au confruntat părerile într-o abordare interdisciplinară asupra unor aspecte de cea mai mare importanță, cum sînt: relația dintre populație, producția agricolă, industria alimentară și consumul de energie, agroecosisteme, conservarea resurselor, tehnicile de intensificare a producției agroalimentare, organizarea social-economică a producției agroalimentare, posibilitățile de rezolvare a problemei alimentației populației, rolul cooperării internaționale în acest domeniu etc. Comunicările urmează să fie editate într-un volum la Editura Academiei.

● În zilele de 19-20 decembrie a avut loc sesiunea anuală de comunicări științifice a Institutului de Economie Mondială. Sesiunea a dezbătut, în lumina indicațiilor Conferinței Naționale a partidului, probleme actuale și de perspectivă ale relațiilor economice externe ale României.

Au fost prezentate comunicări privind unele probleme teoretice

și practice ale dezvoltării comerțului exterior între țările membre ale C.A.E.R. în etapa actuală; implicațiile grupurilor economice subregionale din Africa, Asia și America Latină asupra relațiilor economice ale României cu țările în curs de dezvoltare; incidența funcționării în Europa occidentală a unei vaste zone de comerț liber C.E.E.-A.E.L.S.; problemele participării României la programul integrat al produselor de bază și la fondul comun; acordurile, înțelegerile și organizațiile internaționale pe produse; eficiența importului de țesături în punct de vedere al valorificării în produse prelucrate și produse petrochimice destinate exportului; posibilitățile de creștere a gradului de valorificare a metalului la export prin îmbunătățirea structurii sortimentale a exportului de produse din metal; tendințele cererii pieței externe a produselor chimice și direcțiile de îmbunătățire a structurii exporturilor românești și direcțiile creșterii eficientei acestora în perioada 1978-1985; tendințele pieței mondiale a confecțiilor și tricotelajelor și căile de maximizare a încasărilor valutare prin optimizarea structurii sortimentale a exporturilor românești.

● La Direcția Centrală de

dependentă economic în acel sistem, o așteaptă o soartă tristă.²⁾ Continuând tradițiile gândirii progresiste, cugetarea marxistă era preocupată de ideea industrializării văzută și ca un imperativ al epocii în care se adăncesc interdependențele economice, un imperativ de care depind independența și suveranitatea națională, eficiența schimburilor economice cu străinătatea. Ocupându-se de acest aspect, T. Cristureanu milita, alături de alții, pentru încheierea unui complex economic național pe baza industrializării, care să excludă dependența economică și politică a țării noastre și a altor țări incluse în așa-zisa „zonă B” față de Europa industrializată, sau „zona A.”³⁾

Criticând structura relațiilor economice internaționale din acel timp, marxistii perioadei interbelice au dovedit, prin scrierile lor, preocuparea profund patriotică, pentru ameliorarea locului României în diviziunea internațională a muncii. Ei n-au făcut-o prin vorbe sterile, ci prin riposte energice date guvernanților vremii, țărăniștilor, liberalilor și legionarilor, împotriva politicii lor demagogice și capitulare față de interesele României. „Statul român – scria Ilie Cristea în 1932 – rămas la structură sa agrară primitivă, nu e decît o țară semicolonială, cu o independență iluzorie.”⁴⁾ Înțelegându-se esența ultrareacționară a politicii de expansiune a nazismului, caracterul înrobitor pentru România al acesteia și al intențiilor lui Hitler față de țara noastră, la Plenara a VI-a a C.C. al P.C.R. din 1939 se arată că „Organizînd subminarea economică a României, transformarea ei într-un mare rezervor de griu

și petrol pentru Germania războinică, Hitler organizează cu nu mai puțină energie subminarea ei politică.”⁵⁾ Prin ultimatumul dat guvernului român, cu ajutorul căruia s-a impus „tratatul economic cu Berlinul, Germania nazistă cerea României, pur și simplu, renunțarea la orice independență economică, transformarea ei într-un apendice economic și politic al Germaniei.”⁶⁾ practic incorporarea ei în „marele spațiu economic german”, privit ca o alcătuire internațională bazată pe desființarea economiilor naționale și, odată cu aceasta, a independenței și suveranității țărilor absorbite.

Tocmai împotriva unei astfel de alcătuiri se face simțită, în literatura vremii, concepția marxistilor români despre necesitatea schimbării rînduieilor economice și politice de atunci ale lumii, necesitatea restructurării generale radicale a relațiilor economice dintre state, a dezvoltării independente, prin forțe proprii, a economiilor naționale, bazată pe conlucrarea pașnică dintre țări. Să citim, de exemplu, articolul „Agonie prelungită” al profesorului comunist Ilie Cristea. Cunoscutul gînditor sublinia ideea că „dată fiind interdependența politică și economică dintre state, lumea de astăzi nu mai poate trăi fără ordine internațională... Ordinea internațională presupune întii de toate pace.. Ordinea internațională se bazează pe cooperare, iar aceasta presupune egalizarea statelor.”⁶⁾ Aceste idei exprimă cu claritate o orientare cutezătoare și rațională spre restructurarea relațiilor economice dintre state, spre o altă așezare a raporturilor dintre țările lumii.

Gînditorii marxisti români amintiți dezvoltă și ideea potrivit căreia restructurarea relațiilor economice dintre state are, în primul rînd, o dimensiune internă, care impune cu întietate eforturile proprii ale națiunilor înapoiate pentru dezvoltarea industriilor și economiilor lor.

Am înmănușat cîteva considerații ale gînditorilor marxisti români din perioada interbelică despre necesitatea așezării pe baze echitabile a raporturilor dintre state pentru a evidenția faptul că aspirația spre libertate socială și națională a românilor a fost întovărășită în concepția partidului marxist al clasei muncitoare, a gînditorilor marxisti, de ideea necesității schimbării naturii însăși a raporturilor dintre state prefigurînd – prin aceasta – conceptul de amplă rezonanță politică internațională pentru care militează azi România socialistă, de făurire a unei noi ordini economice și politice internaționale, bazată pe industrializare și dezvoltarea cu forțe proprii, într-un cadru necesar și favorabil de colaborare pe multiple planuri între state.

dr. Gh. CIULBEA
drd. Florea ȚIUU

²⁾ Petre Pandrea, România și situația internațională. În „Viața românească” nr. 5–8, 1932, p. 92.

³⁾ T. Cristureanu, Europa agrară și Europa industrială. București, Atelierele „Adevărul”, 1935, p. 22.

⁴⁾ Ilie Cristea, Erorile social-democrației. În „Bluze albastre”, nr. 3, 10 iulie 1932, p. 2.

⁵⁾ Raportul C.C. al P.C.R. la Plenara a VI-a. În „Lupta de clasă” nr. 6, 1939.

⁶⁾ Ibidem.

Statistică a avut loc în zilele de 15–17 decembrie a.c. o Consătuire științifică pe tema „Probleme actuale și de perspectivă ale statisticii economice și sociale”.

În cele peste 280 referate și comunicări au fost abordate probleme cu privire la perfecționarea sistemului informațional statistic, integrarea acestuia în sistemul informațional economico-social, aplicarea statisticii matematice în economie, statistica ramurilor producției materiale, statistica socială și demografică și prelucrarea automată a datelor statistice. De asemenea, s-au purtat discuții în jurul a 4 mese rotunde pe teme ale modernizării învățămîntului statistic în contextul cerințelor actuale și de perspectivă ale perfecționării statisticii sociale, definiții conceptului de sistem informațional economico-social și contribuției statisticienilor la perfecționarea sa, aplicării metodelor moderne de cercetare statistică și ale perfecționării statisticii în lumina sarcinilor rezultate din Programul partidului.

Consătuirea a constituit un bun prilej pentru stabilirea unui dialog fertil între statisticienii de diferite profiluri și specialiști din celelalte discipline, pentru obținerea unui volum important de propuneri și sugestii de natură

metodologică și organizatorică, menite să ridice munca statistică pe o treaptă superioară, pentru promovarea acesteia în pas cu cerințele științifice contemporane, cu dinamismul întregii dezvoltări economico-sociale a țării.

○ enciclopedie ecologică

● *Lucrearea Encyclopédie de l'écologie*. Le présent en question, Larousse, 1977, 488 p., elaborată de un colectiv de specialiști, analizează următoarele teme: concepțiile și unitățile în ecologie; marile legi și principalele diviziuni ale biosferei; pădurile; lacurile și cursurile de apă; oceanele și pescuitul maritim; solul și agronomia; catastrofele biologice naturale; agresiunea umană tradițională; creșterea populației; difuzarea și evantaiul poluării; resursele și bogățiile naturii primejduite; riscul atomic; orașele verzi și deschise; protecția peisajului; energia solară; politica națională și internațională a protecției mediului înconjurător; ecologia socială. Noua ordine mondială – se arată în enciclopedie – poate elimina foametea și războiul prin crearea unei conștiințe mondiale, trezind sentimentul răspunderii față de generațiile viitoare. Tot ce trăiește

trebuie respectat, iar omul dominator denunțat ca dușman al omului și al naturii.

Academia „Ștefan Gheorghiu”

Ivanciu Nicolae - Văleanu

doctrină economice contemporane

1977

● Sub egida Academiei „Ștefan Gheorghiu” a apărut recent manualul de *Doctrină economice contemporane*, de Ivanciu Nicolae-Văleanu, înmănușind studii pe cele mai însemnate probleme ale acestei discipline. Volumul se oprește atît asupra temelor de bază ale doctrinelor economice universale cît și asupra celor ale doctrinelor economice românești, în ambele direcții realizîndu-se, cum e și firesc, o retrospectivă pregnantă asupra unor momente importante din istoria gîndirii economice.

FIȘE

Printre altele sînt analizate etapele principale ale apariției și dezvoltării economiei politice marxiste, cadru în care se evidențiază și contribuția gînditorilor români. Cea mai mare parte a lucrării este consacrată unor probleme de actualitate din gîndirea economică universală și românească. Autorul, are în vedere astfel orientările și caracteristicile principale ale gîndirii economice burgheze contemporane, criza economiei politice burgheze, critica curențelor din gîndirea burgheză, problema subdezvoltării în actuala confruntare de idei, critica teoriilor burgheze de natură convergîntă ș.a. Sînt abordate, totodată, curentele principale din gîndirea economică românească interbelică, sublinindu-se superioritatea gîndirii marxiste, ideile din perioada construcției socialismului, coordonatele de bază ale doctrinei economice a societății socialiste multilateral dezvoltate. Se evidențiază pe larg ideile economice novatoare ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

VIAȚA CONFIRMĂ STRĂLUCIT JUSTEȚEA POLITICII EXTERNE ROMÂNEȘTI

NECESITATEA AMPLIFICĂRII COOPERĂRII DINTRE ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE — COORDONATĂ A INSTAURĂRII UNEI NOI ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE

CONCEPȚIA ROMÂNIEI cu privire la noua ordine economică internațională și activitatea ei consecventă consacrată transpunerii în viață a acestui obiectiv istoric se bazează pe strinsa intercondiționare dintre dezvoltarea unor raporturi economice bilaterale echitabile cu toate statele lumii, pe de o parte, și contribuția adusă pe plan multilateral, pe de altă parte, la soluționarea problemelor fundamentale cu care se confruntă omenirea. Aceasta este o caracteristică atât a ansamblului relațiilor economice externe ale țării noastre cât și a fiecăreia dintre direcțiile lor majore. Deosebit de revelatoare se dovedește, în acest sens, dinamica colaborării și cooperării, bilaterale și multilaterale, cu celelalte țări în curs de dezvoltare.

Evoluția relațiilor internaționale în ultimii ani a dat o strălucită confirmare justeței politicii externe stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R., tezei conținute în Programul Partidului Comunist Român conform căreia **colaborarea strinsă cu țările în curs de dezvoltare „capătă o tot mai mare însemnătate pentru progresul general al umanității, pentru instaurarea unei ordini economice noi, echitabile în viața internațională, pentru cauza destinderii și păcii în lume”.**

Cooperarea economică dintre țările în curs de dezvoltare, concepută ca o dimensiune a procesului instaurării unei noi ordini economice internaționale, înglobează în dinamica sa spe-

cifică acordul și acțiunea bilaterală, pe de o parte, și consensul multilateral, pe de altă parte. Condiționarea obiectivă a unității dintre cele două coordonate este dată de comunitatea intereselor și pozițiilor pe care se situează țările în curs de dezvoltare, în ansamblul lor.

Desigur, între țările în curs de dezvoltare ale lumii există numeroase deosebiri, în primul rând de orînduire, dar și ca nivel al venitului pe locuitor, al dotării cu resurse naturale etc. Pe bună dreptate, într-un recent studiu al O.N.U. se subliniază că, „ținînd cont de numeroasele diferențe constatate între țările în curs de dezvoltare, trebuie să se manifeste multă prudență cînd se fac generalizări, atît în domeniul analizei retrospective cit și în cel al elaborării de obiective și de politici pentru anii viitori” (Nouvelles optiques du développement. Nations Unies, New York, 1977, p. 9). Dincolo însă de astfel de deosebiri, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „interesele supreme ale luptei pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice impun ca între țările în curs de dezvoltare și țările nealiniate — în cea mai mare parte cu o economie în curs de dezvoltare — să se realizeze o colaborare tot mai strinsă, să se întreprindă acțiuni comune pentru soluționarea progresului lor economico-social tot mai rapid și instaurarea unei politici noi, a noii ordini economice pe plan internațional”.

Un potențial considerabil

FĂRĂ ÎNDOIALĂ că „suportul material” al comunității de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare îl oferă schimburile comerciale și acțiunile de cooperare reciproce. Trebuie spus însă că, pînă în prezent, aceste activități nu au deținut decît o pondere foarte redusă în ansamblul lor pe economia mondială. În ultimii ani, schimburile dintre țările în curs de dezvoltare s-au situat în jurul a 6% din comerțul mondial (fără țările socialiste din Europa și Asia). Cifra respectivă se reduce la jumătate în situația în care se exclud din calcule țările membre ale O.P.E.C. De asemenea, se poate constata că, la nivelul anului 1976, țările în curs de dezvoltare au cumpărat de 2,7 ori mai multe mărfuri de la țările industrializate decît de la țările în curs de dezvoltare (și de 5,1 ori mai multe dacă nu se iau în considerare țările O.P.E.C.). Totodată, țările în curs de dezvoltare au vîndut de circa 3,3 ori mai multe mărfuri țărilor industrializate decît țărilor cu un nivel similar de dezvoltare. În ultimă instanță, schimburile reciproce dintre țările în curs de dezvoltare nu reprezintă decît circa 20% din comerțul lor exterior total.

După părerea unui cercetător care a analizat cifrele prezentate mai sus, „în timp ce structurile de producție ale țărilor industrializate și ale țărilor în

curs de dezvoltare sînt, în general complementare, țările în curs de dezvoltare își fac adesea concurență, volumul schimburilor dintre ele fiind relativ slab. Totuși, ca urmare a factorilor geografici și a industrializării crescînde a acestor țări se poate spune că comerțul lor reciproc are o capacitate considerabilă de acțiune” (Mark Allen, în Bulletin du F.M.I., 11 juillet 1977).

De acord cu factorii de natură să favorizeze raporturile economice reciproce dintre țările în curs de dezvoltare, amintiți de autorul citat mai sus, trebuie totuși spus că esențială este voința politică a statelor respective de a coopera între ele; „învățămintele care se degajă din experiența anilor '70 subliniază avantajele acestei cooperări, dar, totodată, ele scot în evidență dificultățile și complexitatea, cu deosebire în perioade de instabilitate politică sau de incertitudine, care pot influența relațiile dintre țările cooperante” („Nouvelles optiques du développement”, p. 22).

De asemenea, nu trebuie ignorat faptul că schimburile comerciale tradiționale nu reprezintă singura modalitate a colaborării economice dintre țările în curs de dezvoltare. A sporit numărul și importanța acțiunilor de cooperare economică, tehnico-științifică, în domeniul pregătirii cadrelor, al valorificării resurselor naturale. Deși statisticile asupra acestor domenii sînt ca și inexis-

tente, putem evidenția unele caracteristici ale cooperării tehnice dintre țările în curs de dezvoltare. Așa cum se constată din datele tabelului alăturat, această componentă a cooperării dintre țările în curs de dezvoltare reflectă, în mod nemijlocit, atît posibilitățile lor cit și nevoile ce și le pot satisface în mod reciproc. Cu deosebire în ultimii ani, fluxurile internaționale de re-

Distribuția sectorială a cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare

Sectoarele principale	%
— Agricultură, silvicultură, pescuit	35,4
— Sănătate	16,6
— Educație	14,8
— Planificare economică și socială	10,6
— Industrie	6,5
— Transporturi și comunicații	4,5
— Știință și tehnologie	3,6
— Activități de ajutor în caz de calamități	2,8
— Resurse naturale	2,4
— Alte sectoare	2,8

Sursa : UNDP, DP / WGTC / LL / Add 1, p. 8

surse financiare pentru dezvoltare au cunoscut o nouă dimensiune, de la unele țări în curs de dezvoltare — cele

mari producătoare și exportatoare de petrol — către alte țări în curs de dezvoltare.

O dinamică deosebită a cunoscut cooperarea dintre țările în curs de dezvoltare la nivel subregional și regional, circa jumătate din statele „lumii a treia” făcând parte din grupări economice regionale și subregionale. În același cadru este de evidențiat și activitatea băncilor regionale de dezvoltare.

Cu toate acestea, nivelul de ansamblu al schimburilor și cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare este încă scăzut, necorespunzând imensului potențial material și uman al țărilor respective. Premisele extinderii dimensiunii „orizontale” a economiei mondiale rezidă, în primul rînd, în transformările interne economice și sociale din țările în curs de dezvoltare.

În al doilea rînd, o condiție de bază este și crearea unui cadru multilateral favorabil desfășurării unor raporturi economice echitabile, bazate pe avantajul reciproc al partenerilor.

Putem afirma că dimensiunea multilaterală a solidarității între țările în curs de dezvoltare este un aspect integrant al cooperării de ansamblu dintre ele, cooperarea pe plan internațional a țărilor în curs de dezvoltare fiind importantă pentru crearea unui climat propice dezvoltării raporturilor economice bilaterale. Astfel, între 1970 și 1975 comerțul dintre țările din Africa, Asia și America Latină a sporit cu 28%, față de numai 6,8% în cei cinci ani precedenți. Or, perioada respectivă a cunoscut o accentuare a tendinței țărilor în curs de dezvoltare de a acționa unitar față de marile probleme cu care a fost confruntată economia mondială. Printre momentele cele mai semnificative nu pot fi omise constituirea în 1964 a țărilor în curs de dezvoltare ca grup cu interese comune — Grupul celor 77, sesiunile Conferinței Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare, sesiunile a VI-a și a VII-a speciale ale Adunării Generale a O.N.U. În 1976, reuniunea ministerială de la Manila a Grupului celor 77 și Conferința de la Ciudad de Mexico asupra cooperării economice între țările în curs de dezvoltare au reprezentat concomitent încheierea unei etape și începutul alteia, tocmai prin formularea unui program al cooperării între țările în curs de dezvoltare.

Coordonatele principale ale acestui program sînt: îmbunătățirea cooperării și integrării economice subregionale, regionale și interregionale, formarea unui sistem global de preferințe comerciale între țările în curs de dezvoltare, cooperarea între organisme comerciale de stat și înființarea de întreprinderi multinaționale de comercializare, cooperarea în transferul și punerea la punct a tehnologiilor, constituirea de întreprinderi industriale și agricole multinaționale, aranjamente reciproce de asigurare și reasigurare ș.a.

Ca și în cazul altor componente ale procesului instaurării noii ordini economice internaționale, putem afirma că, în ce privește cooperarea dintre țările în curs de dezvoltare, se dispune în prezent de instrumentarul conceptual și programatic corespunzător inițierii unor acțiuni concrete, practice.

Solidaritate militantă

ROMÂNIA — ca țară socialistă și, totodată, ca țară în curs de dezvoltare — acționează consecvent pentru extinderea cooperării bilaterale și multilaterale cu celelalte țări în curs de dezvoltare. Așa după cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în raportul prezentat la recenta Conferință Națională a partidului, „**România situează raporturile cu țările în curs de dezvoltare atît în contextul colaborării bilaterale, în scopul lichidării subdezvoltării și accelerării progresului economico-social, cît și în contextul luptei generale împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru dreptul fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, pe destinele sale, pentru făurirea noii ordini economice și politice internaționale**”.

Pe de o parte, s-au dezvoltat raporturile economice bilaterale pe deplin echitabile și reciproc avantajoase cu aceste țări. Aceste relații au ajuns să reprezinte peste 21% din ansamblul schimburilor externe ale țării noastre (cu perspectiva de a ajunge la 25% în 1980), jumătate din ele revenind acțiunilor de cooperare economică.

Pe de altă parte, țara noastră și-a adîncit cooperarea și conlucrarea, pe plan internațional, cu celelalte țări în curs de dezvoltare, în mod deosebit începînd din 1976 odată cu participarea la „Grupul celor 77”. România și-a adus o contribuție activă la elaborarea declarației adoptate de către ministrii de externe ai țărilor membre ale „Grupului celor 77” întruiniți la începutul celei de-a XXXII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. Țara noastră a dat o apreciere pozitivă faptului că problemele instaurării noii ordini economice au fost readuse în cadrul lor cel mai firesc — și anume la O.N.U. — în vederea dezbaterii lor democratice, cu participarea tuturor statelor. Dată fiind însemnătatea vitală a problemelor, România a propus să se aibă în vedere posibilitatea ca sesiunea specială a Adunării Generale — sesiune propusă de către „Grupul celor 77” pentru a evalua progresele înregistrate în înfăptuirea noii ordini economice — să aibă loc la nivel înalt, conferind autoritatea corespunzătoare concluziilor și acțiunilor asupra cărora se va conveni.

Militînd pentru **permanența** dialogului între țările în curs de dezvoltare, țara noastră se preocupă și de **eficiența** acestuia, de finalitatea lui prin creșterea solidarității și unității de acțiune a acestor țări. De aceea, țara noastră a arătat că ar fi oportun ca procesul pregătirii sesiunii speciale să culmineze cu o reuniune la nivel înalt a țărilor în curs de dezvoltare, organizată în colaborare cu statele nealiniate.

În fapt, această solidaritate militantă este o constantă în relațiile României cu țările în curs de dezvoltare, în evoluția cărora o contribuție de cea mai mare importanță a revenit întîlnirilor și convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și șefi de stat din țările în curs de dezvoltare. În perioada de după

Congresul al XI-lea al P.C.R. secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a vizitat peste 20 de țări în curs de dezvoltare și a avut, la București, întîlniri cu 12 conducători ai statelor respective. Cu aceste prilejuri au fost semnate 9 declarații solemne comune și au fost încheiate circa 60 de acorduri, protocoale, convenții și înțelegeri de colaborare în domeniile economic, tehnico-științific etc. Acționîndu-se în spiritul hotărîrilor adoptate la cel mai înalt nivel, a fost încheiat un mare număr de tranzacții comerciale și de acțiuni de cooperare economică și tehnică.

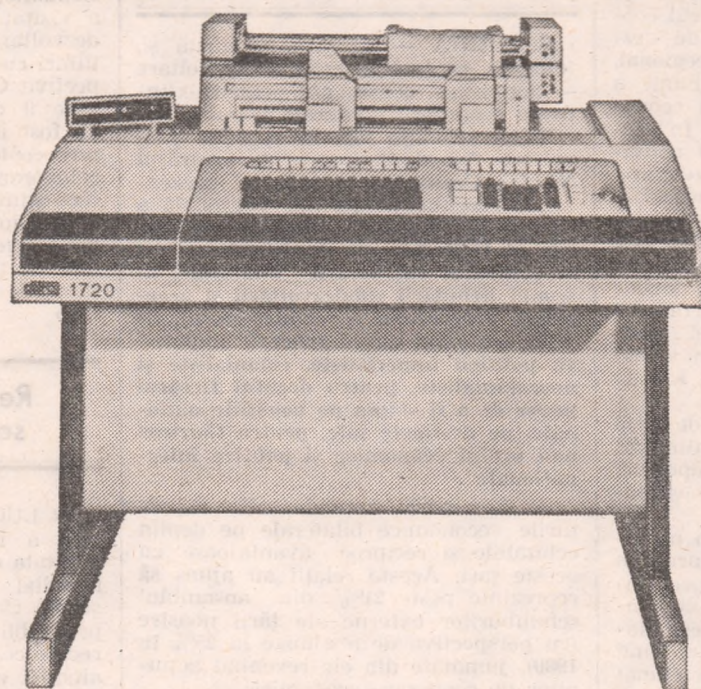
Relații cu o profundă semnificație politică

ÎN LUCRAREA sa „O teorie structurală a imperialismului”, J. Galtung constata că după cel de-al doilea război mondial „națiunile centrale și-au dat seama că este mai avantajos și mai profitabil să facă comerț și investiții reciproc... ceea ce a dus la mutarea atenției centrului de la periferie către sine însuși” (J. Galtung, A structural theory of imperialism. Journal of Peace Research No. 8, 1971). Desigur că aceasta nu a dus la dispariția raporturilor inechitabile, de exploatare colonialistă și neocolonialistă. Dimpotrivă, acestea se mențin, fiind caracterizate de către Galtung ca o „structură feudală” și, prin consecințele ei, „un caz tipic al aplicării dictonului divide et impera. Națiunile periferice sînt divizate împotriva lor însele”. O manifestare mai recentă a acestor realități incontestabile este permanența coordonare a poziției statelor dezvoltate față de „Grupul celor 77”, inclusiv prin reuniuni ale șefilor de stat și guvern.

În aceste condiții, dialogul la nivel înalt al țărilor în curs de dezvoltare este cu atît mai necesar. El este de natură să amplifice **dimensiunea politică** a procesului instaurării noii ordini în ansamblu și a componentelor acesteia, printre care și cooperarea între țările în curs de dezvoltare.

Se poate spune că, dacă din punct de vedere „cantitativ” cooperarea economică dintre țările în curs de dezvoltare este încă modestă, și aceasta tocmai ca urmare a menținerii unor relații internaționale inechitabile, care frînează progresul economic și social al țărilor mai puțin dezvoltate, ea are o mare semnificație politică. Inițierea, pe plan bilateral și multilateral, a raporturilor economice „orizontale” înseamnă, în fapt, o contribuție nemijlocită la instaurarea unei noi ordini economice internaționale, de natură să producă efecte de „antrenare” și asupra altor elemente, cum ar fi stabilirea de noi principii ale colaborării economice internaționale, luarea în considerare a intereselor tuturor statelor participante etc.

Gh. DUMITRU

daro **1720**

Büromaschinen-Export
G.m.b.H. Berlin
R.D.G. — 108 Berlin,
Friedrichstrasse 61
Republica Democrată
Germană

Operațiile de rutină nu trebuie să fie scumpe

daro 1720 : A fost găsită soluția perfectă pentru toate problemele unei prelucrări necostisitoare și adecvate întreprinderii a datelor care se culeg cotidian : o mașină automată de contabilizat și facturat, care face posibilă o prelucrare lesnicioasă a datelor zilnice. Permite, de asemenea, cuplarea cu echipamente periferice printr-un canal de prelucrare a rezultatelor.

Așa de pildă, pentru realizarea de purtători de date pentru teleprelucrarea în calculatoarele numerice în vederea obținerii unor informații actuale și eficiente privind conducerea.

daro 1720, prin construcția sa modulară, poate fi multiplu lărgită și astfel adaptată oricând necesităților întreprinderii. Formulaistica multilaterală cerințelor de flexibilitate crescută

daro 1720 rezolvă fără probleme operațiunile de facturare, centralizare și calcul. Un prospect detaliat vă pune la dispoziție informații suplimentare. Nu trebuie decît să-l solicitați.

Memorie (R.A.M.)
pînă la 128 termeni a
64 biți

Memorie pentru
microprograme
(ROM/PROM)
pînă la 1536 programe
a 15 biți

Memorie pentru
macroprograme
(PROM)
pînă la 1024 programe
a 16 biți

Imprimanta cu ac :
178 poziții de imprimare,
100 semne/sec,
Panou de descriere și
control de ansamblu.

TENDINȚE — CONIUNCTURI

Dinamica prețurilor internaționale ale produselor de bază în luna noiembrie 1977

ÎN NOIEMBRIE a.c. prețurile internaționale au înregistrat o ușoară tendință de creștere la majoritatea produselor de bază, sub influența activizării tranzacțiilor și a scăderii cursului dolarului față de celelalte valute occidentale. Indicele agregat I.E.M. arată pentru luna noiembrie a.c. o creștere cu 1,6% a prețurilor internaționale ale produselor de bază cuprinse în nomenclatorul de export-import al R. S. României.

Prețurile la materii prime și semifabricate industriale, care pe ansamblu au crescut cu 1,3%, au înregistrat creșteri mai accentuate la piei brute (+7,3%) și la lemn și produse din lemn (+5,1%) și mai puțin semnificative la minereu (+1,1%) și metale (+0,1%). Prețurile au scăzut la cauciuc (-1,4%) și la fibre animale și vegetale (-1,8%). La combustibili prețurile au continuat tendința ușor ascendentă din luna precedentă, atât la cărbune (+1,7%) cât și la produse petroliere (+0,9%). În cadrul grupei de produse agroalimentare, prețurile au marcat o creștere mai accentuată la cereale (+11,2%), sub influența efectuării unor importante tranzacții cu recolta realizată în emisfera nordică, în special în S.U.A. Creșteri de prețuri, mai moderate însă, au fost înregistrate și la celelalte produse, respectiv la zahăr și produse tropicale (+3,7%), seminte oleaginoase și grăsimi animale și vegetale (+0,7%), datorită unei cereri relativ susținute pentru produsele respective sau a diminuării disponibilităților pentru livrări pe termen scurt, ca în cazul produselor tropicale.

Sectorul conjunctură economică internațională și marketing — I.E.M.

INDICELE SINTETIC I.E.M. ÎN ANII 1975-1976 ȘI ÎN PERIOADA OCTOMBRIE-NOIEMBRIE 1977

Categoria de produse	Anul	Indici anuali	Oct.	Nov.
INDICE GENERAL	1975	219,2	212,5	212,6
	1976	226,2 ^a	230,0	229,9
	1977		224,9 ^a	228,5 ^a
1. Produse alimentare	1975	203,7	194,1	187,2
	1976	180,8	176,4	175,9 ^a
	1977		170,4 ^a	176,4 ^a
- cereale	1975	216,7	228,8	206,2
	1976	198,3	181,6	167,8
	1977		150,2	167,0
- sem. oleag., prod.deriv., gras.anim. și veg.	1975	195,0	181,1	178,0
	1976	168,7	177,0	178,3
	1977		166,0	167,1 ^a
- animale, carne și prod. animl.	1975	159,3	166,7 ^v	166,4
	1976	152,8	152,4 ^a	158,6 ^a
	1977		164,4 ^a	164,8 ^a
- zahăr și produse tropicale	1975	314,0	224,4	223,1
	1976	243,5	231,2	234,8
	1977		231,4	240,0
2. Combustibili	1975	343,0	355,4	352,0
	1976	366,7	373,2	374,9 ^a
	1977		398,4	402,2 ^a
- cărbuni și cocs	1975	260,0	247,9	247,1
	1976	266,5	276,7	278,7 ^a
	1977		295,1	300,1
- țitei	1975	461,2	492,0	492,0
	1976	496,7	500,8	500,8
	1977		551,8	551,8
- produse petroliere	1975	373,9	401,2	394,3
	1976	408,4	412,4	412,4
	1977		434,6	438,7
3. Materii prime industriale	1975	189,1	177,9	181,5
	1976	201,9 ^a	207,8	207,5
	1977		194,3	196,9 ^a
- minoreuri	1975	178,4	174,1	174,1
	1976	164,9	164,6 ^a	165,6 ^a
	1977		146,1	147,7 ^a
- metale	1975	185,1	169,0	173,7
	1976	194,8	196,5	196,2
	1977		190,2 ^a	190,2 ^a
- cauciuc	1975	159,8	153,5	162,1
	1976	219,5	234,3	235,2
	1977		246,1	242,7
- lemn și produse din lemn	1975	229,0	215,7	218,4
	1976	222,1	231,0	230,8
	1977		229,9 ^a	241,1 ^a
- fibre animale și vegetale	1975	162,4	167,5	166,5
	1976	228,4	234,4	234,8
	1977		179,4	176,2
- piei	1975	114,8	135,2	142,9
	1976	169,8	160,7	150,9
	1977		170,2	182,6

a) Date provizorii pentru ulei de ricin, unt, porci vii, vite, carne de vită, bacon, șuncă, picnic, ouă, huiță, cocs de furnal, minereu de fier, feromangan, ferossiliciu, oțel comercial, tablă groasă, tablă subțire laminată la rece, sîrmă neagră recoaptă, laminate de cupru, cherestea de rășinoase, celuloză, hîrtie kraftliner.

Orientări în dezvoltarea economică

Pakistan: proiecte în industrie și agricultură

INDUSTRIA EXTRACTIVĂ oferă Pakistanului posibilități deosebite de creștere economică. În perioada cincinalului 1976-1980, precum și în anii care vor urma va spori producția de cromită, calcar, magnezită, sare gemă, fosfați, cărbune, cupru, fier etc. În anul 1980 ar urma să se extragă peste 600 mii tone cărbune, o cantitate aproape dublă comparativ cu cea obținută în 1975. La creșterea producției industriei extractive va contribui valorificarea unor noi zăcăminte, recent descoperite. Astfel, în Balucistan a fost descoperit un zăcămint de minereu de fier, cu un înalt grad de concentrare, evaluat la circa 3 milioane tone. La Pakinak și Chizindek au fost, de asemenea, descoperite zăcăminte de minereu de fier, evaluate la 1,5 și respectiv 1,7 milioane tone. A mai fost descoperit un zăcămint de cupru, care exploatat va permite Pakistanului să devină exportator de concentrate de cupru. În districtul Dera Ismail Khan a fost depistat un zăcămint de petrol, estimat la circa 200 milioane de barili.

Participarea industriei pakistaneze la formarea produsului intern brut era în 1976 de circa 15%. Prevederea de sporire a producției industriale cu peste 13% pe an în perioada menționată va majora în mod substanțial această pondere. În Pakistan se va construi, printre altele, o uzină de tractoare care va produce pînă la 20 000 tractoare pe an, începînd cu 1981. Se va trece și la construcția de centrale nucleare (opt sînt programate să intre în funcțiune pînă în anul 1980, iar 16 pînă în 1990).

Agricultura participă cu circa 35% la formarea P.I.B., iar forța de muncă utilizată în această ramură reprezintă circa 60% din totalul populației active. În vederea creșterii producției agricole (care în prezent acoperă parțial necesitățile de consum) se preconizează măsuri de reducere a salinității solului, de dezvoltare și îmbunătățire a sistemului de irigații, de sporire a consumului de îngrășăminte chimice (în vederea acoperirii necesarului intern vor mai fi construite încă două fabrici de îngrășăminte chimice), de folosire a unor cantități mai mari de seminte selecționate, în special de orez. Se studiază posibilitatea acordării unor credite suplimentare fermierilor, a scutirii de impozitul pe teren a micilor fermieri, a majorării prețurilor de achiziții la produsele agricole etc.

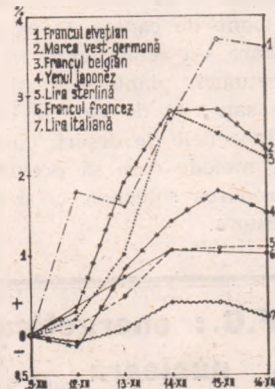
În domeniul infrastructurii se intenționează realizarea mai multor obiective printre care menționăm: o cale ferată care să lege localitatea Spzand de frontiera iraniană, o legătură de telecomunicații prin satelit între Islamabad, Teheran etc., în această perioadă va începe construirea portului Qasim la Phitti Creek, la est de Karachi.

EVOLUȚII MONETARE

PERIOADA 12-13.XII.1977 s-a caracterizat printr-o nouă depreciere de ansamblu a dolarului S.U.A. față de restul valutei occidentale. În ciuda intervențiilor principalelor bănci centrale pentru stoparea acestei tendințe, dolarul a înregistrat noi recorduri istorice de depreciere față de francul elvețian, yenul japonez, moneda vest-germană și francul belgian. Piețele valutare au reacționat puternic mai ales după ce la conferința de la Basel de la începutul intervalului reprezentanții S.U.A. au arătat că actuala administrație nu este dispusă să intervină pentru susținerea cursului dolarului atît timp cu R.F.G. și Japonia nu au intenția să ia măsuri serioase de reducere a puțernicilor lor excedente comerciale.

Francul elvețian, valuta de refugiu în perioadele de incertitudine accentuată, a înregistrat o curbă aproape continuu ascendentă, atîngînd la un moment dat nivelul de 2,0625 franci/1 dolar, nou record istoric de depreciere față de dolar. Cotația de la sfîrșitul perioadei de circa 2,0650 franci/1 dolar reprezintă o depreciere de circa 3,7%. Intervențiile Băncii Elveției, cifrate numai de la începutul acestei luni la circa 700 milioane dolari, s-au dovedit fără prea mult efect.

În încercarea de a stopa continua depreciere a mărcii vest-germane, pe lângă intervențiile zilnice ale Băncii federale, cifrate numai de la sfîrșitul lunii septembrie a.c. la circa 4,6 miliarde dolari, autoritățile vest-germane au hotărît introducerea de noi măsuri restrictive în vederea stopării intrării de fonduri speculative în R.F.G. și a presiunilor „à la hausse” asupra mărcii. Între acestea amîntim reducerea cu 0,5% a taxei scontului și a taxei de

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 12-13.XII, luîndu-se ca bază cursurile din 9.XII.1977

lombard (la 3% și respectiv 3,5%), creșterea procentului rezervelor minime obligatorii fără dobîndă ale băncilor comerciale la banca centrală, precum și interzicerea achiziționării de către străini de titluri vest-germane cu dobîndă fixă pe termen de 2-4 ani. Toate aceste măsuri nu au avut însă efectele scontate, moneda cotînd 2,14 mărci/1 dolar pe 16.XII, respectiv cu 2,3% peste nivelul corespunzător din săptămîna trecută. Același trend de depreciere l-a înregistrat și francul belgian, care termină intervalul la un nivel de 33,70 franci/1 dolar. Yenul japonez și-a continuat mișcarea de depreciere față de dolar cu toate intervențiile masive ale Băncii Japoniei pe piață și cu măsurile de liberalizare a importurilor (reducerea taxelor vamale de import la 35 de produse). Yenul a cotat la un moment dat 238 yen/1 dolar, nou record istoric, pentru ca să termine la circa 239 yen/1 dolar. Lira sterlină, beneficiară atît a presiunilor exercitate asupra dolarului, cit și a cifrelor balanței comerciale pe luna noiembrie a.c. care arată un surplus pentru a patra lună consecutiv, a atins la sfîrșitul intervalului circa 1,85 dolari/1 liră. Francul francez s-a depreciat și el cu 1% față de dolar (la 4,80 franci/dolar). În timp ce lira italiană a cîștigat doar 0,2%.

Prețul aurului la Londra a înregistrat o ușoară mișcare ascendentă, de circa 2 dolari/uncie, al doilea fixing pe 16.XII.1977 fiind de 160 dolari/uncie.

Paul DUMITRĂȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Modificarea rezervelor de aur și valuta

INSTABILITATEA VALUTARĂ care caracterizează economia capitalistă, evoluțiile diferențiate ale balanțelor naționale de comerț exterior și de plăți externe, fluxurile de capital în scopuri lucrative sau speculative ș.a. au determinat, în trimestrul III al acestui an, o serie de modificări în nivelul rezervelor de aur și devalize ale țărilor capitaliste dezvoltate și țărilor exportatoare de petrol. Conform datelor publicate de F.M.I. (vezi tabelul), pe primele locuri — ca nivel al rezervelor — se situează, în continuare, R.F.G. și Arabia Saudită; în perioada examinată cel mai substanțial spor de rezerve (4 848 milioane D.S.T.) a înregistrat Anglia, iar cea mai sensibilă scădere a acestora (de 788 mil. D.S.T.) — Venezuela.

(în milioane D.S.T.)

Tara	Total la sfârșitul trim. III 1977	Creștere (+) sau scădere (-) în perioada iulie-septembrie a.c.
Țări capitaliste dezvoltate		
— R.F.G.	29 691	+ 301
— S.U.A.	15 964	—
— Japonia	15 696	+ 506
— Anglia	14 906	+ 4 848
— Elveția	9 075	— 251
— Italia	8 643	+ 291
— Franța	8 573	— 189
— Olanda	6 834	+ 234
— Canada	4 105	— 267
Țări exportatoare de petrol		
— Arabia Saudită	25 278	+ 599
— Iran	9 636	+ 380
— Venezuela	6 925	— 788
— Nigeria	3 673	— 327
— Libia	3 542	+ 355

Iugoslavia: dezvoltarea „complementului” industriei

ÎN IUGOSLAVIA se acordă o atenție susținută dezvoltării activității meșteșugărești și artizanale, ca o orientare strategică pe termen lung, complementară celei privind extinderea industriei. Se consideră, că pe această cale s-ar putea realiza o mai bună utilizare a forței de muncă disponibile într-o serie de regiuni ale țării și pe care industria propriu-zisă nu o poate absorbi în condiții de eficiență. Totodată, s-ar putea obține însemnate economii la import. Se apreciază, astfel, că un număr considerabil de produse (diverse articole din lemn, de pasmanterie, obiecte decorative de uz casnic, jucării, articole

pentru fumători ș.a.), pentru importul cărora în anul 1975 s-au cheltuit 120 milioane de dolari, ar putea fi produse pe plan intern, în cadrul acestui sector de activitate.

Viitoare surse de energie

FORURI DE SPECIALITATE apreciază că pînă în anul 2000 rezervele de petrol, cunoscute în prezent, vor fi în mare măsură epuizate. În acest context, s-a început încă de pe acum (în diferite țări ale lumii), și se va continua într-un ritm tot mai accentuat folosirea radiațiilor solare pentru încălzirea apei (în Japonia există, la ora actuală, peste 2 milioane încălzitoare de apă; specialiștii americani apreciază că în S.U.A. circa 1/2 din energia calorică folosită ar putea fi obținută cu ajutorul colectoarelor solare), utilizarea celulelor fotovoltaice pentru producerea de energie electrică, crearea de centrale electrice eoliene care pot funcționa deosebit de eficient, folosirea energiei căderilor de apă, a energiei obținute din surse organice, din deșeuri etc.

Valorificarea deșerturilor

PROBLEMA prevenirii extinderii deșerturilor, cea a valorificării lor economice (în primul rînd agricole) preocupă factorii de răspundere și cadrele de specialiști din multe țări ale lumii. Astfel, de pildă, în Turkmenia (Uniunea Sovietică), unde deșerturile ocupă 78% din teritoriul republicii, funcționează — pe lângă Academia de Științe a R.S.S. Turkmenă — un institut al deșerturilor.

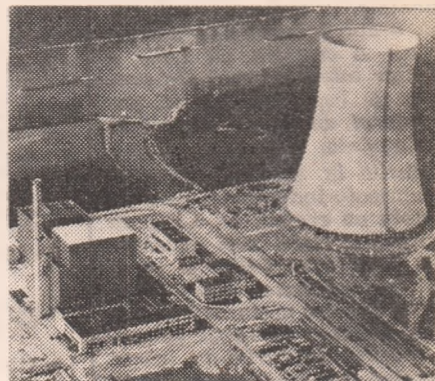
Aplicarea în practică a cercetărilor efectuate aici a permis să se valorifice — ca bază furajeră pentru creșterea oilor — circa 160 000 ha de deșert (fără irigații), în perspectivă acestora urmînd să li se adauge anual cîte 20—30 000 ha, ceea ce va permite sporirea șeptelului de oi în Turkmenia de la 4 la 7 milioane de capete. O experiență promițătoare s-a acumulat și în domeniul efectuării plantațiilor de pomi fructiferi sau viță de vie, de bostănării etc., în zonele de deșert, cu aplicarea unor metode care să prevină nu numai erodarea solurilor, ci și sărătura acestora.

R.F.G.: energetica nucleară

IMAGINEA alăturată reprezintă un nou obiectiv al industriei energiei electrice din R.F. Germania — centrala

nucleară de la Philippsburg, construită pe malul Rinului. Centrala — al cărei reactor a fost nu demult pus în funcțiune — urmează să atingă la începutul anului viitor capacitatea sa proiectată: 900 MW.

Totodată, după o perioadă de studiere a pericolelor posibile de poluare a mediului înconjurător (sub presiunea unei părți a opiniei publice vest-ger-

mane), experții în materie au avizat favorabil, iar guvernul R.F.G. a aprobat proiectul de construire a altei centrale nucleare de aceeași putere — Philippsburg II.

Orizontul roboților industriali

ÎN CERCURILE de specialitate din Occident se apreciază că, deși roboții industriali au început să fie utilizați în producție de mai bine de un deceniu, răspîndirea lor este deocamdată lentă. La începutul anului trecut se numărau 1700 de roboți industriali în țările vest-europene, 2000 în S.U.A. și 2200 în Japonia. Întrucît roboții înlocuiesc pe om îndeosebi în acele operații și medii de lucru, care sînt refuzate sau ocolite de muncitori din cauza condițiilor nocive sau foarte grele, se consideră că există perspective favorabile pentru utilizarea roboților (o anchetă recentă a arătat că în Franța, de pildă, peste 600 000 de locuri de muncă din industrie se pretează la folosirea roboților simpli).

În prezent, în categoria roboților sînt incluse atît aparate simple, ca de exemplu brațe mecanice care manipulează diferite piese, cît și roboți tot mai sofisticăți. Stimulată de extinderea folosirii mașinilor-unelte cu comandă numerică, aplicarea tot mai largă a roboților perfecționați (dispunînd de mini-calculatoare, de sisteme de coordonare a mișcărilor executate cu imaginile înregistrate de un ochi TV ș.a.m.d.) este asigurată în viitor — opinează specialiștii — cu precădere în industria constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor (în producția de automobile, de aparatură electrică etc.).

GLOSAR

Comitetul celor 20

INTRE ORGANELE special constituite pentru a găsi răspuns marilor probleme valutar-financiare internaționale din lumea contemporană, Comitetul celor 20 a fost primul în dată, marcând o nouă etapă a cooperării internaționale în acest domeniu. Comitetul a fost înființat de Fondul Monetar Internațional la 26 iulie 1972 și și-a încheiat misiunea la 14 iunie 1974. Această misiune a constat în efectuarea de propuneri cu privire la conținutul reformei sistemului monetar internațional.

Comitetul celor 20 a fost constituit la nivel ministerial, după modelul Consiliului directorilor executivi ai Fondului Monetar Internațional, în sensul că fiecare din cele cinci țări membre ale F.M.I. care au dreptul să numească câte un director executiv, precum și fiecare grup de țări membre care alege câte un asemenea director, au fost autorizate să desemneze câte un membru în comitet, în total 20. Membrii comitetului au reprezentat deci, direct sau indirect, toate țările aderente la Fond. România a fost reprezentată în Comitetul celor 20 prin ministrul de finanțe al Olandei, desemnat de grupul de țări din care, alături de România, au mai făcut parte Iugoslavia, Israel, Cipru și Olanda.

Datorită divergențelor existente între S.U.A. și alte țări dezvoltate, precum și între țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate, Comitetul celor 20 a apreciat că perioada în care s-au desfășurat lucrările lui nu era potrivită pentru elaborarea și aplicarea unei reforme a sistemului monetar internațional. Urmările crizei petrolului, ale inflației generalizate din Occident și ale crizei economice au avut, după opinia comitetului, o asemenea amploare, încât s-a considerat că în locul unei reforme de ansamblu este preferabilă efectuarea treptată a unei asemenea reforme, pe măsură ce condițiile internaționale o vor permite.

La încheierea misiunii, Comitetul celor 20 a prezentat Fondului Monetar Internațional o „schită” a proiectului de reformă. Schița cuprinde trei părți și anume: partea referitoare la principiile asupra cărora s-a căzut de acord în cadrul comitetului; partea referitoare la măsurile imediate pe care comitetul le consideră necesare pentru ieșirea din actuala criză valutar-financiară internațională; partea cuprinzând problemele asupra cărora nu s-a putut ajunge la un consens și care urmează să fie dezbătute în continuare într-un alt cadru.

Schița proiectului de reformă, elaborată de Comitetul celor 20, cuprinde unele puncte de vedere fundamental diferite de cele care au caracterizat vechiul sistem monetar internațional, ca de exemplu restrângerea utilizării dolarului S.U.A. în cadrul sistemului, eliminarea progresivă a aurului din sistem, stabilirea unui cod de conduită în domeniul cursurilor valutare, în scopul aplicării principiului „cursurilor stabile dar ajustabile” adoptat de comitet.

Este de subliniat că în 1974, la data elaborării schiței, criza valutară occidentală, inclusiv criza dolarului, erau la apogeu. Din această cauză, reacțiile S.U.A. la punctele de vedere ale comitetului au fost pozitive. Ulterior, poziția americană s-a schimbat într-o serie de aspecte.

Înființarea Comitetului celor 20, incapacitatea lui de a formula conținutul unei reforme globale a sistemului monetar internațional, lichidarea fără glorie a acestui comitet acum trei ani, ilustrează impasul gândirii și practicii monetare internaționale în condițiile actualei crize.

C. K.

Energie solară

Ioana Petrescu, București — Semnificativ pentru interesul crescând existent în lume pentru energia solară este contractul semnat recent de patru companii de electricitate din Franța, R.F.G. și Italia și de Comisia Pieței comune pentru construirea a ceea ce se speră că va fi prima centrală care va furniza în

mod regulat energie electrică pe baza energiei solare. Centrala, a cărei construcție va începe anul viitor într-o zonă însoțită din Italia, probabil în Sicilia, va avea o putere instalată de 1 MW, furnizând o cantitate de energie electrică suficientă pentru alimentarea unui sat cu 200 locuitori. Deși se apreciază că energia solară nu este încă competitivă cu cea furnizată de cărbune, petrol sau cu energia nucleară, se speră că în anul 2000 cel puțin 5% din necesarul de ener-

gie al C.E.E. va fi acoperit de energia solară. Centrala italiană va dispune de 250 de oglinzi de circa 28 metri pătrați fiecare, orientate către un turn de apă înalt de 50 metri, aburii produși în acest mod punând în mișcare o turbină. Un calculator electronic urmează să regleze poziția oglinzilor în funcție de evoluția soarelui pe bolta cerească.

O uzină similară, dar de zece ori mai mare, urmează să fie construită în S.U.A., în California.

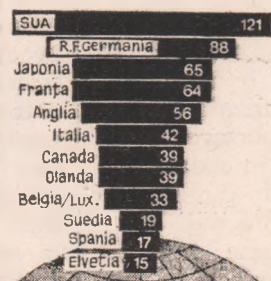
Comisia C.E.E. alocă o altă parte a bugetului său privind energia cercetării celulelor fotoelectrice, care pot converti energia solară în energie electrică chiar cind cerul este înnorat. Acest proiect prezintă un interes special pentru Europa nordică.

Importatori

Petre C. Petre, București — O listă a principalelor țări exportatoare din lumea nesocialistă am publicat în nr. 48/1977 al revistei noastre, de aceea

prezentăm de această dată numai cele mai însemnate țări importatoare. Compararea celor două „clasamente” scoate în evidență că ocupantele primelor cinci locuri sînt aceleași, cu deosebirea că unele dintre ele au înregistrat în 1976 un excedent al balanței comerciale (cel mai pronunțat fiind cazul R.F.G. — 14 miliarde dolari, de asemenea Japonia), în vreme ce altele au înregistrat un deficit (S.U.A., Franța și Anglia).

PRINCIPALELE ȚĂRI IMPORTATOARE DIN LUMEA CAPITALISTĂ ÎN 1976 (în miliarde dolari)

(după German International)

Indicatori sanitari

Marian Iovițu, Birlad — 1) Relația dintre situația sanitară grea și subdezvoltare este evidentă (vezi tabelul). Dar, așa cum atrage atenția un recent raport al Băncii Mondiale, nu trebuie să se creadă că o îmbunătățire a situației ocrotirii sănătății nu se va putea realiza decît

atunci cînd țările azi subdezvoltate vor fi alins un venit național pe locuitor sensibil mai ridicat decît în prezent și nici că o sporire a venitului va rezolva aceste probleme în mod automat. Astfel, Sri Lanka sau anumite state din componența Indiei au reușit să-și amelioreze considerabil situația sanitară a populației lor în ciuda unui venit încă relativ scăzut. În același timp, se relevă în raport,

există țări ale căror venituri medii sînt relativ ridicate, dar în care populația săracă a zonelor rurale continuă să trăiască în condiții sanitare deplorabile.

2) În țara noastră mortalitatea infantilă s-a redus de la 179 la mie în 1938 la 96,3 la mie în 1953, 34,7 la mie în 1975 și 31,4 la mie în 1976, iar durata medie a vieții a sporit de la 42,01 ani în 1932 la 69,69 ani în 1974—1976.

Speranța de viață la naștere (ani)			Rata mortalității infantile (promile)		
1960	1970	Recent*	1960	1970	Recent*

Țări în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol cu un venit național pe locuitor în 1975 de :

- pînă la 265 dolari
- 266—520 dolari
- 521—1 075 dolari
- peste 1 075 dolari

Țări în curs de dezvoltare exportatoare de petrol

Țări dezvoltate

● pînă la 265 dolari	38,6	43,1	43,4	118,7	106,4	95,7
● 266—520 dolari	43,2	48,8	51,0	109,0	110,2	97,6
● 521—1 075 dolari	52,3	58,2	60,3	68,7	66,4	52,2
● peste 1 075 dolari	68,2	67,5	68,4	70,1	47,3	34,0
Țări în curs de dezvoltare exportatoare de petrol	38,3	44,6	47,4	136,7	101,4	58,8
Țări dezvoltate	69,5	71,4	72,4	28,8	17,0	15,0

*) Estimația cea mai recentă.

Tehnici de negocieri tarifare

Horia Bărzău, București — Noțiunea de tehnici de negocieri tarifare este utilizată în relațiile economice internaționale pentru a desemna metodele folosite în tratativele internaționale referitoare la reducerea taxelor vamale (numite și negocieri tarifare). În perioada postbelică negocierile tarifare au avut loc între țările membre ale GATT în forma așa-numitelor runde de tratative. Principalele două tehnici

de negociere poartă denumirea de „reduceri liniare” și „produs cu produs”. Metoda reducerilor liniare constă în stabilirea unui procent fix de reducere a taxelor vamale, care se aplică tuturor produselor (sau unor grupe mari de produse). Metoda produs cu produs constă în negocieri separate pentru fiecare produs în parte, în urma acestor negocieri rezultînd procentele de reducere a taxelor vamale. În cadrul rundelor de tratative se folosesc, de regulă, ambele tehnici de negociere, punindu-se accentul pe una din ele: de exemplu, în cadrul rundei Kennedy, spre deosebire

de cele cinci runde anterioare, s-au utilizat, în special, reducerile liniare

Cititorul nostru **Petrie Stupariu** de la Intreprinderea de producție-pres-tări servicii (aprovizionarea) din Iași (codul postal 6600), str. C. A. Rosetti nr. 1, telefon (980) 1 55 28, dorește să cumpere numeroare mai vechi din „Revista economică”.

Dumitru Acsinte, Iași — Vă sugerăm consultarea unei biblioteci cu publicații în limba țării care vă interesează, inclusiv a bibliotecii Băncii Naționale. Redacția noastră nu dispune de lucrări privind tema respectivă.

CREȘTEREA VOLUMULUI PRODUCȚIEI

(Urmare din pag. 10)

● Faptul că în valoarea medie anuală a fondurilor fixe se includ și mijloacele fixe montate la noile obiective de investiții, dar care în realitate nu produc deoarece nu sînt puse încă în funcțiune, creează greutăți în aprecierea reală a valorii producției obținute la 1 000 lei fonduri fixe — după părerea specialiștilor de la întreprinderea „Carbochim”. Propunerea lor este ca — la calculul producției globale la 1 000 lei fonduri fixe — din valoarea medie anuală a fondurilor fixe să se excludă valoarea acelor care, deși montate, nu produc, pînă la intrarea lor efectivă în producție. Desigur, o asemenea propunere merită analizată de factorii de resort, cu precizarea ca ea să fie aplicată numai în cadrul termenelor planificate de punerea în funcțiune a noilor capacități. Dacă termenele sînt depășite față de prevederile din graficul de punere în funcțiune — acțiuni în care de multe ori este implicat și modul necorespunzător în care acționează beneficiarul — atunci includerea valorii utilajelor care nu produc în valoarea medie a fondurilor fixe a întreprinderii, devine o măsură justă. În acest din urmă caz ea este necesară, deoarece contribuie la accelerarea punerii în funcțiune, la obținerea cît mai grabnică a unei producții de la noile utilaje tehnologice, la recuperarea restanțelor.

Convergență de acțiuni în valorificarea resurselor interne

PENTRU OBTINEREA unei eficiențe mai înalte în utilizarea fondurilor fixe se impune, în continuare, luarea unor măsuri tehnico-organizatorice pe întreaga filieră a producției în fiecare unitate. Iată cîteva căi de acțiune :

— aplicarea consecventă și punerea mai bună în valoare a măsurilor cuprinse în programele de creștere a productivității muncii. Se știe că aceste programe sînt viabile și mobilizatoare atunci cînd îmbrățișează laturile cele mai importante ale producției, cele mai valoroase rezerve interne, cînd pentru fiecare din acestea sînt indicate căile de fructificare și eficiența lor. De aceea, analizarea tuturor posibilităților de sporire a rodniciei muncii, concretizarea ac-

țiunilor ce vor fi desfășurate pentru punerea lor în valoare, cu termene și responsabilități precise, este de natură să contribuie la obținerea — cu același consum de muncă — a unui volum sporit de producție. În acest scop trebuie avut în vedere, în special, promovarea unor noi tehnologii de mare randament, reproiectarea produselor costisitoare și înlocuirea lor cu altele care să asigure parametri mai ridicați în funcționare, dar pentru care cheltuielile de muncă vie și materializată sînt mai mici. Concomitent trebuie puse la punct unele fluxuri tehnologice care să asigure accelerarea ritmurilor de producție, ridicarea calificării profesionale, extinderea deservirii de către un muncitor a mai multor mașini etc. O pîrghie puternică de sporire a productivității muncii o constituie analizarea cu discernămint a normelor de muncă, ținîndu-se seama că așezarea lor să reflecte cît mai riguros îmbunătățirile aduse organizării muncii și a producției, creșterea gradului de calificare a muncitorilor ;

— reducerea sistematică a costurilor de producție, în special pe calea reducerii cheltuielilor materiale pe unitatea de produs. Mărirea vitezei de rotație a fondurilor circulante, lichidarea imobilizărilor de materii prime sau produse, evitarea plăților pentru penalizări și dobinzi, încadrarea în consumurile specifice normate pe fiecare produs, utilizarea înlocuitorilor pentru materialele deficitare și scumpe etc., sînt căi care pot asigura economii materiale și bănești însemnate și prin aceasta, creșterea beneficiilor întreprinderilor ;

— ridicarea calității și competitivității întregii producții realizate. Practica din unități a reliefat nu odată că un produs bun, apreciat de consumator, se vinde repede și în cantități importante. Dimpotrivă, atunci cînd produsele realizate nu întrunesc exigențele consumatorilor, nu țin seama de progresele tehnico-științifice ce au loc în zilele noastre, promovarea lor pe piață se face greoi, cheltuielile cresc concomitent cu imobilizările de produse. Așadar, preocuparea pentru sporirea continuă a producției la 1 000 lei fonduri fixe trebuie îngemănată strîns cu creșterea exigențelor pentru calitate, astfel ca fiecare produs să fie competitiv atît pe piața internă, cît și pe piața externă.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 51 din 23 decembrie 1977

DOCUMENTELE CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI — GHID ÎN ACȚIUNE

- Întărirea rolului conducător al clasei muncitoare — necesitate obiectivă a construirii socialismului și comunismului (Marin Neagu) 1
- În centrul preocupărilor — creșterea continuă a nivelului de trai
 - Dimensiuni ale îmbunătățirii calității vieții (dr. Ioan Răvar, Samoilă Muntean) 4
 - Reducerea săptămîinii de lucru (dr. Ion Dinu) 7
- O expresie a saltului de la cantitate la calitate
 - Creșterea volumului producției la 1 000 lei fonduri fixe (V. Boescu, B. Pădure) 9
 - Economisirea combustibililor și a energiei (Gh. Drăghici) 11
- Cititorii au cuvîntul 13

CONDUCERE — ORGANIZARE

- Sursă importantă de creștere a productivității. Acțiuni ale consiliilor oamenilor muncii pentru folosirea optimă a potențialului uman
 - Resursele economice ale polideservirii mașinilor (ing. Ioan Roșu) 14
 - Mai buna utilizare a personalului de deservire (Andrei Pugna) 15
 - Inițiativă — organizare — eficiență (Dan Condrea) 16
- Introducerea metodelor moderne de conducere a producției. Edificarea sistemului informatic al industriei chimice românești (I) (dr. Eugeniu Niculescu-Mizil) 17

DOCUMENTAR ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMINȚUL POLITICO-IDEOLOGIC

- Mic dicționar economic. Dezvoltarea intensivă a agriculturii (prof. dr. Marin Popescu) 19

TEORII — IDEI

- Ipoteze asupra unui proces circular activ de valorificare complexă a resurselor din agricultură (dr. Maria D. Popescu) 21
- Școli-curenți-economiști. Tradiții înaintate ale gândirii marxiste românești (dr. Gh. Ciulbea, drd. Florea Țuiu) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Necesitatea amplificării cooperării dintre țările în curs de dezvoltare — coordonată a instaurării unei noi ordini economice internaționale (Gh. Dumitru) 26
- Tendințe—conjuncturi 29
- Mondorama 30
- Curier 31

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11—25. 71 131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scen-tei”.

LUNA CADOURILOR - PRILEJ DE BUCURII PENTRU CEI MICI!

Tricotajele din melană — cele mai potrivite cadouri pentru copiii dv. Sint călduroase și ușor de întreținut (se spală ușor, se usucă ușor și nu se calcă).

În magazinele comerțului de stat se află la dispoziția dv. o mare varietate de modele, realizate într-o paletă coloristică deosebit de atrăgătoare :

- pulovere, cămăși și bluze cu mîneacă scurtă sau lungă ;
- jachete cu mîneacă lungă și fuste ;
- rochițe cu mîneacă scurtă sau lungă ;
- pantaloni scurți sau lungi, costumașe ;
- compleuri alcătuite din pantaloni și vestă sau jachetă cu fustă și scampolo.

Tricotajele din melană — îmbrăcămintea ideală !

**LUNA
CADOURILOR**

INTREPRINDEREA DE TURISM, HOTELURI ȘI RESTAURANTE — București vă invită

să petreceți o seară de neuitat în noile saloane ale restaurantului „CINA”. Într-o ambianță deosebită, care satisface cele mai exigente gusturi, unitatea desface un sortiment bogat și variat de specialități culinare, trufandale, deserturi, specialități de cofetărie — patiserie, fructe, băuturi alcoolice și nealcoolice, alte produse specifice de restaurant clasic.

Noul restaurant „BULEVARD” (Bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 1) oferă preparate culinare deosebite. Interiorul dispune de mobilier stil Ludovic XVI, corpuri de iluminat special realizate, iar pereții sînt placați cu oglinzi și ștucomarmură.

Programul acestor unități
este zilnic : 19,00—24,30
PETRECERE
FRUMOASĂ !

